

Hrvatsko izdanje

Zakonodavstvo

Svezak 61.

19. lipnja 2018.

Sadržaj

I. *Zakonodavni akti*

UREDBE

- ★ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU ⁽¹⁾ 1
- ★ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 ⁽¹⁾ 26

DIREKTIVE

- ★ Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU ⁽¹⁾ 43
- ★ Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetska svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetska učinkovitosti ⁽¹⁾ 75

⁽¹⁾ Tekst značajan za EGP.

I.

(Zakonodavni akti)

UREDBE

UREDBA (EU) 2018/841 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 30. svibnja 2018.

o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon proslijeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. o okviru klimatske i energetske politike do 2030. Europsko vijeće podržalo je obvezujući cilj domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu do 2030. za najmanje 40 % u odnosu na 1990., a taj je cilj ponovno potvrđen u zaključcima Europskog vijeća od 17. i 18. ožujka 2016.
- (2) U zaključcima Europskog vijeća od 23. i 24. listopada 2014. navodi se da bi Unija cilj smanjenja emisija od najmanje 40 % trebala zajednički ostvariti na troškovno najisplativiji način, pri čemu smanjenja u EU sustavu trgovanja emisijama, utvrđenom u Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, i u sektorima izvan sustava trgovanja emisijama do 2030. iznose 43 % odnosno 30 % u usporedbi s 2005., uz raspodjelu tereta na temelju relativnog BDP-a po stanovniku.

⁽¹⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 103.

⁽²⁾ SL C 272, 17.8.2017., str. 36.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. svibnja 2018.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.).

- (3) Ova Uredba dio je provedbe obveza Unije iz Pariškog sporazuma ⁽¹⁾, donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („UNFCCC“). Pariški sporazum sklopljen je u ime Unije 5. listopada 2016. Odlukom Vijeća (EU) 2016/1841 ⁽²⁾. Obveza Unije koja se odnosi na smanjenja emisija u cijelom gospodarstvu sadržana je u planiranom nacionalno utvrđenom doprinosu koji su s obzirom na Pariški sporazum Unija i njezine države članice 6. ožujka 2015. podnijele Tajništvu UNFCCC-a. Pariški sporazum stupio je na snagu 4. studenoga 2016. Unija bi u skladu s Pariškim sporazumom trebala nastaviti smanjivati svoje emisije stakleničkih plinova i povećati uklanjanja.
- (4) Pariškim sporazumom utvrđuje se, među ostalim, dugoročni cilj u skladu s nastojanjima da se povećanje globalne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu naporu u njegovo zadržavanje na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. Šume, poljoprivredna zemljišta i močvarna zemljišta odigrat će središnju ulogu u postizanju tog cilja. U Pariškom sporazumu stranke također prepoznaju apsolutan prioritet očuvanja sigurnosti opskrbe hranom i iskorjenjivanja gladi u kontekstu održivog razvoja i nastojanja usmjerenih na iskorjenjivanje siromaštva te posebne slabosti sustava za proizvodnju hrane u odnosu na negativne učinke klimatskih promjena, jačajući time otpornost na klimatske promjene i razvoj s niskim emisijama stakleničkih plinova na način kojim se ne ugrožava proizvodnja hrane. Kako bi se ispunili ciljevi Pariškog sporazuma, stranke bi trebale povećati svoje zajedničke napore. Stranke bi trebale pripremati, priopćavati i održavati uzastopne nacionalno utvrđene doprinose. Pariškim sporazumom zamjenjuje se pristup iz Kyotskog protokola iz 1997. koji se neće nastaviti nakon 2020. Pariškim sporazumom također se želi uspostaviti ravnoteža između antropogenih emisija iz izvora i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima u drugoj polovici ovog stoljeća, a stranke se pozivaju da poduzmu mjere za očuvanje i poboljšanje, prema potrebi, ponora i spremnika stakleničkih plinova, uključujući šume.
- (5) Sektor korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva („LULUCF“) ima potencijal za pružanje dugoročnih klimatskih koristi i tako može doprinijeti postizanju cilja Unije za smanjenje emisija stakleničkih plinova, kao i dugoročnih klimatskih ciljeva iz Pariškog sporazuma. Sektor LULUCF pruža i biomaterijale kojima se mogu zamijeniti fosilni ili ugljikom bogati materijali i stoga ima važnu ulogu u prijelazu na gospodarstvo s niskim emisijama stakleničkih plinova. Budući da su uklanjanja putem sektora LULUCF reverzibilna, trebalo bi ih smatrati posebnim stupom u okviru klimatske politike Unije.
- (6) Europsko vijeće zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. izjavilo je da bi trebalo priznati višestruke ciljeve poljoprivrednog sektora i sektora korištenja zemljišta s obzirom na njihov niži potencijal za ublažavanje, kao i potrebu da se osigura usklađenost između ciljeva Unije u pogledu sigurnosti opskrbe hranom i klimatskih promjena. Europsko vijeće pozvalo je Komisiju da razmotri koji su najbolji načini za poticanje održivog povećanja proizvodnje hrane optimizirajući doprinos tog sektora ublažavanju učinka i sekvencijama stakleničkih plinova, uključujući pošumljavanjem, te da uspostavi politiku o tome kako uključiti sektor LULUCF u okvir ublažavanja učinka stakleničkih plinova do 2030. čim to tehnički uvjeti dopuste, a svakako prije 2020.
- (7) Postupcima održivog upravljanja u sektoru LULUCF može se doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena na nekoliko načina, osobito smanjenjem emisija, te održavanjem i povećavanjem ponora i zaliha ugljika. Za učinkovitost mjera koje su posebno usmjerene na sekvencijama ugljika ključna je dugoročna stabilnost i prilagodljivost spremnika ugljika. Osim toga, postupcima održivog upravljanja može se održati produktivnost, sposobnost regeneracije i vitalnost sektora LULUCF te tako promicati gospodarski i socijalni razvoj smanjujući ugljični i ekološki otisak tog sektora.
- (8) Razvojem održivih i inovativnih praksi i tehnologija, uključujući agroekologiju i agrošumarstvo, može se osnažiti ulogu sektora LULUCF u odnosu na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, kao i ojačati produktivnost i otpornost tog sektora. Budući da sektor LULUCF ima duge vremenske okvire za povrat ulaganja, dugoročne su strategije važne za jačanje financiranja istraživanja u području razvoja održivih i inovativnih praksi i tehnologija te ulaganja u njih. Ulaganjima u preventivne mjere, kao što su postupci održivog upravljanja, mogu se smanjiti rizici povezani s prirodnim nepogodama.

⁽¹⁾ SL L 282, 19.10.2016., str. 4.

⁽²⁾ Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenog u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

- (9) Europsko vijeće u svojim zaključcima od 22. i 23. lipnja 2017. ponovno je istaknulo da su Unija i njezine države članice predane Programu održivog razvoja do 2030., čiji je cilj, među ostalim, osigurati da upravljanje šumama bude održivo.
- (10) Mjere za smanjenje krčenja i uništavanja šuma te promicanje održivog upravljanja šumama važne su u zemljama u razvoju. U tom kontekstu Vijeće je u svojim zaključcima od 21. listopada 2009. i 14. listopada 2010. podsjetilo na ciljeve Unije da se bruto vrijednosti krčenja tropskih šuma do 2020. smanji za barem 50 % u odnosu na trenutačne razine i zaustavi globalno smanjenje šumskih površina najkasnije do 2030.
- (11) Odlukom br. 529/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ utvrđena su pravila za obračun primjenjiva na emisije i uklanjanja iz sektora LULUCF, čime se doprinijelo razvoju politika koje vode prema uključivanju sektora LULUCF u obvezu smanjenja emisija Unije. Ova bi se Uredba trebala temeljiti na postojećim pravilima za obračun te bi se njome ta pravila trebala ažurirati i poboljšati za razdoblje od 2021. do 2030. Njome bi trebalo utvrditi obveze država članica u pogledu provedbe tih pravila za obračun te bi trebalo također zahtijevati od država članica da osiguraju da cjelokupni sektor LULUCF ne proizvodi neto emisije i da doprinosi cilju dugoročnog poboljšanja ponorâ. Njome ne bi trebalo utvrđivati nikakve obveze u pogledu obračunavanja ili izvješćivanja za privatne stranke, uključujući poljoprivrednike i šumare.
- (12) Sektor LULUCF, uključujući poljoprivredno zemljište, ima izravan i znatan učinak na biološku raznolikost i usluge ekosustava. Stoga je važan cilj politika koje se odnose na taj sektor da zajamče usklađenost s ciljevima strategije Unije za biološku raznolikost. U tom bi sektoru trebalo poduzeti mjere za provedbu i potporu u odnosu i na ublažavanje klimatskih promjena i na prilagodbu njima. Također bi trebalo osigurati usklađenost zajedničke poljoprivredne politike i ove Uredbe. Svi sektori trebaju dati svoj ravnopravan doprinos u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova.
- (13) Močvarna zemljišta djelotvorni su ekosustavi za skladištenje ugljika. Stoga bi se zaštitom i obnovom močvarnih zemljišta mogle smanjiti emisije stakleničkih plinova u sektoru LULUCF. U tom bi kontekstu trebalo voditi računa o pročišćenju verziji Smjernica iz 2006. Međuvladina panela o klimatskim promjenama („IPCC“) za nacionalne inventare stakleničkih plinova u vezi s močvarnim zemljištima.
- (14) Kako bi se osigurao doprinos sektora LULUCF postizanju cilja Unije za smanjenje emisija od najmanje 40 % i dugoročnog cilja iz Pariškog sporazuma, potreban je pouzdan obračunski sustav. Kako bi se dobili točni izračuni emisija i uklanjanja u skladu sa smjernicama IPCC-a za nacionalne inventare stakleničkih plinova iz 2006. („smjernice IPCC-a“), trebalo bi upotrebljavati godišnje prijavljene vrijednosti u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ za kategorije korištenja zemljišta i prenamjenu kategorija zemljišta, čime se pojednostavnjuju pristupi koji su se primjenjivali u skladu s UNFCCC-om i Kyotskim protokolom. Zemljište koje se prenamijeni u drugu kategoriju korištenja zemljišta trebalo bi smatrati zemljištem u postupku prijelaza prema toj kategoriji u zadanoj vrijednosti od 20 godina prema smjernicama IPCC-a. Države članice trebale bi moći odstupati od te zadane vrijednosti samo za posumljena zemljišta i samo u ograničenim okolnostima za koja postoji opravdanje u smjernicama IPCC-a. Promjene smjernica IPCC-a usvojene na Konferenciji stranaka UNFCCC-a ili Konferenciji stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma trebalo bi na odgovarajući način prikazati u zahtjevima u pogledu izvješćivanja iz ove Uredbe.
- (15) U međunarodno dogovorenim smjernicama IPCC-a navodi se da se emisije od izgaranja biomase mogu smatrati jednakima nuli u energetske sektoru pod uvjetom da se takve emisije obračunavaju u sektoru LULUCF. Budući da se emisije od izgaranja biomase u Uniji trenutačno smatraju jednakima nuli u skladu s člankom 38. Uredbe Komisije (EU) br. 601/2012 ⁽³⁾ i odredbama iz Uredbe (EU) br. 525/2013, usklađenost sa smjernicama IPCC-a bila bi stoga osigurana samo ako se takve emisije precizno odražavaju u ovoj Uredbi.

⁽¹⁾ Odluka br. 529/2013/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o pravilima za obračun emisija i uklanjanja stakleničkih plinova koji nastaju iz djelatnosti povezanih s korištenjem zemljišta, prenamjenom zemljišta i šumarstvom te informacijama o mjerama povezanim s tim djelatnostima (SL L 165, 18.6.2013., str. 80.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

⁽³⁾ Uredba Komisije (EU) br. 601/2012 od 21. lipnja 2012. o praćenju i izvješćivanju o emisijama stakleničkih plinova u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 181, 12.7.2012., str. 30.).

- (16) Emisije i uklanjanja iz šumskog zemljišta ovise o nizu prirodnih okolnosti, dinamičnim značajkama šuma povezanim sa starošću, kao i o prošlim i sadašnjim praksama gospodarenja koje se znatno razlikuju među državama članicama. Upotrebom bazne godine ne bi bilo moguće prikazivanje tih čimbenika i posljedičnih cikličnih utjecaja na emisije i uklanjanja ili njihove međugodišnje varijacije. Umjesto toga odgovarajućim bi pravilima za obračun trebalo utvrditi upotrebu referentnih razina za isključivanje učinaka prirodnih značajki i značajki specifičnih za određenu zemlju. Kako bi se zadržali ili ojačali dugoročni ponori ugljika, u referentnim razinama za šume u obzir bi trebalo uzeti svaku neuravnoteženu starosnu strukturu šuma, a budući intenzitet gospodarenja šumama ne bi bez opravdanja trebalo ograničiti. S obzirom na posebnu povijesnu situaciju Hrvatske, u njezinoj referentnoj razini za šume moglo bi se uzeti u obzir i okupaciju njezina državnog područja, rat i poslijeratne okolnosti koje su imale utjecaja na gospodarenje šumama tijekom referentnog razdoblja. Odgovarajućim pravilima za obračun uzimaju se u obzir načela održivog gospodarenja šumama kako su usvojena na ministarskim konferencijama o zaštiti šuma u Europi („Forest Europe“).
- (17) Države članice podnose Komisiji nacionalne računske planove za šumarstvo, uključujući i predložene referentne razine za šume. U nedostatku međunarodnog preispitivanja u okviru UNFCCC-a ili Kyotskog protokola trebalo bi uspostaviti postupak preispitivanja kojim bi se osigurala transparentnost i poboljšala kvaliteta obračuna u toj kategoriji šumskog zemljišta kojim se gospodari.
- (18) Kada procjenjuje nacionalne računske planove za šumarstvo, uključujući u njima predložene referentne razine za šume, Komisija bi trebala polaziti od dobre prakse i iskustva iz stručnih pregleda u okviru UNFCCC-a, među ostalim u pogledu sudjelovanja stručnjaka iz država članica. Komisija bi trebala osigurati da stručnjaci iz država članica budu uključeni u tehničku procjenu toga jesu li predložene referentne razine za šume određene u skladu s kriterijima i zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi. Rezultate tehničke procjene trebalo bi prosljediti Stalnom odboru za šumarstvo uspostavljenom Odlukom Vijeća 89/367/EEZ ⁽¹⁾ radi obavijesti. Komisija bi se također trebala savjetovati s dionicima i civilnim društvom. Nacionalni računski planovi za šumarstvo trebala bi se objaviti u skladu s relevantnim zakonodavstvom.
- (19) Povećanom održivom upotrebom drvnih proizvoda na temelju učinka zamjene mogu se znatno ograničiti emisije u atmosferu i povećati uklanjanja stakleničkih plinova iz atmosfere. Pravilima za obračun trebalo bi osigurati da države članice u svojim LULUCF obračunima točno i transparentno prikažu promjene u spremniku ugljika drvnih proizvoda kada do njih dođe kako bi se prepoznala i potaknula povećana upotreba drvnih proizvoda s dugim životnim ciklusom. Komisija bi trebala pružiti smjernice o pitanjima koja se odnose na metodologiju u vezi s obračunom za drvene proizvode.
- (20) Prirodne nepogode, poput požara, najezde insekata i bolesti, ekstremnih meteoroloških pojava i geoloških poremećaja, koje su izvan kontrole država članica te one na njih ne mogu znatno utjecati, mogu izazvati privremene emisije stakleničkih plinova u sektoru LULUCF ili izazvati reverziju prethodnih uklanjanja. Budući da takva reverzija može biti i posljedica odluka u gospodarenju, poput odluka o sječi ili sadnji drveća, ovom bi se Uredbom trebalo osigurati da se u obračunima za sektor LULUCF uvijek točno prikazuju reverzije uklanjanja izazvane ljudskim djelovanjem. Nadalje, ovom bi Uredbom državama članicama trebalo osigurati ograničenu mogućnost da iz svojih obračuna za LULUCF isključe emisije nastale zbog nepogoda na koje ne mogu utjecati. Međutim, način na koji države članice primjenjuju te odredbe ne bi trebao dovesti do neopravdano nižeg obračunavanja.
- (21) Ovisno o nacionalnim prioritetima, države članice trebale bi moći odabrati odgovarajuće nacionalne politike za ostvarivanje svojih obveza u pogledu sektora LULUCF, uključujući mogućnost postizanja ravnoteže između emisija iz jedne kategorije zemljišta i uklanjanja iz druge kategorije zemljišta. Osim toga, u razdoblju od 2021. do 2030. trebale bi moći kumulirati neto uklanjanja. Prijenos prema drugim državama članicama trebali bi i dalje biti dostupni kao dodatna mogućnost, a države članice trebale bi moći upotrebljavati godišnje emisijske kvote utvrđene na temelju Uredbe (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾ kako bi se postigla usklađenost s ovom Uredbom. Upotrebom fleksibilnih mogućnosti utvrđenih u ovoj Uredbi neće se ugroziti ukupna razina ambicije Unijinih ciljeva u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova.

⁽¹⁾ Odluka Vijeća 89/367/EEZ od 29. svibnja 1989. o uspostavi Stalnog odbora za šumarstvo (SL L 165, 15.6.1989., str. 14.).

⁽²⁾ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (vidjeti stranicu 26 ovoga Službenog lista).

- (22) Šume kojima se gospodari na održiv način obično su ponori, čime se doprinosi ublažavanju klimatskih promjena. U referentnom razdoblju od 2000. do 2009. prijavljena prosječna uklanjanja ponorima sa šumskog zemljišta za cijelu je Uniju iznosio 372 milijuna tona ekvivalenta CO₂ godišnje. Države članice trebale bi osigurati da se ponori i spremnici, uključujući šume, prema potrebi čuvaju i poboljšavaju s ciljem ostvarenja svrhe Pariškog sporazuma i ispunjenja ambicioznih ciljeva Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2050.
- (23) Uklanjanja iz šumskog zemljišta kojim se gospodari trebala bi se obračunavati na temelju buduće referentne razine za šume. Predviđena buduća uklanjanja ponorima trebala bi se temeljiti na ekstrapolaciji praksi gospodarenja šumama i intenzitetu iz referentnog razdoblja. Smanjenje ponora u odnosu na referentnu razinu trebalo bi se računati kao emisije. Trebalo bi uzeti u obzir specifične nacionalne okolnosti i prakse, poput intenziteta sječe koji je niži od uobičajenog ili starenja šuma tijekom referentnog razdoblja.
- (24) Državama članicama trebalo bi pružiti određenu fleksibilnost kako bi privremeno povećali svoj intenzitet sječe, u skladu s praksama održivog gospodarenja šumama koje su sukladne s ciljem utvrđenim u Pariškom sporazumu, pod uvjetom da ukupne emisije unutar Unije ne premaše uklanjanja u cjelokupnom sektoru LULUCF. Na temelju takve fleksibilnosti svim bi državama članicama trebala biti dodijeljena osnovna količina kompenzacije izračunana na temelju faktora izraženog u obliku postotka njihova prijavljenog ponora u razdoblju od 2000. do 2009. kako bi nadoknadile svoje obračunane emisije sa šumskog zemljišta kojim se gospodari. Trebalo bi osigurati da se državama članicama naknada može pružiti samo do razine do koje njihove šume više ne predstavljaju ponore.
- (25) Države članice s vrlo visokom šumskom pokrivenošću u odnosu na prosjek Unije, a posebno manje države članice s vrlo visokom šumskom pokrivenošću, za postizanje ravnoteže emisija u drugim obračunskim kategorijama zemljišta više od drugih država članica ovisе o šumskom zemljištu kojim se gospodari te bi stoga bile pogodnije i imale bi ograničen potencijal za povećanje svoje šumske pokrivenosti. Kompenzacijski faktor bi se, stoga, na temelju šumske pokrivenosti i kopnene površine trebao povećati kako bi se državama članicama s vrlo malom kopnenom površinom i vrlo visokom šumskom pokrivenošću u odnosu na prosjek Unije dodijelio najviši kompenzacijski faktor za referentno razdoblje.
- (26) U svojim zaključcima od 9. ožujka 2012. Vijeće je priznalo posebnosti zemalja bogatih šumama. Te se posebnosti osobito odnose na ograničene mogućnosti u pogledu postizanja ravnoteže emisija s uklanjanjima. S obzirom na to da je država članica najbogatija šumama i uzimajući u obzir njezine posebne geografske karakteristike, Finska se suočava s posebnim poteškoćama u tom pogledu. Finskoj bi stoga trebalo odobriti ograničenu dodatnu naknadu.
- (27) Radi praćenja napretka država članica u ispunjenju obveza u skladu s ovom Uredbom i radi osiguravanja transparentnosti, točnosti, dosljednosti, potpunosti i usporedivosti informacija o emisijama i uklanjanjima, države članice trebale bi Komisiji dostaviti odgovarajuće podatke iz inventara stakleničkih plinova u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 te bi provjere usklađenosti iz ove Uredbe te podatke trebale uzimati u obzir. Ako država članica u pogledu šumskog zemljišta kojim se gospodari namjerava primijeniti fleksibilnost određenu u ovoj Uredbi, u izvješće o usklađenosti trebala bi uključiti količinu naknade koju namjerava iskoristiti.
- (28) Europska agencija za okoliš trebala bi, prema potrebi i u skladu sa svojim godišnjim programom rada, pomagati Komisiji sa sustavom godišnjeg izvješćivanja o emisijama i uklanjanjima stakleničkih plinova, procjenom informacija o politikama i mjerama te nacionalnim projekcijama, ocjenjivanjem planiranih dodatnih politika i mjera te provjerama usklađenosti koje Komisija provodi u skladu s ovom Uredbom.
- (29) Kako bi se osiguralo primjereno obračunavanje transakcija u skladu s ovom Uredbom, uključujući iskorištavanje fleksibilnih mogućnosti i praćenje usklađenosti, kao i promicanje povećane upotrebe drvnih proizvoda s dugim životnim ciklusom, Komisiji bi u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u pogledu tehničke prilagodbe definicija, uključujući minimalne vrijednosti za definiciju šuma, popisâ stakleničkih plinova i spremnikâ ugljika, utvrđivanja referentnih razina država članica za razdoblja od 2021. do 2025. odnosno od 2026. do 2030., dodavanja novih kategorija drvnih proizvoda, revizije metodologije i zahtjeva u pogledu informacija o prirodnim nepogodama kako bi se odrazile promjene u smjernicama IPCC-a, te obračunavanja transakcija pomoću registra Unije. Potrebne odredbe povezane s obračunavanjem transakcija trebale bi biti sadržane u jedinstvenom instrumentu u kojem su objedinjene odredbe o obračunu iz Uredbe (EU) br. 525/2013, Uredbe (EU) 2018/842, ove Uredbe i Direktive 2003/87/EZ. Posebno je važno da Komisija

tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva ⁽¹⁾ od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

- (30) Komisija bi u sklopu redovitog izvješćivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 također trebala ocijeniti ishod pospješujućeg dijaloga u 2018. u okviru UNFCCC-a („dijalog Talanoa“). Ovu bi Uredbu trebalo preispitati 2024. i svakih pet godina nakon toga kako bi se procijenilo njezino cjelokupno funkcioniranje. Pri preispitivanju bi, među ostalim, trebalo voditi računa o rezultatima dijaloga Talanoa i globalnog pregleda stanja na temelju Pariškog sporazuma. Okvir za razdoblje nakon 2030. trebao bi biti u skladu s dugoročnim ciljevima i obvezama iz Pariškog sporazuma.
- (31) Kako bi se osiguralo postojanje učinkovitog, transparentnog i isplativog izvješćivanja te verifikacije emisija i uklanjanja stakleničkih plinova te izvješćivanja svih drugih podataka potrebnih za procjenu usklađenosti zemalja članica s njihovim obvezama, u Uredbu (EU) br. 525/2013 trebalo bi uključiti zahtjeve za izvješćivanje.
- (32) Kako bi se olakšalo prikupljanje podataka i poboljšanje metodologija, korištenje zemljišta trebalo bi popisati te o njemu izvijestiti upotrebom geografskog praćenja svih kopnenih površina u skladu s nacionalnim i Unijinim sustavima za prikupljanje podataka. Trebalo bi što bolje iskoristiti postojeće programe i istraživanja Unije i država članica za prikupljanje podataka, uključujući LUCAS (Land Use/Cover Area frame Survey), Europski program za promatranje Zemlje Copernicus i europski navigacijski satelitski sustav Galileo za prikupljanje podataka. Upravljanje podacima, uključujući razmjenu podataka radi izvješćivanja, ponovne upotrebe i širenja, trebalo bi biti usklađeno sa zahtjevima iz Direktive br. 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (33) Uredbu (EU) br. 525/2013 trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (34) Odluka br. 529/2013/EU i dalje bi se trebala primjenjivati na obveze u pogledu obračunavanja i izvješćivanja za obračunsko razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2020. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati za obračunska razdoblja od 1. siječnja 2021.
- (35) Odluku br. 529/2013/EU trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (36) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, osobito utvrđivanje obveza država članica za sektor LULUCF kako bi se ispunio cilj Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030., države članice ne mogu dostatno ostvariti, nego se oni zbog svojeg opsega i učinaka na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju obveze država članica u pogledu korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva („LULUCF“) kojima se doprinosi postizanju ciljeva iz Pariškog sporazuma i cilja smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije za razdoblje od 2021. do 2030., kao i pravila za obračun emisija i uklanjanja iz sektora LULUCF i provjeru ispunjavanja tih obveza u državama članicama.

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁾ Direktiva 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju Infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (INSPIRE) (SL L 108, 25.4.2007., str. 1.).

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova se Uredba primjenjuje na emisije i uklanjanja stakleničkih plinova navedenih u Prilogu I. odjeljku A, prijavljenih u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 525/2013, a koji se pojavljuju unutar bilo koje od sljedećih obračunskih kategorija zemljišta na državnim područjima država članica:

(a) u razdobljima od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030.:

- i. „pošumljeno zemljište”: korištenje zemljišta prijavljenog kao zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u šumsko zemljište;
- ii. „iskršeno zemljište”: korištenje zemljišta prijavljenog kao šumsko zemljište pretvoreno u zemljište pod usjevima, travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;
- iii. „zemljište pod usjevima kojim se gospodari”: korištenje zemljišta prijavljenog kao:
 - zemljište pod usjevima koje ostaje zemljište pod usjevima,
 - travnjak, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u zemljište pod usjevima ili
 - zemljište pod usjevima pretvoreno u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;
- iv. „travnjak kojim se gospodari”: korištenje zemljišta prijavljenog kao:
 - travnjak koji ostaje travnjak
 - zemljište pod usjevima, močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u travnjak ili
 - travnjak pretvoren u močvarno zemljište, naselje ili drugo zemljište;
- v. šumsko zemljište kojim se gospodari: korištenje zemljišta prijavljenog kao šumsko zemljište koje ostaje šumsko zemljište.

(b) od 2026.: „močvarno zemljište kojim se gospodari”: korištenje zemljišta prijavljenog ka:

- močvarno zemljište koje ostaje močvarno zemljište,
- naselje ili drugo zemljište koji su pretvoreni u močvarno zemljište ili
- močvarno zemljište pretvoreno u naselje ili drugo zemljište.

2. U razdoblju od 2021. do 2025. država članica može u opseg svoje obveze na temelju članka 4. ove Uredbe uključiti emisije i uklanjanja stakleničkih plinova navedenih u odjeljku A Priloga I. ovoj Uredbi, prijavljene u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 525/2013, a koji se pojavljuju unutar obračunske kategorije zemljišta močvarnog zemljišta kojim se gospodari na svojem državnom području. Ova se Uredba također primjenjuje na takve emisije i uklanjanja koje je uključila država članica.

3. Ako država članica u skladu sa stavkom 2. namjerava uključiti močvarno zemljište kojim se gospodari u opseg svoje obveze, o tome obavještuje Komisiju do 31. prosinca 2020.

4. Ako je to potrebno s obzirom na iskustvo stečeno u primjeni pročišćenih Smjernica IPCC-a, Komisija može predložiti da se obvezno obračunavanje za močvarna zemljišta kojima se gospodari odgodi za razdoblje od dodatnih pet godina.

Članak 3.

Definicije

1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „ponor” znači svaki postupak, djelatnost ili mehanizam kojim se iz atmosfere uklanja staklenički plin, aerosol ili prethodnik stakleničkog plina;

2. „izvor” znači svaki postupak, djelatnost ili mehanizam kojim se u atmosferu ispušta staklenički plin, aerosol ili prethodnik stakleničkog plina;
3. „spremnik ugljika” znači cijela biogeokemijska značajka ili sustav na državnom području države članice ili njihov dio, u kojem se pohranjuje ugljik, svaki prethodnik stakleničkog plina koji sadrži ugljik ili svaki staklenički plin koji sadrži ugljik;
4. „zaliha ugljika” znači masa ugljika pohranjena u spremniku ugljika;
5. „drvni proizvod” znači svaki proizvod sječe drva koji je napustio lokaciju sječe;
6. „šuma” znači zemljište određeno minimalnim vrijednostima za površinu zemljišta, lisnati šumski pokrov ili odgovarajući stupanj gustoće te potencijalnu visinu drveća u zrelosti na mjestu rasta drveća, kako je određeno za svaku državu članicu u Prilogu II. Uključuje površine s drvećem, među ostalim grupe mladog, prirodno rastućeg drveća, ili plantaže koje tek trebaju dosegnuti minimalne vrijednosti lisnatog šumskog pokrova ili odgovarajućeg stupnja gustoće ili minimalnu visinu drveća, kako je utvrđeno u Prilogu II., uključujući svaku površinu koja inače čini dio šumskog zemljišta, ali na kojoj privremeno nema drveća uslijed ljudskog djelovanja, poput sječe, ili prirodnih uzroka, ali za koju se može očekivati da ponovno postane šuma;
7. „referentna razina za šume” znači procjena, izražena u tonama ekvivalenta CO₂ godišnje, prosječnih godišnjih neto emisija ili uklanjanja iz šumskog zemljišta kojim se gospodari na državnom području države članice u razdoblju od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. na temelju kriterija utvrđenih ovom Uredbom;
8. „vrijednost vremena poluraspada” znači broj godina potrebnih da se količina ugljika pohranjena u kategoriji drvnih proizvoda smanji na polovicu svoje početne vrijednosti;
9. „prirodne nepogode” znači svaki neantropogeni događaj ili okolnost koja izaziva znatne emisije u šumama i čija je pojava izvan kontrole određene države članice, a čije učinke država članica objektivno nije u mogućnosti znatno ograničiti, čak i nakon njihove pojave, na emisije;
10. „trenutačna oksidacija” znači metoda obračunavanja pri kojoj se pretpostavlja da se cijela količina ugljika pohranjenog u drvnim proizvodima ispušta u atmosferu u trenutku sječe.

2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. s ciljem izmjene ili brisanja definicija iz ovog članka stavka 1. ili dodavanja novih definicija u njega radi prilagođavanja tog stavka znanstvenom razvoju ili tehničkom napretku te radi osiguravanja dosljednosti između tih definicija i svih promjena relevantnih definicija u smjernicama IPCC-a usvojenima na Konferenciji stranaka UNFCCC-a ili Konferenciji stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma.

Članak 4.

Obveze

Za razdoblje od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030., uzimajući u obzir fleksibilne mogućnosti predviđene u člancima 12. i 13., svaka država članica osigurava da emisije ne premašuju uklanjanja, što se računa kao zbroj ukupnih emisija i ukupnih uklanjanja na njezinom državnom području u obračunskim kategorijama svih zemljišta iz članka 2. zajedno, prema obračunu u skladu s ovom Uredbom.

Članak 5.

Opća pravila za obračun

1. Svaka država članica priprema i vodi obračune koji točno prikazuju emisije i uklanjanja iz obračunskih kategorija zemljišta iz članka 2. Države članice osiguravaju da njihovi obračuni i drugi podaci dostavljeni na temelju ove Uredbe budu točni, potpuni, dosljedni, usporedivi i transparentni. Države članice emisije označavaju pozitivnim predznakom (+), a uklanjanja negativnim predznakom (-).

2. Države članice sprečavaju svaki dvostruki obračun emisija ili uklanjanja, posebno osiguravanjem da se emisije i uklanjanja ne obračunavaju u više od jedne obračunske kategorije zemljišta.
3. Ako je zemljište prenamijenjeno, države članice 20 godina od te prenamijene mijenjaju kategorizaciju šumskog zemljišta, zemljišta pod usjevima, travnjaka, močvarnog zemljišta, naselja i drugih zemljišta iz kategorije za takvo zemljište pretvoreno u drugu vrstu zemljišta u kategoriju za takvo zemljište koje ne mijenja namjenu.
4. Države članice uključuju u svoje obračune za svaku obračunsku kategoriju zemljišta svaku promjenu zalihe ugljika iz spremnika ugljika navedenih u Prilogu I. odjeljku B. Države članice mogu odlučiti da u svoje obračune ne uključe promjene zaliha ugljika iz spremnika ugljika ako spremnik ugljika nije izvor. Međutim, ta mogućnost neuključivanja promjena zaliha ugljika u obračun ne primjenjuje se na spremnike ugljika za nadzemnu biomasu, mrtvo drvo i drvene proizvode iz obračunske kategorije šumskog zemljišta kojim se gospodari.
5. Države članice vode potpunu i točnu evidenciju svih podataka kojima se koriste u pripremi svojih obračuna.
6. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. s ciljem izmjene Priloga I. kako bi se u obzir uzele promjene u smjernicama IPCC-a usvojene na Konferenciji stranaka UNFCCC-a ili Konferenciji stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma.

Članak 6.

Obračun za pošumljeno zemljište i iskrčeno zemljište

1. Države članice obračunavaju emisije i uklanjanja koji proizlaze iz pošumljenog zemljišta i iskrčenog zemljišta kao ukupne emisije i ukupna uklanjanja za svaku godinu u razdoblju od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030.
2. Odstupajući od članka 5. stavka 3., ako je zemljište prenamijenjeno iz zemljišta pod usjevima, travnjaka, močvarnog zemljišta, naselja ili drugog zemljišta u šumsko zemljište, država članica može promijeniti kategorizaciju takva zemljišta iz kategorije zemljišta pretvorenog u šumsko zemljište u kategoriju šumskog zemljišta koje ostaje šumsko zemljište, 30 godina nakon datuma te prenamijene ako je to opravdano na temelju smjernica IPCC-a.
3. Pri izračunavanju emisija i uklanjanja koji proistječu iz pošumljenog zemljišta i iskrčenog zemljišta svaka država članica određuje šumsku površinu upotrebom parametara utvrđenih u Prilogu II.

Članak 7.

Obračun za zemljište pod usjevima kojim se gospodari, travnjak kojim se gospodari i močvarno zemljište kojim se gospodari

1. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz zemljišta pod usjevima kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdobljima od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz zemljišta pod usjevima kojim se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.
2. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz travnjaka kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdobljima od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz travnjaka kojim se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.
3. Tijekom razdoblja od 2021. do 2025. svaka država članica koja na temelju članka 2. stavka 2. uključuje močvarno zemljište kojim se gospodari u opseg svoje obveze, a tijekom razdoblja od 2026. do 2030. sve države članice, obračunava emisije i uklanjanja iz močvarnih zemljišta kojima se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u dotičnim razdobljima umanjene za vrijednost dobivenu kad se njihove prosječne godišnje emisije i uklanjanja iz močvarnih zemljišta kojima se gospodari u baznom razdoblju od 2005. do 2009. pomnože s pet.

4. Tijekom razdoblja od 2021. do 2025. države članice koje su na temelju članka 2. stavka 2. odlučile ne uključiti močvarno zemljište kojim se gospodari u opseg svojih obveza ipak izvještavaju Komisiju o emisijama i uklanjanjima iz korištenja zemljišta prijavljenog kao:

- (a) močvarno zemljište koje ostaje močvarno zemljište,
- (b) naselje ili drugo zemljište, pretvoreno u močvarno zemljište, ili
- (c) močvarno zemljište pretvoreno u naselje ili drugo zemljište.

Članak 8.

Obračun za šumsko zemljište kojim se gospodari

1. Svaka država članica obračunava emisije i uklanjanja iz šumskog zemljišta kojim se gospodari računajući ih kao emisije i uklanjanja u razdobljima od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. umanjene za vrijednost dobivenu kad se referentna razina za šume dotične države članice pomnoži s pet.

2. Ako je rezultat izračuna iz stavka 1. ovog članka negativan u odnosu na referentnu razinu države članice za šume, dotična država članica mora u svoj obračun za šumsko zemljište kojim se gospodari uračunati ukupna neto uklanjanja koja ne prelaze protuvrijednost od 3,5 % emisija te države članice u njezinoj baznoj godini ili razdoblju kako je navedeno u Prilogu III., pomnoženo s pet. Neto uklanjanja iz spremnika ugljika mrtvog drva i drvnih proizvoda, osim kategorije papira kako je navedeno u članku 9. stavku 1. točki (a), i iz obračunske kategorije šumskih zemljišta kojima se gospodari ne podliježu tom ograničenju.

3. Države članice Komisiji podnose svoje nacionalne računске planove za šumarstvo, uključujući predloženu referentnu razinu za šume, do 31. prosinca 2018. za razdoblje od 2021. do 2025. odnosno do 30. lipnja 2023. za razdoblje od 2026. do 2030. Nacionalni računski plan za šumarstvo sadrži sve elemente iz Priloga IV. odjeljka B i objavljuje se, među ostalim i na internetu.

4. Države članice određuju svoje referentne razine za šume na temelju kriterija utvrđenih u Prilogu IV. odjeljku A. U referentnoj razini za šume za Hrvatsku uz kriterije navedene u odjeljku A Priloga IV. mogu se uzeti u obzir i okupacija njezina državnog područja, ratne i poslijeratne okolnosti koje su imale utjecaja na gospodarenje šumama tijekom referentnog razdoblja.

5. Referentna razina za šume temelji se na nastavku prakse održivog gospodarenja šumama, kako je zabilježeno u razdoblju od 2000. do 2009., uzimajući obzir dinamične značajke šuma povezane sa starošću u nacionalnim šumama, upotrebom najboljih dostupnih podataka.

U referentnim razinama za šume, kako je utvrđeno u skladu s prvim podstavkom, uzima se u obzir budući utjecaj dinamične značajke šuma povezane sa starošću kako se ne bi neopravdano ograničio intenzitet gospodarenja šumama kao temeljni element prakse održivoga gospodarenja šumama, s ciljem održavanja ili jačanja dugoročnih ponora ugljika.

Države članice pokazuju dosljednost između metoda i podataka koji se upotrebljavaju za utvrđivanje predložene referentne razine za šume u nacionalnom računskom planu za šumarstvo i onih koji se upotrebljavaju u izvješćivanju za šumsko zemljište kojim se gospodari.

6. Komisija u savjetovanju sa stručnjacima koje su imenovale države članice provodi tehničku procjenu nacionalnih računskih planova za šumarstvo koje su države članice podnijele u skladu sa stavkom 3. ovog članka kako bi se procijenilo u kojoj su mjeri predložene referentne razine za šume određene u skladu s načelima i zahtjevima iz stavaka 4., i 5. ovog članka i članka 5. stavka 1. Osim toga, Komisija bi se trebala savjetovati s dionicima i civilnim društvom. Komisija objavljuje sažetak obavljenog rada, uključujući stajališta stručnjaka koje su imenovale države članice, i zaključke u vezi s njime.

Komisija, prema potrebi, izdaje tehničke preporuke državama članicama u kojima se odražavaju zaključci tehničke procjene kako bi se olakšala tehnička revizija predloženih referentnih razina za šumarstvo. Komisija te tehničke preporuke objavljuje.

7. Prema potrebi i na temelju tehničkih procjena te, ako je primjenjivo, tehničkih preporuka, države članice Komisiji dostavljaju svoje revidirane predložene referentne razine za šume do 31. prosinca 2019. za razdoblje od 2021. do 2025. odnosno do 30. lipnja 2024. za razdoblje od 2026. do 2030. Komisija objavljuje predložene referentne razine za šume koje su dostavile države članice.

8. Na temelju predloženih referentnih razina za šume koje su dostavile države članice, tehničke procjene obavljene u skladu sa stavkom 6. ovog članka i, ako je primjenjivo, revidiranih predloženih referentnih razina za šume dostavljenih na temelju stavka 7. ovog članka Komisija u skladu s člankom 16. donosi delegirane akte kojima se izmjenjuje Prilog IV. s ciljem utvrđivanja referentnih razina za šume koje države članice trebaju primijeniti za razdoblja od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030.

9. Ako država članica ne podnese Komisiji svoju referentnu razinu za šume do datuma utvrđenih u ovom članku stavku 3. i, ako je primjenjivo, stavku 7. ovog članka, Komisija u skladu s člankom 16. donosi delegirane akte kojima se izmjenjuje Prilog IV. s ciljem utvrđivanja referentne razine za šume koju ta država članica treba primjenjivati u razdoblju od 2021. do 2025. ili od 2026. do 2030. s obzirom na sve tehničke procjene provedene u skladu s ovim člankom stavkom 6.

10. Delegirani akti iz stavaka 8. i 9. donose se do 31. listopada 2020. za razdoblje od 2021. do 2025. odnosno do 30. travnja 2025. za razdoblje od 2026. do 2030.

11. Kako bi se osigurala dosljednost iz stavka 5. ovog članka, države članice prema potrebi podnose Komisiji tehničke ispravke za koje nisu potrebne izmjene delegiranih akata donesenih u skladu sa stavcima 8. i 9. ovog članka do datuma navedenih u članku 14. stavku 1.

Članak 9.

Obračun za drvene proizvode

1. U obračunima pruženima u skladu s člankom 6. stavkom 1. i člankom 8. stavkom 1. u pogledu drvnih proizvoda države članice prikazuju emisije i uklanjanja koji proizlaze iz promjena zaliha ugljika drvnih proizvoda u sljedećim kategorijama, primjenom funkcije raspada prvog reda, metoda i zadanih vrijednosti vremena poluraspada iz Priloga V.:

(a) papir;

(b) drvene ploče;

(c) piljeno drvo.

2. Komisija u skladu s člankom 16. za izmjenu ovog članka stavka 1. i Priloga V. dodavanjem novih kategorija drvnih proizvoda koji imaju učinak sekvestracije ugljika donosi delegirane akte koji se temelje na smjernicama IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma te se njima osigurava ekološki integritet.

3. Države članice mogu odrediti proizvode od materijala na bazi drva, uključujući koru, koji su obuhvaćeni postojećim i novih kategorijama iz stavaka 1. odnosno 2., na temelju smjernica IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma, pod uvjetom da su dostupni podaci transparentni i provjerljivi.

Članak 10.

Obračun za prirodne nepogode

1. Na kraju svakog od razdoblja od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. države članice mogu iz svojih obračuna za pošumljeno zemljište i šumsko zemljište kojim se gospodari isključiti emisije stakleničkih plinova, koje su posljedica prirodnih nepogoda, koje premašuju prosječne emisije prouzročene prirodnim nepogodama u razdoblju od 2001. do 2020. isključujući statističke netipične vrijednosti („pozadinska razina“). Ta se pozadinska razina izračunava u skladu s ovim člankom i Prilogom VI.

2. Ako primjenjuje stavak 1., država članica:
 - (a) Komisiji dostavlja informacije o pozadinskoj razini za obračunske kategorije zemljišta iz stavka 1. te podacima i metodama upotrijebljenima u skladu s Prilogom VI.; i
 - (b) isključuje iz obračuna do 2030. sva kasnija uklanjanja na zemljištu pogođenom prirodnim nepogodama.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 16. radi izmjene Priloga VI. s ciljem revidiranja zahtjeva u pogledu metodologije i informacija iz tog Priloga kako bi se u obzir uzele promjene u smjernicama IPCC-a usvojene na Konferenciji stranaka UNFCCC-a ili Konferenciji stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma.

Članak 11.

Fleksibilne mogućnosti

1. Država članica može upotrijebiti:
 - (a) opće fleksibilne mogućnosti navedene u članku 12.; i
 - (b) s ciljem osiguravanja usklađenosti s obvezom iz članka 4., fleksibilnu mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari navedenu u članku 13.
2. Ako država članica nije ispunila zahtjeve u pogledu praćenja utvrđene u članku 7. stavku 1. točki (da) Uredbe (EU) br. 525/2013, središnji administrator određen na temelju članka 20. Direktive 2003/87/EZ („središnji administrator”) toj državi članici privremeno zabranjuje prenošenje ili akumuliranje u skladu s člankom 12. stavcima 2. i 3. ove Uredbe ili korištenje fleksibilne mogućnosti za šumsko zemljište kojim se gospodari u skladu s člankom 13. ove Uredbe.

Članak 12.

Opće fleksibilne mogućnosti

1. Ako ukupne emisije premaše ukupna uklanjanja u državi članici, a ta je država članica odlučila iskoristiti svoju fleksibilnu mogućnost i zatražila brisanje godišnjih emisijskih kvota na temelju Uredbe (EU) 2018/842, količina izbrisanih godišnjih emisijskih kvota uzima se u obzir pri ispunjavanju obveze te države članice u skladu s člankom 4. ove Uredbe.
2. Do mjere do koje ukupna uklanjanja premaše ukupne emisije u državi članici i nakon oduzimanja bilo koje količine uzete u obzir prema članku 7. Uredbe (EU) 2018/842, ta država članica može preostalu količinu uklanjanja prenijeti drugoj državi članici. Prenesena količina uzima se u obzir pri procjeni ispunjavanja obveza države članice primateljice u skladu s člankom 4. ove Uredbe.
3. Do mjere do koje ukupna uklanjanja premaše ukupne emisije u državi članici u razdoblju od 2021. do 2025. i nakon oduzimanja bilo koje količine uzete u obzir na temelju članka 7. Uredbe (EU) 2018/842 ili prenesene drugoj državi članici u skladu s ovim člankom stavkom 2., ta država članica može akumulirati preostalu količinu uklanjanja za razdoblje od 2026. do 2030.
4. Kako bi se izbjeglo dvostruko obračunavanje, količina neto uklanjanja uzetih u obzir na temelju članka 7. Uredbe (EU) 2018/842 oduzima se toj državi članici od količine raspoložive za prijenos drugoj državi članici ili za akumuliranje u skladu s ovim člankom stavcima 2. i 3.

Članak 13.

Fleksibilna mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari

1. Ako u državi članici ukupne emisije premaše ukupna uklanjanja u obračunskim kategorijama zemljišta iz članka 2. prema obračunu u skladu s ovom Uredbom, ta država članica može iskoristiti fleksibilnu mogućnost za šumsko zemljište kojim se gospodari utvrđenu ovim člankom radi postizanja usklađenosti s člankom 4.

2. Ako je rezultat izračuna iz članka 8. stavka 1. pozitivan broj, dotična država članica ima pravo na naknadu tih emisija pod uvjetom da:

- (a) država članica uključila je u svoju strategiju podnesenu u skladu s člankom 4. Uredbe (EU) br. 525/2013 postojeće ili planirane konkretne mjere za osiguravanje očuvanja ili poboljšanja, prema potrebi, šumskih ponora i spremnika; i
- (b) ukupne emisije unutar Unije ne premašuju ukupna uklanjanja u obračunskim kategorijama zemljišta iz članka 2. ove Uredbe za razdoblje u kojem država članica namjerava iskoristiti naknadu. Prilikom procjene premašuju li ukupne emisije u Uniji ukupna uklanjanja, Komisija osigurava da države članice izbjegavaju dvostruko obračunavanje, osobito pri izvršavanju fleksibilnih mogućnosti utvrđenih u ovoj Uredbi i Uredbi (EU) 2018/842.

3. U pogledu iznosa naknade dotična država članica može nadoknaditi:

- (a) ponore obračunane kao emisije na temelju njihove referentne razine za šume; i
- (b) najveći iznos naknade za tu državu članicu iz Priloga VII. za razdoblje od 2021. do 2030.

4. Finska može nadoknaditi do 10 milijuna tona ekvivalenta emisija CO₂ pod uvjetom da ispunjava uvjete navedene u ovom članku stavku 2. točkama (a) i (b).

Članak 14.

Provjera usklađenosti

1. Do 15. ožujka 2027. za razdoblje od 2021. do 2025. odnosno do 15. ožujka 2032. za razdoblje od 2026. do 2030. države članice Komisiji podnose izvješće o usklađenosti koje uključuje: bilancu ukupnih emisija i ukupnih uklanjanja za relevantno razdoblje za svaku od obračunskih kategorija zemljišta iz članka 2., primjenjujući pravila za obračun utvrđena ovom Uredbom.

Takvo izvješće također prema potrebi sadrži pojedinosti o namjeri iskorištavanja fleksibilnih mogućnosti iz članka 11. i s njima povezanih količina ili o iskorištavanju takvih fleksibilnih mogućnosti i s njima povezanih količina.

2. Komisija provodi sveobuhvatno preispitivanje izvješća o usklađenosti iz stavka 1. ovog članka radi procjene usklađenosti s člankom 4.

3. Komisija u 2027. priprema izvješće za razdoblje od 2021. do 2025. i u 2032. za razdoblje od 2026. do 2030. o Unijinim ukupnim emisijama i ukupnim uklanjanjima stakleničkih plinova za svaku od obračunskih kategorija zemljišta iz članka 2. izračunanim kao ukupne prijavljene emisije i ukupna prijavljena uklanjanja za to razdoblje umanjene za vrijednost dobivenu kad se Unijine prosječne godišnje prijavljene emisije i uklanjanja u razdoblju od 2000. do 2009. pomnože s pet.

4. U skladu s godišnjim programom rada Komisiji pri provedbi okvira za praćenje i usklađenost utvrđenog u ovim člankom pomaže Europska agencija za okoliš.

Članak 15.

Registar

1. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 16. ove Uredbe radi dopune ove Uredbe kako bi se utvrdila pravila za bilježenje količine emisija i uklanjanja za svaku obračunsku kategoriju zemljišta u svakoj državi članici te kako bi se osiguralo da obračun koji se provodi u vezi s izvršavanjem fleksibilnih mogućnosti na temelju članka 12. i 13. ove Uredbe s pomoću registra Unije uspostavljenog u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 525/2013 bude točan.

2. Središnji administrator automatski provjerava svaku transakciju u skladu s ovom Uredbom i, prema potrebi, blokira transakcije kako bi osigurao da ne dođe do nepravilnosti.
3. Informacije iz stavaka 1. i 2. dostupne su javnosti.

Članak 16.

Delegiranje ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima ovim člankom.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 5. stavka 6., članka 8. stavka 8. i 9., članka 9. stavka 2., članka 10. stavka 3. i članka 15. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina od 9. srpnja 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti automatski se produljuje za isto razdoblje osim ako se Europski parlament ili Vijeće ne usprotive takvom produženju najmanje tri mjeseca prije isteka svakog razdoblja.
3. Delegiranje ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 5. stavka 6., članka 8. stavka 8. i 9., članka 9. stavka 2., članka 10. stavka 3. i članka 15. stavka 1. Europski parlament ili Vijeće mogu opozvati u bilo kojem trenutku. Odlukom o opozivu prestaje delegiranje ovlasti navedenih u toj odluci. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen u skladu s člankom 3. stavkom 2., člankom 5. stavkom 6., člankom 8. stavkom 8. i 9., člankom 9. stavka 2., člankom 10. stavkom 3. te člankom 15. stavkom 1. stupa na snagu isključivo ako Europski parlament ili Vijeće ne uloži prigovor u razdoblju od dva mjeseca nakon što je Europski parlament ili Vijeće primilo obavijest o tom aktu ili ako su prije isteka tog razdoblja Europski parlament i Vijeće zajedno obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovor. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 17.

Preispitivanje

1. Ova Uredba preispituje se, uzimajući u obzir, među ostalim, međunarodne događaje i napore uložene u postizanje dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma.

Na temelju zaključaka izvješća pripremljenog u skladu s člankom 14. stavkom 3. i rezultata procjene provedene na temelju članka 13. stavka 2. točke (b) Komisija prema potrebi podnosi prijedloge radi osiguravanja poštovanja integriteta općeg cilja Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. i njezina doprinosa ciljevima Pariškog sporazuma.

2. Komisija u roku od šest mjeseci nakon svakoga globalnog pregleda stanja dogovorenog na temelju članka 14. Pariškog sporazuma podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, uključujući, prema potrebi, procjenu učinaka fleksibilnih mogućnosti iz članka 11., kao i doprinos na temelju ove Uredbe općem cilju Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova do 2030. i njezinu doprinosu ciljevima Pariškog sporazuma, posebno s obzirom na potrebu za dodatnim politikama i mjerama Unije, uključujući okvir za razdoblje nakon 2030., s obzirom na nužno povećanje smanjenja emisija stakleničkih plinova i uklanjanja u Uniji, te prema potrebi podnosi prijedloge.

Članak 18.

Izmjena Uredbe (EU) br. 525/2013

Uredba (EU) br. 525/2013 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 7. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka:

„(da) od 2023. o svojim emisijama i uklanjanjima obuhvaćenima člankom 2. Uredbe (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća u skladu (*) s metodologijama navedenima u Prilogu III.a ovoj Uredbi;

(*) Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okvir za klimatsku i energetska politiku do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 1.).“;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Država članica može zatražiti da joj Komisija odobri odstupanje od točke (da) prvog podstavka radi primjene drukčije metodologije od one navedene u Prilogu III.a ako se potrebno poboljšanje metodologije ne može postići na vrijeme da bi se moglo uzeti u obzir u inventarima stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030. ili ako bi trošak poboljšanja metodologije bio nerazmjerno visok u usporedbi s koristima primjene takve metodologije za poboljšanje obračuna emisija i uklanjanja zbog neznatnog značenja emisija i uklanjanja iz dotičnih spremnika ugljika. Države članice koje žele iskoristiti to odstupanje dostavljaju obrazloženi zahtjev Komisiji do 31. prosinca 2020., u kojem navode do kojeg bi se vremena moglo provesti poboljšanje metodologije, predložiti alternativna metodologija ili oboje, te procjenu mogućih utjecaja na točnost obračuna. Komisija može zatražiti da država članica dostavi dodatne informacije u utvrđenom, razumnom roku. Ako Komisija smatra da je zahtjev opravdan, odobrava odstupanje. Ako Komisija odbije zahtjev, ona mora obrazložiti svoju odluku.“;

2. u članku 13. stavku 1. točki (c) dodaje se sljedeća podtočka:

„viii. od 2023. informacije o nacionalnim politikama i mjerama koje su provedene s ciljem ispunjavanja obveza iz Uredbe (EU) 2018/841 te informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i mjerama predviđenima s ciljem ograničavanja emisija stakleničkih plinova ili povećanja ponora koji prelaze njihove obveze u skladu s tom Uredbom;“;

3. u članak 14. stavak 1. umeće se sljedeća točka:

„(ba) od 2023. projekcije ukupnih stakleničkih plinova i odvojene procjene predviđenih emisija i uklanjanja stakleničkih plinova obuhvaćene Uredbom (EU) 2018/841“;

4. umeće se sljedeći Prilog:

„PRILOG III.A

Metodologije za praćenje i izvješćivanje iz članka 7. stavka 1. točke (da)

Pristup 3. Geografski eksplicitni podaci o prenamjeni zemljišta u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Metodologija prve razine (Tier 1) u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Za emisije i uklanjanja iz spremnika ugljika koji obuhvaća najmanje 25–30 % emisija ili uklanjanja u kategoriji izvora ili ponora koja je prioritet u nacionalnom sustavu inventara jer njezina procjena ima znatan utjecaj na ukupan inventar stakleničkih plinova te zemlje u smislu apsolutne razine emisije i uklanjanja, na trend emisija i uklanjanja ili na nesigurnosti u pogledu emisija i uklanjanja u kategorijama korištenja zemljišta, najmanje metodologija druge razine (Tier 2), u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.

Države članice potiču se na primjenu metodologije treće razine (Tier 3), u skladu sa smjernicama IPCC-a iz 2006. za nacionalne inventare stakleničkih plinova.”.

Članak 19.

Izmjena Uredbe br. 529/2013/EU

Odluka br. 529/2013/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 3. stavak 2. prvi podstavak briše se;
2. članak 6. stavak 4. briše se.

Članak 20.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 30. svibnja 2018.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
L. PAVLOVA

PRILOG I.

STAKLENIČKI PLINOVI I SPREMNICI UGLJIKA

A. Staklenički plinovi iz članka 2.:

- (a) ugljikov dioksid (CO₂);
- (b) metan (CH₄);
- (c) didušikov oksid (N₂O)

Ovi staklenički plinovi izražavaju se u tonama ekvivalenta CO₂ i određuju na temelju Uredbe (EU) br. 525/2013.

B. Spremnici ugljika iz članka 5. stavka 4.:

- (a) nadzemna biomasa;
 - (b) podzemna biomasa;
 - (c) listinac;
 - (d) mrtvo drvo;
 - (e) organski ugljik u tlu;
 - (f) drvni proizvodi za obračunske kategorije zemljišta pošumljeno zemljište i šumsko zemljište kojim se gospodari.
-

PRILOG II.

MINIMALNE VRIJEDNOSTI ZA PARAMETRE POVRŠINE ZEMLJIŠTA, ZASTRTOSTI TLA KROŠNJAMA I VISINE DRVEĆA

Država članica	Površina (ha)	Lisnati šumski pokrov (%)	Visina drveća (m)
Belgija	0,5	20	5
Bugarska	0,1	10	5
Češka	0,05	30	2
Danska	0,5	10	5
Njemačka	0,1	10	5
Estonija	0,5	30	2
Irska	0,1	20	5
Grčka	0,3	25	2
Španjolska	1,0	20	3
Francuska	0,5	10	5
Hrvatska	0,1	10	2
Italija	0,5	10	5
Cipar	0,3	10	5
Latvija	0,1	20	5
Litva	0,1	30	5
Luksemburg	0,5	10	5
Mađarska	0,5	30	5
Malta	1,0	30	5
Nizozemska	0,5	20	5
Austrija	0,05	30	2
Poljska	0,1	10	2
Portugal	1,0	10	5
Rumunjska	0,25	10	5
Slovenija	0,25	30	2
Slovačka	0,3	20	5
Finska	0,5	10	5
Švedska	0,5	10	5
Ujedinjena Kraljevina	0,1	20	2

PRILOG III.

BAZNA GODINA ILI PERIOD ZA POTREBE IZRAČUNA GORNJE GRANICE U SKLADU S ČLANKOM 8. STAVKOM 2.

Država članica	Bazna godina/period
Belgija	1990.
Bugarska	1988.
Češka	1990.
Danska	1990.
Njemačka	1990.
Estonija	1990.
Irska	1990.
Grčka	1990.
Španjolska	1990.
Francuska	1990.
Hrvatska	1990.
Italija	1990.
Cipar	1990.
Latvija	1990.
Litva	1990.
Luksemburg	1990.
Mađarska	1985.–1987.
Malta	1990.
Nizozemska	1990.
Austrija	1990.
Poljska	1988.
Portugal	1990.
Rumunjska	1989.
Slovenija	1986.
Slovačka	1990.
Finska	1990.
Švedska	1990.
Ujedinjena Kraljevina	1990.

PRILOG IV.

NACIONALNI RAČUNSKI PLAN ZA ŠUMARSTVO KOJI SADRŽAVA REFERENTNU RAZINU ZA ŠUME DRŽAVE ČLANICE

A Kriteriji i smjernice za određivanje referentnih razina za šume

Referentne razine države članice za šume određuju se prema sljedećim kriterijima:

- (a) referentna razina u skladu je s ciljem postizanja ravnoteže između antropogenih emisija iz izvora i uklanjanja stakleničkih plinova ponorima u drugoj polovini ovog stoljeća, uključujući poboljšanje potencijalnih uklanjanja šuma koje stare, a koje bi u protivnom bilježile ponore koji postupno opadaju;
- (b) referentnom razinom osigurava se da je sama prisutnost zaliha ugljika isključena iz obračuna;
- (c) referentnom razinom trebalo bi osigurati pouzdan i vjerodostojan sustav obračunavanja koji jamči da su emisije i uklanjanja iz korištenja biomase ispravno obračunane;
- (d) referentna razina uključuje spremnik ugljika iz drvnih proizvoda, čime se omogućuje usporedba između pretpostavke trenutne oksidacije i primjene funkcije raspada prvog reda i vrijednosti vremena poluraspada;
- (e) pretpostavlja se stalan omjer između upotrebe čvrstih materijala i iskorištavanja energije šumske biomase, kako je zabilježeno u razdoblju od 2000. do 2009.;
- (f) referentna razina trebala bi biti usklađena s ciljem doprinošenja očuvanju biološke raznolikosti i održivog korištenja prirodnih resursa, kako je utvrđeno u strategiji EU-a za šume, nacionalnim politikama država članica u području šumarstva i strategiji EU-a za biološku raznolikost;
- (g) referentna razina mora biti u skladu s nacionalnim projekcijama antropogenih emisija stakleničkih plinova iz izvora i njihova uklanjanja ponorima prijavljenima u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013;
- (h) referentna razina mora biti u skladu s inventarima stakleničkih plinova i relevantnim povijesnim podacima te se moraju temeljiti na transparentnim, potpunim, dosljednim, usporedivim i točnim informacijama. Konkretno, modelom korištenim za određivanje referentne razine mora biti moguće reproducirati povijesne podatke iz nacionalnog inventara stakleničkih plinova.

B Elementi nacionalnog računskog plana za šumarstvo

Nacionalni računski plan za šumarstvo podnesen u skladu s člankom 8. ove Uredbe sadržava sljedeće elemente:

- (a) općenit opis određivanja referentne razine za šume i opis načina na koji su uzeti u obzir kriteriji iz ove Uredbe;
- (b) identifikaciju spremnika ugljika i stakleničkih plinova koji su uključeni u referentnu razinu za šume, razloge za izostavljanje spremnika ugljika iz određivanja referentne razine za šume te prikaz dosljednosti među spremnicima ugljika uključenima u referentnu razinu za šume;
- (c) opis pristupa, metoda i modela, uključujući kvantitativne informacije, primijenjenih pri određivanju referentne razine za šume, u skladu sa zadnjim podnesenim izvješćem o nacionalnom inventaru i opis dokumentacijskih informacija o praksama i intenzitetu održivoga gospodarenja šumama, kao i usvojenih nacionalnih politika;
- (d) informacije o očekivanom kretanju stopa sječe u okviru različitih scenarija politike;

- (e) opis načina na koji je pri određivanju referentne razine za šume uzet u obzir svaki od sljedećih elemenata:
- i. površina uključena u gospodarenje šumama;
 - ii. emisije i uklanjanja iz šuma i drvnih proizvoda kako su prikazani u inventarima stakleničkih plinova i relevantnim povijesnim podacima;
 - iii. svojstva šume, uključujući dinamične značajke šume povezane sa starošću, prirast, duljinu ophodnje i druge informacije o uobičajenim aktivnostima u okviru gospodarenja šumama;
 - iv. povijesne i buduće stope sječe raščlanjene na energetske i neenergetske namjene.
-

PRILOG V.

FUNKCIJA RASPADA PRVOG REDA, METODE I ZADANE VRIJEDNOSTI VREMENA POLURASPADA ZA DRVNE PROIZVODE

Metodološka pitanja

- Ako nije moguće razlikovati drvne proizvode iz obračunskih kategorija pošumljeno zemljište i na šumsko zemljište kojim se gospodari, država članica za obračunavanje drvnih proizvoda može pretpostaviti da su sve emisije i uklanjanja nastupili na šumskom zemljištu kojim se gospodari.
- Drvni proizvodi na odlagalištima krutog otpada i drvni proizvodi dobiveni za potrebe proizvodnje energije obračunavaju se na osnovi trenutne oksidacije.
- Uvezene drvne proizvode, bez obzira na njihovo podrijetlo, ne obračunava država članica uvoznica („proizvodni pristup”).
- Za izvezene drvne proizvode podaci specifični za određenu zemlju odnose se na vrijednosti vremena poluraspada specifične za određenu zemlju i upotrebu drvnih proizvoda u zemlji uvoznici.
- Vrijednosti specifične za određenu zemlju vremena poluraspada drvnih proizvoda koji se stavljaju na tržište u Uniji ne bi trebale odstupati od onih kojima se koristi država članica uvoznica.
- Države članice mogu, isključivo u informativne svrhe, dostaviti podatke o udjelu drva uvezenog u Uniju koje je iskorišteno za potrebe proizvodnje energije te o zemljama podrijetla takvog drva.

Države članice mogu se koristiti metodologijama i vrijednostima vremena poluraspada specifičnima za njih umjesto metodologija i zadanih vrijednosti vremena poluraspada iz ovog Priloga pod uvjetom da su takve metodologije i vrijednosti utvrđene na temelju transparentnih i provjerljivih podataka te da su korištene metodologije barem jednako detaljne i točne kao one iz ovog Priloga.

Zadane vrijednosti vremena poluraspada:

vrijednost vremena poluraspada znači broj godina potrebnih da se količina ugljika pohranjena u kategoriji drvnih proizvoda smanji na polovicu svoje početne vrijednosti.

Zadane vrijednosti vremena poluraspada (HL) jesu kako slijedi:

- (a) 2 godine za papir;
- (b) 25 godina za drvene ploče;
- (c) 35 godina za piljeno drvo.

Države članice mogu odrediti proizvode od materijala na bazi drva, uključujući koru, koji su obuhvaćeni kategorijama navedenima u točkama (a), (b) i (c) gore, na temelju smjernica IPCC-a koje je usvojila Konferencija stranaka UNFCCC-a ili Konferencija stranaka koja služi kao sastanak stranaka Pariškog sporazuma, pod uvjetom da su dostupni podaci transparentni i provjerljivi. Države članice mogu i za bilo koju od navedenih kategorija koristiti potkategorije specifične za svaku od njih.

PRILOG VI.

IZRAČUN POZADINSKIH RAZINA ZA PRIRODNE NEPOGODE

1. Za izračun pozadinske razine dostavljaju se sljedeće informacije:
 - (a) povijesne razine emisija uzrokovanih prirodnim nepogodama;
 - (b) vrste prirodnih nepogoda uključenih u procjenu;
 - (c) procjene ukupnih godišnjih emisija za te vrste prirodnih nepogoda za razdoblje od 2001. do 2020., koje su razvrstane prema obračunskim kategorijama zemljišta;
 - (d) prikaz dosljednosti vremenskih nizova za sve odgovarajuće parametre, uključujući minimalnu površinu, metodologije za procjenu emisija te pokrivenost spremnika ugljika i plinova.
2. Pozadinska razina izračunava se kao prosjek vremenskih nizova za razdoblje 2001.–2020., pri čemu se isključuju sve godine za koje su zabilježene abnormalne razine emisija, tj. sve statističke netipične vrijednosti. Identifikacija statističkih netipičnih vrijednosti provodi se kako slijedi:
 - (a) izračunava se aritmetička prosječna vrijednost i standardna devijacija cijelog vremenskog niza 2001.–2020.;
 - (b) iz vremenskog niza isključuju se sve godine za koje godišnje emisije odstupaju od prosjeka za više od dvostruke standardne devijacije;
 - (c) izračunava se aritmetička prosječna vrijednost i standardna devijacija vremenskog niza 2001.–2020., umanjena za godine isključene u točki (b);
 - (d) ponavljaju se koraci iz točaka (b) i (c) do nestanka netipičnih vrijednosti.
3. Ako nakon izračuna pozadinske razine u skladu s točkom 2. ovog Priloga emisije u određenoj godini u razdobljima od 2021. do 2025. i od 2026. do 2030. prelaze pozadinsku razinu zajedno s granicom, količina emisija koje prelaze pozadinsku razinu mogu se isključiti u skladu s člankom 10. Granica je jednaka stupnju vjerojatnosti od 95 %.
4. Sljedeće se emisije ne smiju isključiti:
 - (a) emisije nastale iz djelatnosti sječe i sanitarne sječe koje su se odvijale na zemljištu nakon pojave prirodnih nepogoda;
 - (b) emisije nastale propisanim spaljivanjem koje se odvalo na zemljištu u bilo kojoj godini u razdoblju od 2021. do 2025. ili od 2026. do 2030.;
 - (c) emisije na zemljištima koja su iskrčena nakon pojave prirodnih nepogoda.
5. Zahtjevi u pogledu informacija prema članku 10. stavku 2. uključuju sljedeće:
 - (a) identifikaciju svih kopnenih površina pogođenih prirodnim nepogodama u toj određenoj godini, uključujući njihovu geografsku lokaciju, razdoblje i vrste prirodnih nepogoda;
 - (b) dokaz da tijekom preostalog razdoblja od 2021. do 2025. ili od 2026. do 2030. nije došlo do krčenja šuma na zemljištima koja su bila pogođena prirodnim nepogodama zbog kojih su emisije isključene iz obračuna;

- (c) opis provjerljivih metoda i kriterija za identificiranje krčenja šuma na tim zemljištima sljedećih godina u razdoblju od 2021. do 2025. ili od 2026. do 2030.;
 - (d) ako je izvedivo, opis mjera koje je država članica poduzela da spriječi ili ograniči utjecaj tih prirodnih nepogoda;
 - (e) ako je izvedivo, opis mjera koje je država članica poduzela za sanaciju zemljišta pogođenog tim prirodnim nepogodama.
-

PRILOG VII.

NAJVEĆI IZNOS KOMPENZACIJE DOSTUPAN U OKVIRU FLEKSIBILNE MOGUĆNOSTI ZA ŠUMSKO ZEMLJIŠTE KOJIM SE GOSPODARI IZ ČLANKA 13. STAVKA 3. TOČKE (B)

Država članica	Prijavljeno prosječno uklanjanje ponorima za šumsko zemljište za razdoblje od 2000. do 2009. u milijunima tona ekvivalenta CO ₂ godišnje	Gornja granica naknade izražena u milijunima tona ekvivalenta CO ₂ za razdoblje od 2021. do 2030.
Belgija	- 3,61	- 2,2
Bugarska	- 9,31	- 5,6
Češka	- 5,14	- 3,1
Danska	- 0,56	- 0,1
Njemačka	- 45,94	- 27,6
Estonija	- 3,07	- 9,8
Irska	- 0,85	- 0,2
Grčka	- 1,75	- 1,0
Španjolska	- 26,51	- 15,9
Francuska	- 51,23	- 61,5
Hrvatska	- 8,04	- 9,6
Italija	- 24,17	- 14,5
Cipar	- 0,15	- 0,03
Latvija	- 8,01	- 25,6
Litva	- 5,71	- 3,4
Luksemburg	- 0,49	- 0,3
Mađarska	- 1,58	- 0,9
Malta	0,00	0,0
Nizozemska	- 1,72	- 0,3
Austrija	- 5,34	- 17,1
Poljska	- 37,50	- 22,5
Portugal	- 5,13	- 6,2
Rumunjska	- 22,34	- 13,4
Slovenija	- 5,38	- 17,2
Slovačka	- 5,42	- 6,5
Finska	- 36,79	- 44,1
Švedska	- 39,55	- 47,5
Ujedinjena Kraljevina	- 16,37	- 3,3

UREDBA (EU) 2018/842 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 30. svibnja 2018.****o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. o okviru klimatske i energetske politike do 2030. Europsko vijeće podržalo je obvezujući cilj domaćeg smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu do 2030. za najmanje 40 % u odnosu na 1990., a taj je cilj ponovno potvrđen u zaključcima Europskog vijeća od 17. i 18. ožujka 2016.
- (2) U zaključcima Europskog vijeća od 23. i 24. listopada 2014. navodi se da bi Unija cilj smanjenja emisija od najmanje 40 % trebala zajednički ostvariti na troškovno najučinkovitiji način, uz smanjenja u sustavu trgovanja emisijama Europske unije („EU sustav trgovanja emisijama“), utvrđenom u Direktivi 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, i sektorima izvan sustava trgovanja emisijama do 2030. u iznosu od 43 % odnosno 30 % u odnosu na 2005. Svi sektori gospodarstva trebali bi doprinijeti postizanju tih smanjenja emisija stakleničkih plinova te bi sve države članice trebale sudjelovati u tom naporu, održavajući pritom ravnotežu između pravednosti i solidarnosti. Metodologija utvrđivanja nacionalnih ciljeva smanjenja za sektore izvan sustava trgovanja emisijama, sa svim elementima primjenjenima u Odluci br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾, trebala bi se nastaviti primjenjivati do 2030., pri čemu se naponi raspoređuju na temelju relativnog bruto domaćeg proizvoda (BDP) po stanovniku. Sve države članice trebale bi doprinositi ukupnom smanjenju u Uniji u 2030., s rasponom ciljeva od 0 % do – 40 % u odnosu na 2005. Nacionalne ciljeve unutar skupine država članica s BDP-om po stanovniku iznad prosjeka Unije trebalo bi razmjerno prilagoditi kako bi odražavali troškovnu učinkovitost na pravedan i uravnotežen način. Postizanje tih smanjenja emisija stakleničkih plinova trebalo bi potaknuti učinkovitost i inovativnost u gospodarstvu Unije te bi njime osobito trebalo promicati poboljšanja, prije svega u zgradarstvu, poljoprivredi, gospodarenju otpadom i prometu, u mjeri u kojoj su obuhvaćeni ovom Uredbom.

⁽¹⁾ SL C 75, 10.3.2017., str. 103.

⁽²⁾ SL C 272, 17.8.2017., str. 36.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. svibnja 2018.

⁽⁴⁾ Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32).

⁽⁵⁾ Odluka br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o naporima koje poduzimaju države članice radi smanjenja emisija stakleničkih plinova s ciljem ostvarenja ciljeva Zajednice vezanih za smanjenje emisija stakleničkih plinova do 2020. godine (SL L 140, 5.6.2009., str. 136.).

- (3) Ova Uredba dio je provedbe doprinosa Unije u skladu s Pariškim sporazumom ⁽¹⁾, donesenim u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime („UNFCCC“). Pariški sporazum sklopljen je u ime Unije 5. listopada 2016. Odlukom Vijeća (EU) 2016/1841 ⁽²⁾. Obveza Unije koja se odnosi na smanjenja emisija stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu navedena je u planiranom nacionalno utvrđenom doprinosu koji su s obzirom na Pariški sporazum Unija i njezine države članice 6. ožujka 2015. podnijele Tajništvu UNFCC-a. Pariški sporazum stupio je na snagu 4. studenoga 2016. i njime se zamjenjuje pristup iz Kyotskog protokola iz 1997. koji se neće nastaviti nakon 2020.
- (4) Pariškim sporazumom utvrđuje se, među ostalim, dugoročni cilj u skladu s nastojanjima da se povećanje globalne temperature zadrži na razini koja je znatno niža od 2 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju te da se ulažu naponi u njegovo zadržavanje na 1,5 °C iznad razine u predindustrijskom razdoblju. Također se naglašava važnost prilagodbe negativnim utjecajima klimatskih promjena i usklađivanja financijskih tokova s nastojanjima usmjerenima na niske emisije stakleničkih plinova i razvoj otporan na klimatske promjene. Pariškim sporazumom također se želi uspostaviti ravnoteža između antropogenih emisija po izvorima i uklanjanja stakleničkih plinova s pomoću ponora u drugoj polovini ovog stoljeća, a stranke se pozivaju da poduzmu mjere za očuvanje i poboljšanje, prema potrebi, ponora i spremnika stakleničkih plinova, uključujući šume.
- (5) Europsko vijeće je u svojim zaključcima od 29. i 30. listopada 2009. podržalo cilj Unije, u kontekstu potrebnih smanjenja koja prema Međuvladinom panelu o klimatskim promjenama (IPCC) moraju provesti razvijene zemlje u cjelini, za smanjenje emisija stakleničkih plinova za 80 - 95 % do 2050. u odnosu na razine iz 1990. godine.
- (6) Nacionalno utvrđeni doprinosi stranaka Pariškog sporazuma trebaju odražavati njihove najviše moguće ciljeve i predstavljati napredak tijekom vremena. Uz to, stranke Pariškog sporazuma trebale bi nastojati izraditi dugoročne strategije za razvoj koje su usmjerene na niske razine emisija stakleničkih plinova i obavijestiti o tim strategijama, imajući na umu ciljeve Pariškog sporazuma. U zaključcima Vijeća od 13. listopada 2017. prepoznaje se važnost dugoročnih ciljeva i ciklusa preispitivanja svakih pet godina u provedbi Pariškog sporazuma te se ističe važnost dugoročnih strategija razvoja usmjerenih na niske razine emisija stakleničkih plinova kao političkog instrumenta za razvoj pouzdanih načina i dugoročnih promjena politika nužnih za postizanje ciljeva Pariškog sporazuma.
- (7) Za prijelaz na čistu energiju potrebne su promjene u načinu ulaganja te poticaji u cjelokupnom spektru politika. Ključni je prioritet Unije stvaranje otporne energetske unije kako bi se građanima osigurala sigurna, održiva, konkurentna i pristupačna energija. Da bi se to postiglo, potrebno je nastaviti s ambicioznim mjerama u području klime u okviru ove Uredbe i napredovati u drugim aspektima energetske unije, kako je utvrđeno u komunikaciji Komisije od 25. veljače 2015. pod naslovom „Okvirna strategija za otpornu energetska uniju s naprednom klimatskom politikom“.
- (8) Nizom mjera Unije povećava se sposobnost država članica da ispune svoje klimatske obveze i one su ključne za postizanje potrebnih smanjenja emisija stakleničkih plinova u sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom. Te mjere uključuju zakonodavstvo o fluoriranim stakleničkim plinovima, smanjenju CO₂ iz cestovnih vozila, energetskim svojstvima zgrada, obnovljivoj energiji, energetskoj učinkovitosti i kružnom gospodarstvu, kao i instrumente financiranja Unije za ulaganja povezana s klimom.
- (9) U zaključcima Europskog vijeća od 19. i 20. ožujka 2015. navodi se da je Unija predana stvaranju energetske unije s klimatskom politikom usmjerenom prema budućnosti na temelju okvirne strategije Komisije s pet dimenzija koje su usko povezane i međusobno se osnažuju. Smanjenje potražnje za energijom jedna je od pet dimenzija te strategije energetske unije. Poboljšanjem energetske učinkovitosti mogu se postići znatna smanjenja emisija stakleničkih plinova. Njime se također mogu ostvariti koristi za okoliš i zdravlje, poboljšati energetska sigurnost, smanjiti troškovi energije u kućanstvima i poduzećima, pomoći u ublažavanju energetske siromaštva te postići veća zaposlenost i ekonomska aktivnost cjelokupnoga gospodarstva. Mjere kojima se doprinosi povećanoj primjeni tehnologija koje štede energiju u zgradama, industriji i prometu mogle bi biti troškovno učinkovit način na koji se državama članicama pomaže u postizanju njihovih ciljeva u okviru ove Uredbe.

⁽¹⁾ Pariški sporazum (SL L 282, 19.10.2016., str. 4.).

⁽²⁾ Odluka Vijeća (EU) 2016/1841 od 5. listopada 2016. o sklapanju, u ime Europske unije, Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (SL L 282, 19.10.2016., str. 1.).

- (10) Uvođenjem i razvojem održivih i inovativnih praksi i tehnologija može se osnažiti uloga poljoprivrednog sektora u odnosu na ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima, posebno smanjenjem emisija stakleničkih plinova i održavanjem i povećavanjem ponora i zaliha ugljika. Da bi se smanjio ugljični i ekološki otisak poljoprivrednog sektora, zadržavajući istodobno njegovu produktivnost, sposobnost obnove i vitalnost, važno je pospešiti mjere ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe njima te financiranje istraživanja u području razvoja održivih i inovativnih praksi i tehnologija te ulaganja u njih.
- (11) Poljoprivredni sektor ima izravan i znatan učinak na biološku raznolikost i ekosustave. Stoga je važno osigurati usklađenost između cilja ove Uredbe i drugih politika i ciljeva Unije poput zajedničke poljoprivredne politike i ciljeva povezanih sa strategijom za biološku raznolikost, strategijom za šumarstvo i strategijom za kružno gospodarstvo.
- (12) Sektor prometa odgovoran je za gotovo četvrtinu emisija stakleničkih plinova u Uniji. Stoga je važno smanjiti emisije stakleničkih plinova i rizike povezane s ovisnošću o fosilnom gorivu u sektoru prometa sveobuhvatnim pristupom za promidžbu smanjenja emisija stakleničkih plinova i energetske učinkovitosti u prometu, za prijevoz na električni pogon, za promjenu načina prijevoza, kada je to održivije, i za održive, obnovljive izvore energije u prometu, također i nakon 2020. Prijelaz prema mobilnosti s niskom razinom emisija kao dio općenitijeg prijelaza na sigurno i održivo gospodarstvo s niskim emisijama ugljika može se olakšati uvođenjem povoljnih uvjeta i snažnih poticaja, kao i dugoročnim strategijama kojima se mogu povećati ulaganja.
- (13) Učinak Unijinih i nacionalnih politika i mjera za provođenje ove Uredbe trebalo bi ocijeniti u skladu s obvezama o praćenju i izvješćivanju iz Uredbe (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾.
- (14) Ne dovodeći u pitanje nadležnost proračunskog tijela, metodologiju uključivanja provedenu u višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014. – 2020. trebalo bi, prema potrebi, nastaviti i poboljšati kako bi se odgovorilo na izazove i potrebe za ulaganjem povezane s mjerama u području klime od 2021. nadalje. Financiranje Unije trebalo bi biti usklađeno s ciljevima okvira klimatske i energetske politike Unije do 2030. te dugoročnim ciljevima izraženima u Pariškom sporazumu kako bi se osigurala učinkovitost javne potrošnje. Komisija bi trebala pripremiti izvješće o učinku financijskih sredstava Unije koja su dodijeljena iz proračuna Unije ili na neki drugi način u skladu s pravom Unije o emisijama stakleničkih plinova u sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom ili Direktivom 2003/87/EZ.
- (15) Ovom Uredbom trebale bi se obuhvatiti emisije stakleničkih plinova iz kategorija izvora prema IPCC-u koje uključuju energiju, industrijske procese i upotrebu proizvoda, poljoprivredu i otpad, kako je utvrđeno na temelju Uredbe (EU) br. 525/2013, osim emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ.
- (16) Podaci koji se trenutačno bilježe u nacionalnim inventarima stakleničkih plinova te nacionalnim registrima i registru Unije nisu dostatni da bi se na razini država članica utvrdile nacionalne emisije CO₂ iz civilnog zračnog prometa koje nisu obuhvaćene Direktivom 2003/87/EZ. Pri donošenju obveza izvješćivanja Unija ne bi trebala državama članicama ni malim i srednjim poduzećima (MSP-i) nametati opterećenja nerazmjerna postavljenim ciljevima. Emisije CO₂ iz letova koje nisu obuhvaćene Direktivom 2003/87/EZ predstavljaju samo vrlo mali dio ukupnih emisija stakleničkih plinova te bi uspostava sustava izvješćivanja o tim emisijama stvorila nepotrebno opterećenje s obzirom na postojeće zahtjeve za širi sektor u skladu s Direktivom 2003/87/EZ. Stoga bi emisije CO₂ iz kategorije izvora prema IPCC-u „1.A.3.A civilni zračni promet” za potrebe ove Uredbe trebalo smatrati jednakima nuli.
- (17) Smanjenje emisija stakleničkih plinova svake države članice do 2030. trebalo bi utvrditi s obzirom na razinu njihovih preispitanih emisija stakleničkih plinova iz 2005. obuhvaćenih ovom Uredbom, isključujući verificirane emisije stakleničkih plinova iz postrojenja koja su bila u pogonu 2005., a u EU sustav trgovanja emisijama uključena su tek nakon 2005. Godišnje emisijske kvote za razdoblje od 2021. do 2030. trebalo bi odrediti na temelju podataka koje podnesu države članice i preispita Komisija.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 525/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o mehanizmu za praćenje i izvješćivanje o emisijama stakleničkih plinova i za izvješćivanje o drugim informacijama u vezi s klimatskim promjenama na nacionalnoj razini i razini Unije te stavljanju izvan snage Odluke br. 280/2004/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 13.).

- (18) Pristup obvezujućih godišnjih nacionalnih ograničenja iz Odluke br. 406/2009/EZ trebao bi se nastaviti od 2021. do 2030. Pravila kojima se utvrđuju godišnje emisijske kvote za svaku državu članicu kako je utvrđeno ovom Uredbom trebala bi slijediti istu metodologiju kao za države članice s negativnim ograničenjima iz te odluke, ali se početak putanje računa od pete dvanaestine razdoblja između 2019. i 2020. ili od 2020. na temelju prosječnih emisija stakleničkih plinova od 2016. do 2018., a završetak putanje jest ograničenje za 2030. za svaku državu članicu. Kako bi se osigurali odgovarajući doprinosi za postizanje cilja Unije o smanjenju emisija stakleničkih plinova za razdoblje od 2021. do 2030., datum početka putanje za svaku državu članicu trebao bi se odrediti na temelju toga koji datum znači nižu emisijsku kvotu. Prilagodbu godišnje emisijske kvote u 2021. trebalo bi predvidjeti za države članice koje imaju i pozitivno ograničenje u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ i povećanje godišnjih emisijskih kvota od 2017. do 2020. utvrđeno u skladu s Odlukom Komisije 2013/162/EU ⁽¹⁾ i Provedbenom odlukom Komisije 2013/634/EU ⁽²⁾, kako bi se odrazio kapacitet za povećanje emisija stakleničkih plinova tijekom tih godina.

Za određene države članice trebalo bi predvidjeti dodatnu prilagodbu kako bi se uzela u obzir njihova iznimna situacija u kojoj imaju i pozitivno ograničenje u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ te ili najniže emisije stakleničkih plinova po stanovniku u skladu s tom odlukom ili najniži udio emisija stakleničkih plinova iz sektora koji nisu obuhvaćeni tom odlukom, u usporedbi s njihovim ukupnim emisijama stakleničkih plinova. Tom dodatnom prilagodbom trebao bi obuhvatiti samo dio smanjenja emisija stakleničkih plinova potrebnih u razdoblju od 2021. do 2029. kako bi se zadržali poticaji za dodatna smanjenja emisija stakleničkih plinova te kako se ne bi utjecalo na postizanje cilja za 2030., uzimajući u obzir korištenje drugim prilagodbama i fleksibilnim mogućnostima utvrđenima ovom Uredbom.

- (19) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu odredaba ove Uredbe o utvrđivanju godišnjih emisijskih kvota za države članice provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾.
- (20) U svojim zaključcima od 23. i 24. listopada 2014. Europsko vijeće navelo je da bi dostupnost i upotrebu postojećih instrumenata fleksibilnosti u sektorima izvan sustava trgovanja emisijama trebalo znatno povećati kako bi se osigurala troškovna učinkovitost zajedničkih nastojanja Unije i konvergencija emisija stakleničkih plinova po stanovniku do 2030. Kao način povećanja opće troškovne učinkovitosti ukupnih smanjenja, države članice trebale bi moći pohraniti ili posuditi dio svojih godišnjih emisijskih kvota. Također bi trebale moći prenijeti dio svoje godišnje emisijske kvote na druge države članice. Trebalo bi osigurati transparentnost takvih prijenosa te bi ih trebalo provoditi na način koji odgovara objema stranama, među ostalim putem dražbe, preko tržišnih posrednika koji djeluju u okviru agencija ili putem bilateralnih sporazuma. Svaki takav prijenos mogao bi proizići iz projekta ili programa za ublažavanje emisija stakleničkih plinova koji se provodi u državi članici prodavateljici, a koji financira država članica primateljica. Osim toga, države članice trebale bi imati mogućnost poticati osnivanje javno-privatnih partnerstava za projekte u okviru članka 24.a stavka 1. Direktive 2003/87/EZ.
- (21) Trebalo bi osmisliti jednokratnu fleksibilnu mogućnost kako bi se olakšalo postizanje ciljeva za države članice s nacionalnim ciljevima smanjenja znatno iznad prosjeka Unije i njihova potencijala troškovno učinkovitog smanjenja, kao i za države članice koje u 2013. industrijskim postrojenjima nisu besplatno dodijelile emisijske jedinice iz EU sustava trgovanja emisijama. Kako bi se očuvao cilj rezerve za stabilnost tržišta uspostavljene Odlukom (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ za rješavanje strukturnih neravnoteža između ponude i potražnje u EU sustavu trgovanja emisijama, emisijske jedinice iz EU sustava trgovanja emisijama koje su uzete u obzir za jednokratnu fleksibilnu mogućnost trebalo bi smatrati emisijskim jedinicama iz EU sustava trgovanja emisijama koje su u optjecaju pri utvrđivanju ukupnog broja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama koje su u optjecaju za određenu godinu. Komisija bi trebala u okviru svojeg prvog preispitivanja na temelju te odluke razmotriti hoće li nastaviti s takvim obračunavanjem kao emisijske jedinice iz EU sustava trgovanja emisijama koje su u optjecaju.

⁽¹⁾ Odluka Komisije 2013/162/EU od 26. ožujka 2013. o utvrđivanju godišnjih emisijskih kvota za razdoblje od 2013. do 2020. u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 90, 28.3.2013., str. 106.).

⁽²⁾ Provedbena odluka Komisije 2013/634/EU od 31. listopada 2013. o prilagodbama godišnjih emisijskih kvota država članica za razdoblje 2013. – 2020. u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 292, 1.11.2013., str. 19.).

⁽³⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽⁴⁾ Odluka (EU) 2015/1814 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. listopada 2015. o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, 9.10.2015., str. 1.).

- (22) Uredbom (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća⁽¹⁾ utvrđuju se pravila za obračun emisija stakleničkih plinova i uklanjanja povezanih s korištenjem zemljišta, prenamjenom zemljišta i šumarstvom („LULUCF“). Djelatnosti obuhvaćene područjem primjene te uredbe ne bi trebale biti obuhvaćene ovom Uredbom. Međutim, iako na ishod za okoliš u skladu s ovom Uredbom u smislu razina ostvarenog smanjenja emisija stakleničkih plinova utječe uzimanje u obzir količine do zbroja ukupnih neto uklanjanja i ukupnih neto emisija iz pošumljenog zemljišta, iskrčenog zemljišta, zemljišta pod usjevima kojim se gospodari, travnjaka kojim se gospodari i, pod određenim uvjetima, šumskog zemljišta kojim se gospodari te, u slučajevima kada je to Uredbom (EU) 2018/841 utvrđeno kao obveza, močvarnog zemljišta kojim se gospodari, kako su definirani u toj uredbi, fleksibilnu mogućnost iz LULUCF-a u najvećoj količini od 280 milijuna tona ekvivalenta CO₂ tih uklanjanja podijeljenu među državama članicama trebalo bi uključiti u ovu Uredbu kao dodatnu mogućnost za ispunjavanje obveza država članica kada im je to potrebno. Tim ukupnim iznosom i njegovom raspodjelom među državama članicama trebalo bi uzeti u obzir niži potencijal za ublažavanje u sektoru poljoprivrede i korištenja zemljišta te primjeren doprinos tog sektora smanjivanju i sekvencijalnoj emisiji stakleničkih plinova. Uz to, dobrovoljno uklanjanje godišnjih emisijskih kvota u skladu s ovom Uredbom trebalo bi omogućiti da se ti iznosi uzimaju u obzir pri ocjeni usklađenosti država članica sa zahtjevima utvrđenima Uredbom (EU) 2018/841.
- (23) Komisija je 30. studenoga 2016. predstavila Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju energetskom unijom („prijedlog o upravljanju“) kojom se od država članica zahtijeva da pripreme integrirane nacionalne energetske i klimatske planove u kontekstu strateškog planiranja energetske i klimatske politike za svih pet ključnih dimenzija energetske unije. Prema prijedlogu o upravljanju nacionalni planovi koji obuhvaćaju razdoblje od 2021. do 2030. trebaju imati ključnu ulogu u planiranju usklađenosti država članica s ovom Uredbom i Uredbom (EU) 2018/841. Države članice u tu svrhu trebaju ustanoviti politike i mjere radi ispunjavanja svojih obveza iz ove Uredbe i Uredbe (EU) 2018/841 imajući u vidu dugoročni cilj o postizanju ravnoteže između emisija stakleničkih plinova i uklanjanja u skladu s Pariškim sporazumom. Tim se planovima također treba utvrditi procjena učinaka planiranih politika i mjera za ispunjavanje ciljeva. Prema prijedlogu o upravljanju, u svojim preporukama o nacrtu nacionalnih planova Komisija bi trebala moći navesti primjerenost razine ambicije i daljnje provedbe politika i mjera. Pri sastavljanju tih planova trebalo bi uzeti u obzir moguću primjenu fleksibilne mogućnosti iz LULUCF-a u svrhu usklađenosti s ovom Uredbom.
- (24) Europska agencija za okoliš nastoji podržati održivi razvoj i pomoći u ostvarenju znatna i mjerljiva poboljšanja okoliša pružajući pravodobne, ciljne, relevantne i pouzdane informacije oblikovateljima politika, javnim ustanovama i javnosti. Europska agencija za okoliš prema potrebi bi trebala pomagati Komisiji u skladu s godišnjim programom rada te agencije.
- (25) Sve prilagodbe područja primjene, kako je utvrđeno u člancima 11., 24., 24.a i 27. Direktive 2003/87/EZ, trebale bi biti popraćene odgovarajućom prilagodbom najveće količine emisija stakleničkih plinova obuhvaćenih ovom Uredbom. Stoga bi države članice koje u svoje obveze na temelju ove Uredbe uključuje dodatne emisije stakleničkih plinova iz postrojenja koja su prethodno bila obuhvaćena Direktivom 2003/87/EZ trebale provesti dodatne politike i mjere u sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom kako bi smanjile te emisije stakleničkih plinova.
- (26) Kao priznanje prethodnih napora koje su od 2013. poduzimale države članice čiji je BDP po stanovniku u 2013. bio niži od prosjeka Unije, primjereno je uspostaviti ograničenu sigurnosnu rezervu posebne namjene koja odgovara količini do 105 milijuna tona ekvivalenta CO₂, uz održavanje okolišnog integriteta ove Uredbe kao i poticaja aktivnostima država članica kojima se prelaze minimalni doprinosi u okviru ove Uredbe. Sigurnosna rezerva trebala bi koristiti državama članicama čiji je BDP po stanovniku u 2013. bio ispod prosjeka Unije, čije emisije stakleničkih plinova ostaju ispod njihovih godišnjih emisijskih kvota u razdoblju od 2013. do 2020. i koje imaju probleme s postizanjem vlastitog cilja emisija stakleničkih plinova za 2030. unatoč korištenju drugim fleksibilnim mogućnostima predviđenima ovom Uredbom. Sigurnosna rezerva u tom iznosu pokrila bi značajan dio predviđenog skupnog deficita država članica koje ispunjavaju uvjete u razdoblju od 2021. do 2030, bez

⁽¹⁾ Uredba (EU) 2018/841 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o uključivanju emisija i uklanjanja stakleničkih plinova iz korištenja zemljišta, prenamjene zemljišta i šumarstva u okviru za klimatsku i energetske politike do 2030. te o izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 i Odluke br. 529/2013/EU (vidjeti stranicu 1 ovoga Službenog lista).

dodatnih politika, uz održavanje poticaja za dodatne aktivnosti. Sigurnosna rezerva trebala bi biti dostupna tim državama članicama 2032. pod određenim uvjetima i ako se njezinim korištenjem ne ugrožava postizanje cilja Unije o smanjenju emisija stakleničkih plinova za 30 % u 2030. godine u sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom.

- (27) Kako bi se odrazila kretanja u okviru Uredbe (EU) 2018/841 te kako bi se osiguralo točno obračunavanje u skladu s ovom Uredbom, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s odobravanjem upotrebe obračunskih kategorija zemljišta „šumsko zemljište kojim se gospodari” i „močvarno zemljište kojim se gospodari” u skladu s fleksibilnom mogućnošću iz LULUCF-a te u vezi s obračunavanjem transakcija u skladu s ovom Uredbom, uključujući upotrebu fleksibilnih mogućnosti, primjenu provjera usklađenosti i uredno funkcioniranje sigurnosne rezerve, putem registra uspostavljenog u skladu s člankom 10. Uredbe (EU) br. 525/2013 („registar Unije”). Informacije u vezi s obračunavanjem u skladu s ovom Uredbom trebale bi biti dostupne javnosti. Potrebne odredbe u vezi s obračunavanjem transakcija trebale bi biti sadržane u jedinstvenom instrumentu kojim bi se objedinile odredbe o obračunavanju iz Uredbe (EU) br. 525/2013, Uredbe (EU) 2018/841, ove Uredbe i Direktive 2003/87/EZ. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (28) Ovu bi Uredbu trebalo preispitati 2024. i svakih pet godina nakon toga kako bi se procijenilo njezino cjelokupno funkcioniranje, a osobito u vezi s potrebom za oštrijim politikama i mjerama Unije. Pri preispitivanju trebalo bi uzeti u obzir, među ostalim, razvoj nacionalnih okolnosti i rezultate pospješujućeg dijaloga iz 2018. u okviru UNFCCC-a („dijalog Talanoa”) i globalnog pregleda stanja u skladu s Pariškim sporazumom. U okviru preispitivanja također bi trebalo razmotriti i ravnotežu između ponude i potražnje za godišnjim emisijskim kvotama kako bi se osigurala prikladnost obveza utvrđenih ovom Uredbom. Osim toga, Komisija bi, u sklopu redovitog izvješćivanja u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013, do 31. listopada 2019. trebala ocijeniti ishod dijaloga Talanoa. Preispitivanje za razdoblje nakon 2030. trebalo bi biti u skladu s dugoročnim ciljevima i obvezama utvrđenima Pariškim sporazumom te bi u tu svrhu trebalo odražavati napredak tijekom vremena.
- (29) Kako bi se osiguralo učinkovito, transparentno i troškovno učinkovito izvješćivanje i verifikacija emisija stakleničkih plinova te drugih informacija potrebnih za procjenu napretka država članica u pogledu godišnjih emisijskih kvota, zahtjevi u pogledu godišnjeg izvješćivanja i ocjenjivanja na temelju ove Uredbe trebali bi se uključiti u relevantne članke Uredbe (EU) br. 525/2013. Tom uredbom trebalo bi osigurati i da se napredak država članica u smanjenju emisija stakleničkih plinova nastavi ocjenjivati svake godine, uzimajući u obzir napredak u politikama i mjerama Unije te informacije iz država članica. Svake dvije godine ocjena bi trebala sadržavati predviđeni napredak Unije u ispunjavanju ciljeva smanjenja emisija te napredak država članica u ispunjavanju njihovih obveza. Međutim, primjena umanjenja trebala bi se uzimati u obzir samo svakih pet godina kako bi se mogao razmotriti mogući doprinos pošumljenog zemljišta, iskrčenog zemljišta, zemljišta pod usjevima kojim se gospodari i travnjaka kojim se gospodari u skladu s Uredbom (EU) 2018/841. Time se ne dovodi u pitanje dužnost Komisije da osigura usklađenost s obvezama država članica koje proizlaze iz ove Uredbe ni ovlast Komisije da u tu svrhu pokrene postupak zbog povrede.
- (30) Uredbu (EU) br. 525/2013 trebalo bi na odgovarajući način izmijeniti.
- (31) S obzirom na to da ciljeve ove Uredbe, osobito utvrđivanje obveza država članica u pogledu njihovih minimalnih doprinosa za razdoblje od 2021. do 2030. ispunjenju cilja Unije o smanjenju njezinih emisija stakleničkih plinova te doprinosenje postizanju ciljeva Pariškog sporazuma, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog svojeg opsega i učinka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

(32) Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje stroži nacionalni ciljevi,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju obveze država članica u pogledu njihovih minimalnih doprinosa za razdoblje od 2021. do 2030. ispunjenju cilja Unije o smanjenju njezinih emisija stakleničkih plinova za 30 % u odnosu na razine iz 2005. u 2030. u sektorima obuhvaćenima člankom 2. ove Uredbe te se njome doprinosi postizanju ciljeva Pariškog sporazuma. Ovom se Uredbom također utvrđuju pravila za određivanje godišnjih emisijskih kvota i ocjenjivanje napretka država članica u ostvarivanju njihovih minimalnih doprinosa.

Članak 2.

Područje primjene

1. Ova Uredba primjenjuje se na emisije stakleničkih plinova iz kategorija izvora prema IPCC-u, koje uključuju energiju, industrijske procese i upotrebu proizvoda, poljoprivredu i otpad, kako je utvrđeno na temelju Uredbe (EU) br. 525/2013, osim emisija stakleničkih plinova iz djelatnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ.
2. Ne dovodeći u pitanje članak 7. i članak 9. stavak 2. ove Uredbe, ova Uredba ne primjenjuje se na emisije i uklanjanja stakleničkih plinova obuhvaćene Uredbom (EU) 2018/841.
3. Za potrebe ove Uredbe emisije CO₂ iz kategorije izvora prema IPCC-u „1.A.3.A civilni zračni promet” smatraju se jednakima nuli.

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „emisije stakleničkih plinova” znači emisije izražene u tonama ekvivalenta CO₂ ugljikova dioksida (CO₂), metana (CH₄), didušikova oksida (N₂O), fluorouglikovodika (HFC), perfluorouglijka (PFC), dušikova trifluorida (NF₃) i sumporova heksafluorida (SF₆) utvrđene u skladu s Uredbom (EU) br. 525/2013 i obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe;
2. „godišnje emisijske kvote” znači najveće dopuštene emisije stakleničkih plinova za svaku godinu od 2021. do 2030. utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 3. i člankom 10.;
3. „emisijska jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama” znači „emisijska jedinica” kako je definirana u članku 3. točki (a) Direktive 2003/87/EZ.

Članak 4.

Godišnje razine emisija za razdoblje od 2021. do 2030.

1. Svaka država članica mora u 2030. ograničiti svoje emisije stakleničkih plinova najmanje za postotak utvrđen za tu državu članicu u Prilogu I. u odnosu na svoje emisije stakleničkih plinova iz 2005. utvrđene u skladu sa stavkom 3. ovog članka.
2. Podložno fleksibilnim mogućnostima predviđenima u člancima 5., 6. i 7. ove Uredbe, prilagodbi u skladu s člankom 10. stavkom 2. ove Uredbe te uzimajući u obzir sva umanjenja koja proizlaze iz primjene članka 7. Odluke br. 406/2009/EZ, svaka država članica osigurava da njezine emisije stakleničkih plinova svake godine u razdoblju između 2021. i 2029. ne premašuju ograničenje određeno linearnom putanjom koja započinje s njezinim prosječnim emisijama stakleničkih plinova u 2016., 2017. i 2018. utvrđenima u skladu sa stavkom 3. ovog članka, a završava 2030. na graničnoj vrijednosti utvrđenoj za tu državu članicu u Prilogu I. ovoj Uredbi. Linearna putanja neke države članice započinje na petoj dvanaestini razdoblja između 2019. i 2020. ili u 2020., ovisno o tome koji datum znači nižu emisijsku kvotu za tu državu članicu.
3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju godišnje emisijske kvote za godine u razdoblju 2021. – 2030. izražene u tonama ekvivalenta CO₂, kako je navedeno u stavcima 1. i 2. ovog članka. Za potrebe tih provedbenih akata Komisija provodi sveobuhvatno preispitivanje najnovijih podataka iz nacionalnih inventara za godine 2005. i 2016. – 2018. koje države članice podnose u skladu s člankom 7. Uredbe (EU) br. 525/2013.

U tim se provedbenim aktima navodi vrijednost emisija stakleničkih plinova svake države članice u 2005. koja se upotrebljava za određivanje godišnjih emisijskih kvota navedenih u stavcima 1. i 2.

4. U tim se provedbenim aktima, na temelju postotaka koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 6. stavkom 3., navode i ukupne količine koje mogu biti uzete u obzir za usklađenost države članice na temelju članka 9. između 2021. i 2030. Ako zbroj ukupnih količina svih država članica premašuje zajedničku ukupnu količinu u iznosu od 100 milijuna, ukupne količine za svaku državu članicu razmjerno se smanjuju kako se ne bi premašila zajednička ukupna količina.

5. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 14.

Članak 5.

Fleksibilne mogućnosti putem posuđivanja, pohranjivanja i prijenosa

1. Za godine od 2021. do 2025. država članica može posuditi količinu do 10 % svoje godišnje emisijske kvote za sljedeću godinu.

2. Za godine od 2026. do 2029. država članica može posuditi količinu do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za sljedeću godinu.

3. Država članica čije su emisije stakleničkih plinova za određenu godinu ispod njezine godišnje emisijske kvote za tu godinu, uzimajući u obzir upotrebu fleksibilnih mogućnosti u skladu s ovim člankom i člankom 6., može:

(a) za 2021., taj višak svoje godišnje emisijske kvote pohraniti za sljedeće godine do 2030.; i

(b) za godine od 2022. do 2029., višak svoje godišnje emisijske kvote do razine od 30 % svojih godišnjih emisijskih kvota do te godine pohraniti za sljedeće godine do 2030.

4. Država članica može prenijeti do 5 % svoje godišnje emisijske kvote za određenu godinu na druge države članice za godine od 2021. do 2025. te do 10 % za godine od 2026. do 2030. Država članica primateljica može iskoristiti tu količinu za usklađenost na temelju članka 9. za tu godinu ili za sljedeće godine do 2030.

5. Država članica čije su preispitane emisije stakleničkih plinova za određenu godinu ispod njezine godišnje emisijske kvote za tu godinu te uzimajući u obzir upotrebu fleksibilnih mogućnosti na temelju stavaka od 1. do 4. ovog članka i članka 6., može prenijeti taj višak svoje godišnje emisijske kvote na druge države članice. Država članica primateljica može iskoristiti tu količinu za usklađenost na temelju članka 9. za tu godinu ili za sljedeće godine do 2030.

6. Prihode ostvarene prijenosima godišnjih emisijskih kvota u skladu sa stavcima 4. i 5. države članice mogu iskoristiti za borbu protiv klimatskih promjena u Uniji ili u trećim zemljama. Države članice obavješćuju Komisiju o svim aktivnostima poduzetima u skladu s ovim stavkom.

7. Svaki prijenos godišnjih emisijskih kvota u skladu sa stavcima 4. i 5. može proizići iz projekta ili programa za ublažavanje emisija stakleničkih plinova koji se provodi u državi članici prodavateljici, a financira ga država članica primateljica, pod uvjetom da se izbjegava dvostruko računanje i osigurava sljedivost.

8. Države članice mogu upotrijebiti jedinice emisija iz projekata koje su izdane na temelju članka 24.a stavka 1. Direktive 2003/87/EZ za usklađenost na temelju članka 9. ove Uredbe bez ikakvog količinskog ograničenja, pod uvjetom da se izbjegava dvostruko računanje.

Članak 6.

Fleksibilna mogućnost za određene države članice nakon smanjenja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama

1. Za države članice navedene u Prilogu II. ovoj Uredbi može se, za potrebe njihove usklađenosti na temelju ove Uredbe, kolektivno uzeti u obzir ograničeno poništavanje do najviše 100 milijuna emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama. To se poništavanje provodi iz količina kojima dotična država članica raspolaže za prodaju na dražbi u skladu s člankom 10. Direktive 2003/87/EZ.

2. Emisijske jedinice iz EU sustava trgovanja emisijama koje su uzete u obzir na temelju stavka 1. ovog članka smatraju se emisijskim jedinicama iz EU sustava trgovanja emisijama koje su u optjecaju za potrebe članka 1. stavka 4. Odluke (EU) 2015/1814.

Komisija u okviru svojeg prvog preispitivanja na temelju članka 3. te odluke razmatra hoće li nastaviti s obračunavanjem navedenim u prvom podstavku ovog stavka.

3. Države članice navedene u Prilogu II. do 31. prosinca 2019. obavješćuju Komisiju o svakoj namjeri iskorištavanja ograničenog poništavanja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama iz stavka 1. ovog članka, do postotka navedenog u Prilogu II. za svaku godinu u razdoblju od 2021. do 2030. za svaku dotičnu državu članicu, radi njezine usklađenosti na temelju članka 9.

Države članice navedene u Prilogu II. mogu odlučiti revidirati naniže prijavljen postotak jednom u 2024. i jednom u 2027. U tom slučaju dotična država članica o toj odluci obavješćuje Komisiju do 31. prosinca 2024. odnosno do 31. prosinca 2027.

4. Na zahtjev države članice središnji administrator koji je određen na temelju članka 20. stavka 1. Direktive 2003/87/EZ („središnji administrator”) uzima u obzir iznos do ukupne količine utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 4. ove Uredbe radi usklađenosti te države članice na temelju članka 9. ove Uredbe. Desetina ukupne količine emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 4. ove Uredbe poništava se na temelju članka 12. stavka 4. Direktive 2003/87/EZ za svaku godinu od 2021. do 2030. za tu državu članicu.

5. Ako je, u skladu sa stavkom 3. ovog članka, država članica obavijestila Komisiju o svojoj odluci da revidira naniže prethodno prijavljen postotak, za tu državu članicu poništava se odgovarajuća manja količina emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama za svaku godinu od 2026. do 2030. odnosno od 2028. do 2030.

Članak 7.

Dodatna upotreba do 280 milijuna tona neto uklanjanja iz LULUCF-a

1. U mjeri u kojoj emisije stakleničkih plinova države članice premaše njezine godišnje emisijske kvote za određenu godinu, uključujući eventualne godišnje emisijske kvote koje su pohranjene na temelju članka 5. stavka 3. ove Uredbe, količina do iznosa ukupnih neto uklanjanja i ukupnih neto emisija iz kombiniranih obračunskih kategorija zemljišta „pošumljeno zemljište”, „iskrčeno zemljište”, „zemljište pod usjevima kojim se gospodari”, „travnjak kojim se gospodari” te, podložno delegiranim aktima donesenima na temelju stavka 2. ovog članka, „šumsko zemljište kojim se gospodari” i „močvarno zemljište kojim se gospodari”, kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točkama (a) i (b) Uredbe (EU) 2018/841, može se uzeti u obzir radi usklađenosti na temelju članka 9. ove Uredbe za tu godinu, pod sljedećim uvjetima:

- (a) kumulativna količina koja se uzima u obzir za tu državu članicu za sve godine u razdoblju od 2021. do 2030. ne premašuje najviši iznos ukupnih neto uklanjanja utvrđen za tu državu članicu u Prilogu III. ovoj Uredbi;
- (b) takva količina prelazi zahtjeve za tu državu članicu na temelju članka 4. Uredbe (EU) 2018/841;
- (c) država članica nije od drugih država članica dobila više neto uklanjanja na temelju Uredbe (EU) 2018/841 nego što ih je prenijela;
- (d) država članica usklađena je s Uredbom (EU) 2018/841; i
- (e) država članica podnijela je opis predviđene upotrebe fleksibilne mogućnosti koja je raspoloživa u skladu s ovim stavkom na temelju članka 7. stavka 1. drugog podstavka Uredbe (EU) br. 525/2013.

2. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 13. ove Uredbe radi izmjene naslova njezina Priloga III. u vezi s obračunskim kategorijama zemljišta kako bi se:

- (a) odrazio doprinos obračunske kategorije zemljišta „šumsko zemljište kojim se gospodari”, pritom poštujući najviši iznos ukupnih neto uklanjanja za svaku državu članicu iz Priloga III. ovoj Uredbi, kada se delegirani akti kojima se utvrđuju referentne razine za šume donose na temelju članka 8. stavka 8. ili 9. Uredbe (EU) 2018/841; i
- (b) odrazio doprinos obračunske kategorije zemljišta „močvarno zemljište kojim se gospodari”, pritom poštujući najviši iznos ukupnih neto uklanjanja za svaku državu članicu iz Priloga III. ovoj Uredbi, kada su sve države članice dužne obračunati tu kategoriju na temelju Uredbe (EU) 2018/841.

*Članak 8.***Korektivne mjere**

1. Ako Komisija, tijekom godišnje ocjene na temelju članka 21. Uredbe (EU) br. 525/2013 i uzimajući u obzir planiranu upotrebu fleksibilnih mogućnosti iz članka 5., 6. i 7. ove Uredbe, utvrdi da država članica ne ostvaruje dovoljan napredak pri ispunjavanju svojih obveza na temelju članka 4. ove Uredbe, ta država članica u roku od tri mjeseca Komisiji podnosi plan korektivnih mjera koji obuhvaća:

(a) dodatne mjere koje država članica provodi kako bi domaćim politikama i mjerama te provedbom mjera Unije ispunila svoje posebne obveze na temelju članka 4. ove Uredbe;

(b) strogi raspored provedbe takvih mjera kojim se omogućuje ocjena godišnjeg napretka provedbe.

2. Europska agencija za okoliš u skladu sa svojim godišnjim programom rada pomaže Komisiji pri ocjenjivanju svih takvih planova korektivnih mjera.

3. Komisija može izdati mišljenje o primjerenosti planova korektivnih mjera podnesenih u skladu sa stavkom 1. te u tom slučaju to čini u roku od četiri mjeseca od primitka tih planova. Dotična država članica u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir mišljenje Komisije te može na odgovarajući način revidirati svoj plan korektivnih mjera.

*Članak 9.***Provjera usklađenosti**

1. Ako preispitane emisije stakleničkih plinova države članice premašuju njezinu godišnju emisijsku kvotu za određenu godinu razdoblja, uzimajući u obzir stavak 2. ovog članka i fleksibilne mogućnosti korištene u skladu s člancima 5., 6. i 7., 2027. i 2032. primjenjuju se sljedeće mjere:

(a) iznosu emisija stakleničkih plinova države članice za sljedeću godinu dodaje se količina koja je jednaka iznosu viška emisija stakleničkih plinova u tonama ekvivalenta CO₂ pomnoženom s koeficijentom 1,08, u skladu s mjerama donesenima na temelju članka 12.; i

(b) državi članici privremeno se zabranjuje da bilo koji dio svoje godišnje emisijske kvote prenese drugoj državi članici dok se ne uskladi s člankom 4.

Središnji administrator provodi zabranu iz prvog podstavka točke (b) unošenjem u registar Unije.

2. Ako emisije stakleničkih plinova države članice u razdoblju od 2021. do 2025. ili u razdoblju od 2026. do 2030. iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/841 premašuju njezina uklanjanja, kako je utvrđeno u skladu s člankom 12. te uredbe, središnji administrator umanjuje godišnje emisijske kvote te države članice za iznos jednak tom višku emisija stakleničkih plinova u tonama ekvivalenta CO₂ za odgovarajuće godine.

*Članak 10.***Prilagodbe**

1. Komisija prilagođava godišnje emisijske kvote za svaku državu članicu na temelju članka 4. ove Uredbe kako bi se odrazile:

(a) prilagodbe broja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama izdanih u skladu s člankom 11. Direktive 2003/87/EZ koje su ishod promjena izvora obuhvaćenih tom direktivom, u skladu s odlukama Komisije, donesenima na temelju te direktive, o konačnom odobrenju nacionalnih planova dodjele za razdoblje od 2008. do 2012.;

(b) prilagodbe broja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama odnosno jedinica emisija izdanih na temelju članka 24. i 24.a Direktive 2003/87/EZ u odnosu na smanjenja emisija stakleničkih plinova u državi članici; i

(c) prilagodbe broja emisijskih jedinica iz EU sustava trgovanja emisijama koje se odnose na emisije stakleničkih plinova iz postrojenja isključenih iz EU sustava trgovanja emisijama u skladu s člankom 27. Direktive 2003/87/EZ, tijekom njihova isključenja.

2. Količina iz Priloga IV. dodaje se godišnjoj emisijskoj kvoti za 2021. za svaku državu članicu iz tog priloga.
3. Komisija objavljuje brojke koje su ishod takvih prilagodbi.

Članak 11.

Sigurnosna rezerva

1. U registru Unije uspostavlja se sigurnosna rezerva koja odgovara količini do 105 milijuna tona ekvivalenta CO₂, podložno ispunjenju cilja Unije iz članka 1. Sigurnosna rezerva na raspolaganju je uz fleksibilne mogućnosti predviđene u člancima 5., 6. i 7.
2. Država članica može iskoristiti sigurnosnu rezervu pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:
 - (a) njezin je BDP po stanovniku prema tržišnim cijenama 2013., kako je objavio Eurostat u travnju 2016., bio ispod prosjeka Unije;
 - (b) njezine kumulativne emisije stakleničkih plinova za godine od 2013. do 2020. u sektorima obuhvaćenima ovom Uredbom manje su od njezinih kumulativnih godišnjih emisijskih kvota za godine od 2013. do 2020.; i
 - (c) njezine emisije stakleničkih plinova premašuju njezine godišnje emisijske kvote u razdoblju od 2026. do 2030., iako:
 - i. je iscrpila fleksibilne mogućnosti u skladu s člankom 5. stavcima 2. i 3.;
 - ii. je maksimalno iskoristila neto uklanjanja u skladu s člankom 7., čak i kad ta količina ne dosegne razinu određenu u Prilogu III., i
 - iii. nije ostvarila neto prijenose drugim državama članicama u skladu s člankom 5.
3. Država članica koja ispunjava uvjete utvrđene u stavku 2. ovog članka prima dodatnu količinu iz sigurnosne rezerve do njezina manjka koja se iskorištava za usklađenost na temelju članka 9. Ta količina ne smije premašiti 20 % njezina ukupnog premašenja u razdoblju od 2013. do 2020.

Ako konačna ukupna količina koju trebaju primiti sve države članice koje ispunjavaju uvjete navedene u stavku 2. ovog članka premašuje ograničenje iz stavka 1. ovog članka, količina koju prima svaka od tih država članica razmjerno se smanjuje.

4. Sva količina koja ostane u sigurnosnoj rezervi nakon raspodjele u skladu sa stavkom 3. prvim podstavkom raspodjeljuje se među državama članicama iz tog podstavka razmjerno njihovu preostalom manjku, ali bez njegova premašivanja. Za svaku od tih država članica ta se količina može dodati postotku iz tog podstavka.
5. Nakon dovršetka preispitivanja iz članka 19. Uredbe (EU) br. 525/2013 za godinu 2020. Komisija za svaku državu članicu koja ispunjava uvjete iz stavka 2. točaka (a) i (b) ovog članka objavljuje količine koje odgovaraju 20 % ukupnog premašenja u razdoblju od 2013. do 2020., kako je navedeno u stavku 3. prvom podstavku ovog članka.

Članak 12.

Registar

1. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 13. radi dopune ove Uredbe s ciljem osiguranja točnog obračunavanja u skladu s ovom Uredbom putem registra Unije u pogledu:
 - (a) godišnjih emisijskih kvota;
 - (b) fleksibilnih mogućnosti korištenih u skladu s člancima 5., 6. i 7.;
 - (c) provjera usklađenosti u skladu s člankom 9.;
 - (d) prilagodbi u skladu s člankom 10.; i
 - (e) sigurnosne rezerve u skladu s člankom 11.

2. Središnji administrator u registru Unije automatski provjerava svaku transakciju koja proizlazi iz ove Uredbe i prema potrebi zaustavlja transakcije kako bi se izbjegle nepravilnosti.
3. Informacije iz stavka 1. točaka od (a) do (e) i stavka 2. javno su dostupne.

Članak 13.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 7. stavka 2. i članka 12. stavka 1. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 9. srpnja 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Europski parlament ili Vijeće mogu u svakom trenutku opozvati delegiranje ovlasti iz članka 7. stavka 2. i članka 12. stavka 1. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
6. Delegirani akt donesen na temelju članka 7. stavka 2. i članka 12. stavka 1. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog razdoblja i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 14.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za klimatske promjene uspostavljen Uredbom (EU) br. 525/2013. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 15.

Preispitivanje

1. Ova Uredba preispituje se uzimajući u obzir, među ostalim, razvoj nacionalnih okolnosti, način na koji svi gospodarski sektori doprinose smanjenju emisija stakleničkih plinova, međunarodna kretanja i napore uložene u postizanje dugoročnih ciljeva Pariškog sporazuma.
2. Komisija u roku od šest mjeseci nakon svakog globalnog pregleda stanja dogovorenog na temelju članka 14. Pariškog sporazuma podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Uredbe, uključujući ravnotežu između ponude i potražnje za godišnjim emisijskim kvotama, kao i o doprinosu ove Uredbe općem cilju Unije u pogledu smanjenja emisija stakleničkih plinova u 2030. i njezinu doprinosu ciljevima Pariškog sporazuma, osobito u pogledu potrebe za dodatnim politikama i mjerama Unije s obzirom na potrebna smanjenja emisija stakleničkih plinova Unije i njezinih država članica, uključujući okvir za razdoblje nakon 2030., te prema potrebi može podnositi prijedloge.

U tim izvješćima uzimaju se u obzir strategije koje su pripremljene na temelju članka 4. Uredbe (EU) br. 525/2013 kako bi se doprinijelo oblikovanju dugoročne strategije Unije.

Članak 16.

Izmjene Uredbe (EU) br. 525/2013

Uredba (EU) br. 525/2013 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 7. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeća točka:

„(aa) od 2023., svojim antropogenim emisijama stakleničkih plinova iz članka 2. Uredbe (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća (*) za godinu X-2, u skladu sa zahtjevima UNFCCC-a o izvješćivanju;

(*) Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26).“;

(b) drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice u svojim izvješćima svake godine obavješćuju Komisiju o svakoj namjeri u pogledu iskorištavanja fleksibilnih mogućnosti utvrđenih u članku 5. stavcima 4. i 5. te članku 7. Uredbe (EU) 2018/842 te o upotrebi prihoda u skladu s člankom 5. stavkom 6. te uredbe. U roku od tri mjeseca od primitka takvih informacija od država članica Komisija te informacije stavlja na raspolaganje odboru iz članka 26. ove Uredbe.“;

2. u članku 13. stavku 1. točki (c) dodaje se sljedeća podtočka:

„ix. od 2023., informacije o nacionalnim politikama i mjerama koje su provedene s ciljem ispunjavanja obveza iz Uredbe (EU) 2018/842 te informacije o planiranim dodatnim nacionalnim politikama i mjerama predviđenima s ciljem ograničavanja emisija stakleničkih plinova koji premašuju njihove obveze u skladu s tom uredbom.“;

3. u članku 14. stavku 1. dodaje se sljedeća točka:

„(f) od 2023., projekcije ukupnih stakleničkih plinova i odvojene procjene predviđenih emisija stakleničkih plinova za izvore emisija iz Uredbe (EU) 2018/842 i Direktive 2003/87/EZ.“;

4. u članku 21. stavku 1. dodaje se sljedeća točka:

„(c) obveza iz članka 4. Uredbe (EU) 2018/842. Pri ocjenjivanju u obzir se uzima napredak u politikama i mjerama Unije te informacije iz država članica. Svake dvije godine ocjena uključuje i predviđeni napredak Unije u pogledu provedbe njezina nacionalno utvrđenog doprinosa Pariškom sporazumu koji sadržava obvezu Unije da smanji emisije stakleničkih plinova u cjelokupnom gospodarstvu i predviđeni napredak država članica u pogledu ispunjavanja njihovih obveza u skladu s tom uredbom.“.

Članak 17.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 30. svibnja 2018.

Za Europski parlament

Predsjednik

A. TAJANI

Za Vijeće

Predsjednik

L. PAVLOVA

PRILOG I.

SMANJENJA EMISIJA STAKLENIČKIH PLINOVA DRŽAVA ČLANICA NA TEMELJU ČLANKA 4. STAVKA 1.

	Smanjenja emisija stakleničkih plinova država članica u 2030. u odnosu na razine iz 2005. utvrđene u skladu s člankom 4. stavkom 3.
Belgija	– 35 %
Bugarska	– 0 %
Češka	– 14 %
Danska	– 39 %
Njemačka	– 38 %
Estonija	– 13 %
Irska	– 30 %
Grčka	– 16 %
Španjolska	– 26 %
Francuska	– 37 %
Hrvatska	– 7 %
Italija	– 33 %
Cipar	– 24 %
Latvija	– 6 %
Litva	– 9 %
Luksemburg	– 40 %
Mađarska	– 7 %
Malta	– 19 %
Nizozemska	– 36 %
Austrija	– 36 %
Poljska	– 7 %
Portugal	– 17 %
Rumunjska	– 2 %
Slovenija	– 15 %
Slovačka	– 12 %
Finska	– 39 %
Švedska	– 40 %
Ujedinjena Kraljevina	– 37 %

PRILOG II.

DRŽAVE ČLANICE ZA KOJE SE RADI USKLAĐENOSTI U OBZIR MOŽE UZETI OGRANIČENO PONIŠTAVANJE EMISIJSKIH JEDINICA IZ EU SUSTAVA TRGOVANJA EMISIJAMA U SKLADU S ČLANKOM 6.

	Najveći postotak emisija stakleničkih plinova iz 2005. utvrđen u skladu s člankom 4. stavkom 3.
Belgija	2 %
Danska	2 %
Irska	4 %
Luksemburg	4 %
Malta	2 %
Nizozemska	2 %
Austrija	2 %
Finska	2 %
Švedska	2 %

PRILOG III.

UKUPNA NETO UKLANJANJA IZ POŠUMLJENOG ZEMLJIŠTA, ISKRČENOG ZEMLJIŠTA, ZEMLJIŠTA POD USJEVIMA KOJIM SE GOSPODARI I TRAVNJAKA KOJIM SE GOSPODARI, KOJE DRŽAVE ČLANICE MOGU UZETI U OBZIR RADI USKLAĐENOSTI ZA RAZDOBLJE OD 2021. DO 2030. U SKLADU S ČLANKOM 7. STAVKOM 1. TOČKOM (A)

	Najviši iznos izražen u milijunima tona ekvivalenta CO ₂
Belgija	3,8
Bugarska	4,1
Češka	2,6
Danska	14,6
Njemačka	22,3
Estonija	0,9
Irska	26,8
Grčka	6,7
Španjolska	29,1
Francuska	58,2
Hrvatska	0,9
Italija	11,5
Cipar	0,6
Latvija	3,1
Litva	6,5
Luksemburg	0,25
Mađarska	2,1
Malta	0,03
Nizozemska	13,4
Austrija	2,5
Poljska	21,7
Portugal	5,2
Rumunjska	13,2
Slovenija	1,3
Slovačka	1,2
Finska	4,5
Švedska	4,9
Ujedinjena Kraljevina	17,8
Najviše ukupno:	280

PRILOG IV.

IZNOS PRILAGODBE NA TEMELJU ČLANKA 10. STAVKA 2.

	Tone ekvivalenta CO ₂
Bugarska	1 602 912
Češka	4 440 079
Estonija	145 944
Hrvatska	1 148 708
Latvija	1 698 061
Litva	2 165 895
Mađarska	6 705 956
Malta	774 000
Poljska	7 456 340
Portugal	1 655 253
Rumunjska	10 932 743
Slovenija	178 809
Slovačka	2 160 210

DIREKTIVE

DIREKTIVA (EU) 2018/843 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 30. svibnja 2018.

o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ⁽¹⁾,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽²⁾,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ glavni je pravni instrument u sprečavanju korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. Tom se direktivom, čiji je rok za prenošenje 26. lipnja 2017., uspostavlja učinkovit i sveobuhvatan pravni okvir za rješavanje pitanja prikupljanja novca ili imovine u terorističke svrhe tako što se od država članica zahtijeva da prepoznaju, razumiju i smanje rizike povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma.
- (2) Nedavni teroristički napadi razotkrili su pojavu novih trendova, osobito u vezi s načinom na koji terorističke skupine financiraju i provode svoje operacije. Određene usluge moderne tehnologije postaju sve popularnije kao alternativni financijski sustavi koji tako ostaju izvan područja primjene prava Unije ili se koriste izuzećima od zakonskih obveza, što bi moglo više ne biti opravdano. Kako bi se držao korak s trendovima koji se mijenjaju, trebale bi se poduzeti dodatne mjere radi osiguranja veće transparentnosti financijskih transakcija, korporativnih i drugih pravnih subjekata, kao i trustova i pravnih aranžmana koji imaju strukturu ili funkcije slične trustu („slični pravni aranžmani”), s ciljem poboljšanja postojećeg preventivnog okvira i djelotvornije borbe protiv financiranja terorizma. Važno je napomenuti da bi mjere koje se poduzimaju trebale biti razmjerne rizicima.
- (3) Ujedinjeni narodi (UN), Interpol i Europol izvješćuju o sve većoj povezanosti organiziranog kriminala i terorizma. Povezanost organiziranog kriminala i terorizma te veze između kriminalnih i terorističkih skupina predstavljaju sve veću sigurnosnu prijetnju Uniji. Sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma sastavni je dio svake strategije za rješavanje te prijetnje.

⁽¹⁾ SL C 459, 9.12.2016., str. 3.

⁽²⁾ SL C 34, 2.2.2017., str. 121.

⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 19. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 14. svibnja 2018.

⁽⁴⁾ Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).

- (4) Iako je posljednjih nekoliko godina došlo do značajnih poboljšanja u donošenju i provedbi standarda Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF) i podršci koju države članice pružaju radu Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj u području transparentnosti, jasna je potreba za daljnjim povećanjem sveukupne transparentnosti gospodarskog i financijskog okruženja u Uniji. Sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma ne može biti djelotvorno ako okruženje nije nepovoljno za kriminalce koji utočište za svoja financijska sredstva traže putem netransparentnih struktura. Integritet financijskog sustava Unije ovisi o transparentnosti korporativnih i drugih pravnih subjekata, trustova i sličnih pravnih aranžmana. Cilj ove Direktive jest ne samo otkriti i istražiti pranje novca, već i spriječiti da do njega dođe. Poboljšanje transparentnosti moglo bi imati snažan odvraćajući učinak.
- (5) Budući da bi se trebalo nastaviti s ostvarivanjem ciljeva Direktive (EU) 2015/849 i da bi sve njezine izmjene trebale biti u skladu s postojećim djelovanjem Unije u području suzbijanja terorizma i njegova financiranja, takve izmjene trebalo bi provesti vodeći računa o temeljnom pravu na zaštitu osobnih podataka te poštovanju i primjeni načela proporcionalnosti. U Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija naslovljenoj „Europski program sigurnosti” ističe se da su potrebne mjere za suočavanje s financiranjem terorizma na djelotvorniji i sveobuhvatniji način, naglašavajući da se infiltriranošću na financijska tržišta omogućuje financiranje terorizma. U zaključcima Europskog vijeća od 17. i 18. prosinca 2015. također je naglašena potreba za brzim nastavkom djelovanja protiv financiranja terorizma u svim područjima.
- (6) U Komunikaciji Komisije Europskom parlamentu i Vijeću naslovljenoj „Akcijski plan za jačanje borbe protiv financiranja terorizma” naglašava se potreba za prilagođavanjem novim prijetnjama i izmjenom Direktive (EU) 2015/849 na odgovarajući način.
- (7) Mjere Unije trebale bi isto tako točno odražavati trendove i obveze preuzete na međunarodnoj razini. Stoga bi trebalo uzeti u obzir Rezoluciju Vijeća sigurnosti UN-a (RVSUN) 2195(2014) o prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti te RVSUN-ove 2199(2015) i 2253(2015) o prijetnjama međunarodnom miru i sigurnosti uzrokovanim terorističkim djelima. Navedeni RVSUN-ovi bave se vezama između terorizma i transnacionalnog organiziranog kriminala, sprečavanjem terorističkih skupina u ostvarivanju pristupa međunarodnim financijskim institucijama odnosno širenjem okvira za sankcije kako bi se obuhvatila Islamska država Iraka i Levanta.
- (8) Pružatelji usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta (tj. kovanica i novčanica koje su određene kao zakonsko sredstvo plaćanja te elektroničkog novca, neke zemlje, i prihvaćeni kao sredstvo razmjene u zemlji izdavateljici), kao i pružatelji skrbničke usluge novčanika nemaju nikakvu obvezu u okviru Unije za identifikaciju sumnjivih aktivnosti. Stoga terorističke skupine mogu imati mogućnost prenositi novac u financijski sustav Unije ili unutar mreža virtualnih valuta prikrivanjem prijenosa ili iskorištavanjem određene razine anonimnosti na tim platformama. Stoga je od ključne važnosti proširiti područje primjene Direktive (EU) 2015/849 kako bi se uključili pružatelji usluga razmjene virtualnih valuta i fiducijarnih valuta kao i pružatelji skrbničke usluge novčanika. U svrhu sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma (SPNFT) nadležna tijela trebala bi preko obveznika moći pratiti korištenje virtualnim valutama. Tim bi se praćenjem omogućio uravnotežen i proporcionalan pristup kojim se štiti tehnički napredak i visoka razina transparentnosti postignuta u području alternativnih financija i socijalnog poduzetništva.
- (9) Anonimnošću virtualnih valuta omogućuje se njihova potencijalna zlouporaba u kriminalne svrhe. Uključivanjem pružatelja usluga razmjene virtualnih valuta i fiducijarnih valuta i pružatelja skrbničke usluge novčanika neće se u potpunosti riješiti pitanje anonimnosti povezane s transakcijama u virtualnim valutama jer će velik dio okruženja virtualnih valuta ostati anoniman zbog toga što korisnici mogu obavljati transakcije i bez takvih pružatelja. Radi suzbijanja rizika povezanih s anonimnošću, nacionalne financijsko-obavještajne jedinice (FOJ-evi) trebale bi biti u stanju pribaviti informacije na temelju kojih će moći povezati adrese virtualne valute s identitetom vlasnika virtualne valute. Osim toga, trebalo bi dodatno procijeniti mogućnost da se korisnicima dopusti da se sami prijave imenovanim tijelima na dobrovoljnoj osnovi.

- (10) Virtualne valute ne bi trebalo miješati s elektroničkim novcem kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, sa širim konceptom „novčanih sredstava” kako su definirana u članku 4. točki 25. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾, ni s novčanom vrijednošću pohranjenom u instrumentima koji su izuzeti, kako je određeno u članku 3. točkama (k) i (l) Direktive (EU) 2015/2366, ni s valutama elektroničkih igara (*in-game currencies*), koje se mogu koristiti isključivo unutar okruženja pojedine igre. Iako se virtualne valute često mogu koristiti kao sredstva plaćanja, mogle bi se koristiti i u druge svrhe te imati širu primjenu kao sredstva razmjene, ulaganja, kao proizvodi koji služe čuvanju vrijednosti ili u online kasinima. Cilj ove Direktive jest obuhvatiti sve potencijalne oblike korištenja virtualnim valutama.
- (11) Lokalne valute, poznate i kao dopunske valute, koje se koriste u vrlo ograničenim mrežama, poput gradske ili regionalne mreže, i među malim brojem korisnika, ne bi trebalo smatrati virtualnim valutama.
- (12) Poslovni odnosi ili transakcije koji uključuju visokorizične treće zemlje trebali bi biti ograničeni kada su utvrđene značajne slabosti u režimu SPNFT-a dotičnih trećih zemalja, osim ako se primjenjuju odgovarajuće dodatne mjere ublažavanja ili protumjere. Kada se bave s takvim slučajevima visokog rizika i s takvim poslovnim odnosima ili transakcijama, države članice trebale bi zahtijevati od obveznika primjenu pojačanih mjera dubinske analize stranke radi upravljanja tim rizicima i njihova ublažavanja. Svaka država članica stoga na nacionalnoj razini određuje vrstu pojačanih mjera dubinske analize stranke koje treba poduzeti u odnosu na visokorizične treće zemlje. Takvim razlikama u pristupima između država članica stvaraju se slabe točke u upravljanju poslovnim odnosima koji uključuju visokorizične treće zemlje kako ih je odredila Komisija. Važno je poboljšati djelotvornost popisa visokorizičnih trećih zemalja koji je utvrdila Komisija osiguravanjem usklađenog postupanja prema tim zemljama na razini Unije. Taj usklađeni pristup trebao bi prvenstveno biti usmjeren na pojačane mjere dubinske analize stranke ako se takve mjere ne zahtijevaju već u skladu s nacionalnim pravom. Državama članicama trebalo bi biti dopušteno da, u skladu s međunarodnim obvezama, od obveznika zahtijevaju, kada je to primjenjivo, primjenu dodatnih mjera ublažavanja kojima se dopunjuju pojačane mjere dubinske analize stranke, u skladu s pristupom utemeljenim na riziku te uzimajući u obzir posebne okolnosti poslovnih odnosa ili transakcija. Međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda nadležni u području sprečavanja pranja novca i suzbijanja financiranja terorizma mogu pozvati na primjenu prikladnih protumjera za zaštitu međunarodnog financijskog sustava od postojećih i značajnih rizika povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma koji dolaze iz određenih zemalja. Osim toga, države članice trebale bi zahtijevati od obveznika primjenu dodatnih mjera ublažavanja u pogledu visokorizičnih trećih zemalja kako ih je odredila Komisija uzimanjem u obzir pozivâ na protumjere i preporuka, poput onih kakve je izrazio FATF, te obveza koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma.
- (13) S obzirom na tendenciju promjene prirode prijetnji povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma i osjetljivosti na njih, Unija bi trebala usvojiti integrirani pristup u odnosu na usklađenost nacionalnih režima SPNFT-a sa zahtjevima na razini Unije, uzimanjem u obzir procjene djelotvornosti tih nacionalnih režima. U svrhu praćenja pravilnog prenošenja zahtjeva Unije u nacionalne režime SPNFT-a, djelotvorne provedbe tih zahtjeva i sposobnosti tih režima za postizanje djelotvornog preventivnog okvira, Komisija bi svoju procjenu trebala temeljiti na nacionalnim režimima SPNFT-a, pri čemu se ne bi smjele dovoditi u pitanje procjene koje provode međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda nadležni u području sprečavanja pranja novca i suzbijanja financiranja terorizma, poput FATF-a ili Odbora stručnjaka za procjenu mjera protiv pranja novca i financiranja terorizma.
- (14) Kartice s unaprijed uplaćenim sredstvima koje se koriste za opće namjene upotrebljavaju se u legitimne svrhe i predstavljaju instrument kojim se doprinosi socijalnoj i financijskoj uključenosti. Međutim, anonimne kartice s unaprijed uplaćenim sredstvima lako je upotrebljavati za financiranje terorističkih napada i logistike. Stoga je ključno da se teroristima uskrati to sredstvo financiranja njihovih operacija daljnjim snižavanjem gornjih granica i najvećih iznosa unutar kojih se obveznicima dopušta da ne primjenjuju određene mjere dubinske analize stranke predviđene Direktivom (EU) 2015/849. Stoga, uzimajući u obzir potrebe potrošača za upotrebom instrumenata s unaprijed uplaćenim

⁽¹⁾ Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

sredstvima koji se koriste za opće namjene i ne sprječavajući upotrebu takvih instrumenata za promicanje socijalne i financijske uključenosti, ključno je sniziti postojeće pragove za anonimne kartice s unaprijed uplaćenim sredstvima koje se koriste za opće namjene te identificirati stranku u slučaju platnih transakcija s udaljenosti u kojima iznos transakcije prelazi 50 EUR.

- (15) Dok je upotreba anonimnih kartica s unaprijed uplaćenim sredstvima izdanih u Uniji u načelu ograničena samo na područje Unije, to nije uvijek slučaj sa sličnim karticama izdanim u trećim zemljama. Stoga je važno osigurati da se anonimne kartice s unaprijed uplaćenim sredstvima izdane izvan Unije mogu upotrebljavati unutar Unije samo u slučajevima kada se za njih može smatrati da su u skladu sa zahtjevima koji su jednakovrijedni onima utvrđenima u pravu Unije. To bi se pravilo trebalo donijeti uz potpuno poštovanje obveza Unije u području međunarodne trgovine, osobito odredaba Općeg sporazuma o trgovini uslugama.
- (16) FOJ-evi imaju važnu ulogu u utvrđivanju financijskih operacija terorističkih mreža, posebice na prekograničnoj razini, i u otkrivanju osoba koje ih financijski podržavaju. Financijski obavještajni podatci mogli bi biti od presudne važnosti za otkrivanje potpomaganja kaznenih djela terorizma te mreža i planova terorističkih organizacija. Zbog nepostojanja obvezujućih međunarodnih standarda, među FOJ-evima i dalje postoje znatne razlike s obzirom na njihove funkcije, nadležnosti i ovlasti. Države članice trebale bi nastojati osigurati učinkovitiji i usklađeniji pristup financijskim istragama povezanim s terorizmom, između ostalog i onima koje se odnose na zlouporabu virtualnih valuta. Postojeće razlike ipak ne bi smjele utjecati na aktivnost nekog FOJ-a, a pogotovo ne na njegovu sposobnost izrade preventivnih analiza kao potpore svim tijelima zaduženima za obavještajne, istražne i pravosudne aktivnosti te međunarodnoj suradnji. U izvršavanju svojih zadaća FOJ-evi bi trebali imati pristup informacijama i moći ih razmjenjivati bez prepreka, uključujući putem primjerene suradnje s tijelima za izvršavanje zakonodavstva. U svim slučajevima u kojima postoje sumnje na kriminal, a posebice u slučajevima povezanim s financiranjem terorizma, informacije bi trebale teći izravno i brzo bez nepotrebnih odgoda. Stoga je ključno da se dodatno pojačaju djelotvornost i učinkovitost FOJ-eva tako što će se razjasniti ovlasti FOJ-eva i suradnja među njima.
- (17) FOJ-evi bi trebali moći od svakog obveznika pribaviti sve potrebne informacije povezane sa svojim funkcijama. Njihov neometan pristup informacijama ključan je za osiguravanje ispravnog praćenja novčanih tokova i otkrivanja nezakonitih mreža i tokova u ranoj fazi. Potreba FOJ-eva za pribavljanjem dodatnih informacija od obveznika na temelju sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma mogla bi biti prouzročena prethodnom prijavom sumnjive transakcije koja je podnesena FOJ-u, ali bi mogla biti prouzročena i drugim sredstvima poput vlastite analize FOJ-a, podataka dobivenih od nadležnih tijela ili informacija koje posjeduje drugi FOJ. FOJ-evi bi stoga, u kontekstu svojih funkcija, trebali moći pribaviti informacije od svakog obveznika, čak i ako prethodna prijava nije podnesena. Time nisu obuhvaćeni neselektivni zahtjevi za informacije upućeni obveznicima u kontekstu analize koju provodi FOJ, već samo zahtjevi za informacije koji se temelje na dostatno definiranim uvjetima. FOJ bi trebao također moći pribaviti takve informacije na zahtjev drugog FOJ-a iz Unije i razmijeniti ih s FOJ-em koji ih je zatražio.
- (18) Svrha FOJ-a jest da prikuplja i analizira informacije koje zaprimi s ciljem utvrđivanja veza između sumnjivih transakcija i povezane kriminalne aktivnosti radi sprečavanja i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te da distribuira rezultate svojih analiza, kao i dodatne informacije, nadležnim tijelima u slučaju kada postoje razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. FOJ se ne bi trebao suzdržavati od razmjene informacija s drugim FOJ-em niti odbiti razmjenu informacija s drugim FOJ-em, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, zbog razloga poput nepostojanja utvrđivanja povezanog predikatnog kaznenog djela, zbog obilježja nacionalnih kaznenih zakona i razlika u definicijama povezanih predikatnih kaznenih djela ili nepostojanja upućivanja na određena povezana predikatna kaznena djela. Slično tome, FOJ bi trebao dati svoju prethodnu suglasnost drugom FOJ-u za prosljeđivanje informacija nadležnim tijelima, bez obzira na vrstu mogućeg povezanog predikatnog kaznenog djela kako bi omogućio djelotvorno izvršavanje funkcije distribucije informacija. FOJ-evi su prijavili poteškoće u razmjeni informacija zbog razlika u nacionalnim definicijama određenih povezanih predikatnih kaznenih djela, kao što su porezna kaznena djela, koje nisu usklađene pravom Unije. Takvim razlikama ne bi se smjeli ometati uzajamna razmjena, distribucija i korištenje tih informacija kako je definirano ovom Direktivom. FOJ-evi bi trebali žurno, konstruktivno i djelotvorno u najširem mogućem smislu osigurati međunarodnu suradnju s FOJ-evima trećih zemalja u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma u skladu s preporukama FATF-a i načelima skupine Egmont za razmjenu informacija između financijsko-obavještajnih jedinica.

- (19) Bonitetne informacije koje se odnose na kreditne i financijske institucije, kao što su informacije koje se odnose na prikladnost i primjerenost direktora i dioničara, mehanizme unutarnje kontrole, upravljanje ili sukladnost i upravljanje rizicima, često su nužne za odgovarajući nadzor nad takvim institucijama u okviru SPNFT-a. Slično tome, informacije o SPNFT-u također su važne za bonitetni nadzor nad takvim institucijama. Stoga razmjena povjerljivih informacija i suradnja između tijela nadležnih za SPNFT koja nadziru kreditne i financijske institucije i bonitetnih nadzornika ne bi smjela biti ometana zbog pravne nesigurnosti koja bi mogla nastati kao posljedica nepostojanja izričitih odredaba u tom području. Pojašnjenje pravnog okvira još je važnije jer je bonitetni nadzor u nizu slučajeva povjeren nadzornicima koji nisu uključeni u SPNFT, kao što je Europska središnja banka (ESB).
- (20) Odgođenim pristupom FOJ-eva i drugih nadležnih tijela informacijama o identitetu imatelja bankovnih računa, računa za plaćanja i korisnika sefova, osobito onih bankovnih računa, onih računa za plaćanja i onih sefova koji su anonimni, ometa se otkrivanje prijenosa novčanih sredstava povezanih s terorizmom. Nacionalni podatci kojima se omogućuje utvrđivanje bankovnih računa i računa za plaćanja te sefova koji pripadaju jednoj osobi fragmentirani su i stoga nisu pravodobno dostupni FOJ-evima i ostalim nadležnim tijelima. Stoga je od ključne važnosti u svim državama članicama uspostaviti centralizirane automatizirane mehanizme, poput registra ili sustava za dohvat podataka, kao učinkovito sredstvo s pomoću kojeg će se pravodobno ostvariti pristup informacijama o identitetu imatelja bankovnih računa i računa za plaćanja i korisnika sefova, njihovih opunomoćenih imatelja odnosno korisnika te stvarnih vlasnika. Prilikom primjene odredaba o pristupu prikladno je koristiti se već postojećim mehanizmima, pod uvjetom da nacionalni FOJ-evi mogu ostvariti pristup podacima za koje su podnijeli upite, odmah i u nefiltriranom obliku. Države članice trebale bi razmotriti ubacivanje u takve mehanizme drugih informacija koje su potrebne i razmjerne za djelotvorno ublažavanje rizika povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. FOJ-evi i nadležna tijela koja nisu tijela zadužena za progon trebali bi osigurati potpunu povjerljivost u odnosu na takve upite i zahtjeve za povezane informacije.
- (21) Kako bi se poštovala privatnost i zaštita osobnih podataka, u centraliziranim automatiziranim mehanizmima za bankovne račune i račune za plaćanja, kao što su registri i sustavi za dohvat podataka, trebalo bi čuvati minimalnu količinu podataka potrebnih za provedbu istraga SPNFT-a. Države članice trebale bi moći utvrditi koji podatci su korisni i razmjerni za prikupljanje, uzimajući u obzir uspostavljene sustave i pravne tradicije, kako bi omogućile smislenu identifikaciju stvarnih vlasnika. Prilikom prenošenja odredaba koje se odnose na te mehanizme države članice trebale bi utvrditi razdoblja čuvanja koja su jednaka razdoblju čuvanja dokumentacije i informacija pribavljenih u okviru primjene mjera dubinske analize stranke. Države članice trebale bi moći zakonima, na općoj osnovi, produljiti razdoblje čuvanja, a da za to nisu potrebne odluke u pojedinačnim slučajevima. Dodatno razdoblje čuvanja ne bi smjelo prelaziti dodatnih pet godina. Tim se razdobljem ne bi smjela dovoditi u pitanje mogućnost da se nacionalnim pravom uspostave drugi zahtjevi u vezi s čuvanjem podataka kojima bi se dopustile odluke u pojedinačnim slučajevima kako bi se olakšali kazneni ili upravni postupci. Pristup tim mehanizmima trebao bi se ostvarivati prema načelu „nužnog poznavanja”.
- (22) Točna identifikacija i provjera podataka fizičkih i pravnih osoba ključne su za borbu protiv pranja novca ili financiranja terorizma. Zahvaljujući najnovijim tehničkim trendovima u digitalizaciji transakcija i plaćanja moguća je sigurna daljinska ili elektronička identifikacija. Te načine identifikacije, kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, trebalo bi uzeti u obzir, posebice u vezi s prijavljenim sustavima elektroničke identifikacije i načinima osiguravanja prekograničnog pravnog priznavanja, koji nude alate visoke razine sigurnosti i služe kao mjerilo prema kojem se mogu provjeravati metode identifikacije uspostavljene na nacionalnoj razini. Osim toga, u obzir se mogu uzeti i drugi postupci sigurne daljinske ili elektroničke identifikacije koje je na nacionalnoj razini reguliralo, priznalo, odobrilo ili prihvatilo nadležno nacionalno tijelo. Prema potrebi, u postupku identifikacije također bi trebalo uzeti u obzir priznavanje elektroničkih dokumenata i usluga povjerenja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014. Prilikom primjene ove Direktive trebalo bi uzeti u obzir načelo tehnološke neutralnosti.

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

- (23) Kako bi se identificirale politički izložene osobe u Uniji, države članice trebale bi sastaviti popise na kojima se navode specifične funkcije koje se, u skladu s nacionalnim zakonima i drugim propisima, smatraju istaknutim javnim funkcijama. Države članice trebale bi od svake međunarodne organizacije akreditirane na njihovim državnim područjima zahtijevati da izda i održava ažurnim popis istaknutih javnih funkcija u toj međunarodnoj organizaciji.
- (24) Pristup usvojen za preispitivanje postojećih stranaka u postojećem okviru temelji se na riziku. Međutim, s obzirom na veći rizik od pranja novca, financiranja terorizma i povezanih predikatnih kaznenih djela, koji su povezani s određenim posredničkim strukturama, taj bi pristup mogao onemogućiti pravodobno otkrivanje i procjenu rizikâ. Stoga je važno osigurati da se određene jasno definirane kategorije postojećih stranaka redovito prate.
- (25) Od država članica trenutačno se zahtijeva da osiguraju da korporativni i drugi pravni subjekti osnovani na njihovu državnom području pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o njihovom stvarnom vlasništvu. Potreba za točnim i ažuriranim informacijama o stvarnom vlasniku ključan je čimbenik za pronalazak kriminalaca koji bi u protivnome mogli sakriti svoj identitet iza strukture korporacije. Globalno povezani financijski sustav omogućuje skrivanje i prebacivanje novčanih sredstava po cijelom svijetu, a osobe koje se bave pranjem novca i financiranjem terorizma te drugi kriminalci sve se više koriste tom mogućnošću.
- (26) Trebalo bi razjasniti koji je specifični čimbenik za određivanje koja je država članica odgovorna za praćenje i registraciju informacija o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana. Zbog razlika u pravnim sustavima država članica, određeni trustovi i slični pravni aranžmani ne prate se niti su registrirani igdje u Uniji. Informacije o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana trebale bi se registrirati ondje gdje upravitelji trustova i osobe s jednakovrijednim položajem u sličnim pravnim aranžmanima imaju poslovni nastan odnosno boravište. Kako bi se osiguralo djelotvorno praćenje i registracija informacija o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana, potrebna je i suradnja među državama članicama. Međupovezivanjem registara država članica o stvarnim vlasnicima trustova i sličnih pravnih aranžmana navedene informacije učinile bi se pristupačnima te bi se jednako tako osiguralo izbjegavanje višestruke registracije istih trustova i sličnih pravnih aranžmana unutar Unije.
- (27) Pravila koja se primjenjuju na trustove i slične pravne aranžmane u pogledu pristupa informacijama koje se odnose na stvarno vlasništvo trebala bi biti usporediva s odgovarajućim pravilima koja se primjenjuju na korporativne i druge pravne subjekte. Zbog niza različitih vrsta trustova koji trenutačno postoje u Uniji kao i još veće raznolikosti sličnih pravnih aranžmana, države članice su te koje bi trebale donositi odluke o tome je li trust ili sličan pravni aranžman usporedivo sličan korporativnim i drugim pravnim subjektima. Cilj nacionalnog prava kojim se prenose te odredbe trebao bi biti sprečavanje korištenja trustova ili sličnih pravnih aranžmana u svrhu pranja novca, financiranja terorizma ili povezanih predikatnih kaznenih djela.
- (28) S obzirom na različita obilježja trustova i sličnih pravnih aranžmana, države članice trebale bi moći, u okviru nacionalnog prava i u skladu s pravilima o zaštiti podataka, odrediti razinu transparentnosti u pogledu trustova i sličnih pravnih aranžmana koji nisu usporedivi s korporativnim i drugim pravnim subjektima. Rizici od pranja novca i financiranja terorizma mogu se razlikovati, ovisno o obilježjima vrste trusta ili sličnog pravnog aranžmana, a svijest o tim rizicima može se tijekom vremena promijeniti, primjerice kao rezultat nacionalnih i nadnacionalnih procjena rizika. Zbog tog razloga države članice trebale bi moći predvidjeti mogućnost šireg pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana ako takav pristup predstavlja nužnu i proporcionalnu mjeru za ostvarivanje legitimnog cilja sprečavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma. Pri određivanju razine transparentnosti informacija o stvarnom vlasništvu takvih trustova ili sličnih pravnih aranžmana, države članice trebale bi uzimati u obzir zaštitu temeljnih prava pojedinaca, a posebice prava na privatnost i zaštitu osobnih podataka. Pristup informacijama o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana trebalo bi odobriti svakoj osobi koja može dokazati legitimni interes. Pristup bi trebalo odobriti i svakoj osobi koja podnese pisani zahtjev u vezi s trustom ili sličnim pravnim aranžmanom koji drži ili ima u vlasništvu kontrolni udio u bilo kojem korporativnom ili drugom pravnom subjektu osnovanom izvan Unije, preko izravnog ili neizravnog vlasništva, između ostalog preko udjela dionica koje glase na donositelja ili

preko kontrole drugim sredstvima. Kriteriji i uvjeti prema kojima se udovoljava zahtjevima za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana trebali bi biti dovoljno precizni i biti u skladu s ciljevima ove Direktive. Države članice trebale bi moći odbiti pisani zahtjev kada postoje opravdani razlozi za sumnju da pisani zahtjev nije u skladu s ciljevima ove Direktive.

- (29) Kako bi se osigurala pravna sigurnost i jednaki uvjeti za sve, ključno je jasno odrediti za koje bi se pravne aranžmane s poslovnim nastanom u Uniji trebalo smatrati da su slični trustovima po svojim funkcijama ili strukturi. Stoga bi se od svake države članice trebalo zahtijevati da identificira trustove, ako su priznati nacionalnim pravom, i slične pravne aranžmane koji se mogu uspostaviti na temelju njezina nacionalnog pravnog okvira ili njezinih nacionalnih pravnih običaja i koji imaju strukturu ili funkcije slične trustovima, poput omogućavanja razdvajanja pravnog i stvarnog vlasništva imovine. Države članice trebale bi potom obavijestiti Komisiju o kategorijama, opisima obilježja, imenima i, kada je to primjenjivo, pravnoj osnovi tih trustova i sličnih pravnih aranžmana radi njihove objave u *Službenom listu Europske unije* kako bi se omogućila njihova identifikacija od strane drugih država članica. Trebalo bi uzeti u obzir da trustovi i slični pravni aranžmani mogu imati različita pravna obilježja diljem Unije. Ako su obilježja trusta ili sličnog pravnog aranžmana usporediva po strukturi ili funkcijama s obilježjima korporativnih i drugih pravnih subjekata, javni pristup informacijama o stvarnom vlasništvu pridonio bi borbi protiv zloporabe trustova i sličnih pravnih aranžmana, slično načinu na koji javni pristup može pridonijeti sprečavanju zloporabe korporativnih i drugih pravnih subjekata u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.
- (30) Javnim pristupom informacijama o stvarnom vlasništvu civilnom se društvu, između ostalog tisku ili udrugama civilnog društva, omogućuje bolja kontrola nad informacijama te se njime pridonosi očuvanju povjerenja u integritet poslovnih transakcija i financijskog sustava. Njime se može doprinijeti suzbijanju zloporabe korporativnih i drugih pravnih subjekata i pravnih aranžmana u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, i pomažući u istragama i utjecajem na ugled, s obzirom na to da je svatko tko bi mogao sudjelovati u transakcijama upoznat s identitetom stvarnih vlasnika. Njime se također olakšava pravodobna i učinkovita dostupnost informacija financijskim institucijama kao i tijelima, uključujući tijela trećih zemalja, koje sudjeluju u borbi protiv takvih kaznenih djela. Pristup tim informacijama pomogao bi i u istragama o pranju novca, povezanim predikatnim kaznenima djelima i financiranju terorizma.
- (31) Povjerenje investitora i javnosti u financijska tržišta velikim dijelom ovisi o postojanju preciznog režima otkrivanja kojim se osigurava transparentnost u pogledu stvarnog vlasništva i kontrolnih struktura trgovačkih društava. To posebice vrijedi za sustave korporativnog upravljanja koje karakterizira koncentrirano vlasništvo, kao što je to slučaj u Uniji. S jedne strane, veliki investitori s velikim pravima glasa i pravima u pogledu novčanih tokova mogu potaknuti dugoročni rast i uspjeh poduzeća. S druge strane, međutim, stvarni vlasnici koji kontroliraju društvo i imaju veliku glasačku moć mogu biti potaknuti na preusmjeravanje imovine i prilika društva radi osobne koristi, a na trošak manjinskih investitora. Na potencijalno povećanje povjerenja u financijska tržišta trebalo bi gledati kao na pozitivnu nuspojavu, a ne kao na svrhu povećanja transparentnosti, koja je stvaranje okruženja za koje je manje vjerojatno da će biti korišteno u svrhu pranja novca i financiranja terorizma.
- (32) Povjerenje investitora i javnosti u financijska tržišta velikim dijelom ovisi o postojanju preciznog režima otkrivanja kojim se osigurava transparentnost u pogledu stvarnog vlasništva i kontrolnih struktura korporativnih i drugih pravnih subjekata kao i određenih vrsta trustova i sličnih pravnih aranžmana. Države članice trebale bi stoga omogućiti pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na dovoljno usklađen i koordiniran način, uspostavljanjem jasnih pravila o pristupu javnosti, tako da treće osobe diljem Unije mogu sa sigurnošću utvrditi tko su stvarni vlasnici korporativnih i drugih pravnih subjekata kao i određenih vrsta trustova i sličnih pravnih aranžmana.
- (33) Države članice trebale bi stoga omogućiti pristup informacijama o stvarnom vlasništvu korporativnih i drugih pravnih subjekata na dovoljno usklađen i koordiniran način, putem središnjih registara u kojima su navedene informacije o stvarnom vlasništvu, uspostavljanjem jasnog pravila o javnom pristupu, tako da treće osobe diljem Unije mogu sa sigurnošću utvrditi tko su stvarni vlasnici korporativnih i drugih pravnih subjekata. Od ključnog je značaja također uspostaviti dosljedan pravni okvir kojim se osigurava bolji pristup informacijama o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana, onda kada su registrirani u Uniji. Pravila koja se primjenjuju na trustove i slične pravne aranžmane u pogledu pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu trebala bi biti usporediva s odgovarajućim pravilima koja se primjenjuju na korporativne i druge pravne subjekte.

- (34) U svim slučajevima, i u pogledu korporativnih i u pogledu drugih pravnih subjekata, kao i trustova i sličnih pravnih aranžmana, trebalo bi tražiti pravednu ravnotežu, posebice između interesa javnosti za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma i temeljnih prava ispitanika. Skup podataka koje treba učiniti dostupnima javnosti trebao bi biti ograničen, jasno i iscrpno definiran, i trebao bi biti općenite prirode, kako bi se što je više moguće umanjila potencijalna šteta za stvarne vlasnike. Istodobno, informacije dostupne javnosti ne bi se trebale značajno razlikovati od podataka koji se trenutačno prikupljaju. Kako bi se ograničilo miješanje u pravo na poštovanje njihova privatnog života općenito i na zaštitu njihovih osobnih podataka konkretno, te bi informacije u bitnome trebale biti povezane sa statusom stvarnih vlasnika korporativnih i drugih pravnih subjekata i trustova te sličnih pravnih aranžmana, i trebale bi se isključivo odnositi na područje gospodarske djelatnosti koju stvarni vlasnici obavljaju. U slučajevima u kojima je viši rukovoditelj identificiran kao stvarni vlasnik samo po svojoj službenoj dužnosti, a ne zbog svojeg vlasničkog udjela ili kontrole koju ima po nekoj drugoj osnovi, to bi trebalo biti jasno vidljivo u registrima. U pogledu informacija o stvarnim vlasnicima države članice mogu odrediti da se informacije o državljanstvu trebaju uključiti u središnji registar, posebice za stvarne vlasnike strance. Kako bi se olakšali postupci registracije i s obzirom na to da će velika većina stvarnih vlasnika biti državljani države koja održava središnji registar, države članice mogu pretpostaviti da stvarni vlasnik ima njihovo državljanstvo ako nije navedeno suprotno.
- (35) Pojačanom javnom kontrolom doprinijet će se sprečavanju zlouporabe pravnih subjekata i pravnih aranžmana, uključujući izbjegavanje poreza. Stoga je ključno da informacije o stvarnom vlasništvu ostanu dostupne putem nacionalnih registara i putem sustava međupovezivanja registara tijekom najmanje pet godina nakon što su razlozi za registriranje informacija o stvarnom vlasništvu trusta ili sličnog pravnog aranžmana prestali postojati. Međutim, države članice trebale bi moći zakonima predvidjeti obradu informacija o stvarnom vlasništvu, uključujući osobne podatke, u druge svrhe ako se takvom obradom postiže cilj od javnog interesa i ako ona predstavlja mjeru koja je nužna i proporcionalna u demokratskom društvu u odnosu na legitimni cilj koji se želi postići.
- (36) Nadalje, s ciljem osiguravanja proporcionalnog i uravnoteženog pristupa i kako bi se zajamčila prava na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, države članice trebale bi imati mogućnost predvidjeti izuzeća za otkrivanje, putem registara, informacija o stvarnom vlasništvu i za pristup tim informacijama, u iznimnim okolnostima, ako bi te informacije izložile stvarnog vlasnika neproporcionalnom riziku od prevare, otmice, ucjene, iznude, uznemiravanja, nasilja ili zastrašivanja. Države članice također bi trebale imati mogućnost zahtijevati internetsku registraciju kako bi se identificirala svaka osoba koja zatraži informacije iz registra kao i plaćanje naknade za pristup informacijama iz registra.
- (37) Za međupovezanost središnjih registara država članica u kojima se čuvaju informacije o stvarnom vlasništvu putem europske središnje platforme uspostavljene Direktivom (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ potrebna je koordinacija nacionalnih sustava koji imaju različite tehničke karakteristike. To zahtijeva donošenje tehničkih mjera i specifikacija kojima se moraju uzeti u obzir razlike među registrima. Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za rješavanje takvih tehničkih i operativnih pitanja. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 5. Uredbe (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾. U svakom slučaju trebalo bi osigurati uključenost država članica u funkcioniranje čitavog sustava redovnim dijalogom između Komisije i predstavnika država članica o pitanjima funkcioniranja sustava i o njegovu budućem razvoju.
- (38) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽³⁾ primjenjuje se na obradu osobnih podataka u okviru ove Direktive. Prema tome, fizičke osobe čiji se osobni podatci čuvaju u nacionalnim registrima u kojima su te osobe utvrđene kao stvarni vlasnici trebale bi biti obaviještene na odgovarajući način. Nadalje, dostupnima bi se trebali učiniti samo osobni podatci koji su ažurirani i koji se odnose na stvarne vlasnike, a korisnike bi trebalo informirati o njihovim pravima u skladu s postojećim pravnim okvirom Unije za zaštitu podataka, kako je utvrđen u Uredbi

⁽¹⁾ Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL L 169, 30.6.2017., str. 46.).

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

⁽³⁾ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

(EU) 2016/679 i Direktivi (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾, te o postupcima koji se primjenjuju na ostvarivanje tih prava. Osim toga, kako bi se spriječila zlouporaba informacija sadržanih u registrima i uspostavila ravnoteža prava stvarnih vlasnika, države članice mogle bi smatrati primjerenim da razmotre mogućnost da informacije koje se odnose na osobu koja je podnijela zahtjev i pravnu osnovu njezina zahtjeva učine dostupnima stvarnom vlasniku.

- (39) Ako bi prijavljivanje neusklađenosti od strane FOJ-eva i nadležnih tijela ugrozilo istragu koja je u tijeku, FOJ-evi ili nadležna tijela trebali bi odgoditi prijavljivanje neusklađenosti do trenutka u kojem razlozi za neprijavlivanje prestanu postojati. Nadalje, FOJ-evi i nadležna tijela ne bi trebali prijavljivati neusklađenosti ako bi to bilo protivno odredbama nacionalnog prava o povjerljivosti ili bi predstavljalo kazneno djelo otkrivanja informacija kojim se ugrožava postupanje.
- (40) Ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje zaštita osobnih podataka koje obrađuju nadležna tijela u skladu s Direktivom (EU) 2016/680.
- (41) Pristup informacijama i definicija legitimnog interesa trebali bi biti uređeni pravom države članice u kojoj upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu ima poslovni nastan ili boravište. Ako upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu nema poslovni nastan ili boravište ni u jednoj od država članica, pristup informacijama i definicija legitimnog interesa trebali bi biti uređeni pravom države članice u kojoj su informacije o stvarnom vlasništvu trusta ili sličnog pravnog aranžmana registrirane u skladu s odredbama ove Direktive.
- (42) Države članice trebale bi u svojem nacionalnom pravu definirati legitimni interes, i kao opći koncept i kao kriterij za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu. Tim se definicijama posebice ne bi trebao ograničavati koncept legitimnog interesa na slučajeve u kojima su u tijeku upravni ili sudski postupci i njima bi se trebalo omogućiti uzimanje u obzir preventivnog rada nevladinih organizacija i, kada je to prikladno, istraživačkih novinara u području suzbijanja pranja novca, financiranja terorizma i povezanih predikatnih kaznenih djela. Jednom kada se uspostavi međupovezanost registara stvarnog vlasništva država članica, i nacionalni i prekogranični pristup registru svake države članice trebalo bi odobravati na temelju definicije legitimnog interesa u onoj državi članici u kojoj su informacije o stvarnom vlasništvu trusta ili sličnog pravnog aranžmana registrirane u skladu s odredbama ove Direktive, a na temelju odluke koju su donijela relevantna tijela te države članice. U pogledu registara stvarnog vlasništva država članica također bi trebala postojati mogućnost za države članice da uspostave mehanizam za žalbe protiv odluka kojima se odobrava ili uskraćuje pristup informacijama o stvarnom vlasništvu. S ciljem osiguravanja dosljedne i učinkovite registracije i razmjene informacija, države članice trebale bi osigurati da njihovo tijelo zaduženo za registar uspostavljen za informacije o stvarnom vlasništvu trustova i sličnih pravnih aranžmana surađuje s ekvivalentnim tijelima u drugim državama članicama, dijeleći informacije o trustovima i sličnim pravnim aranžmanima koji su uređeni pravom jedne države članice, a kojima se upravlja u drugoj državi članici.
- (43) Prekogranični korespondentni odnosi s respondentnom institucijom treće zemlje karakterizirani su svojom neprekidnom, repetitivnom prirodom. U skladu s time, iako zahtijevaju donošenje pojačanih mjera dubinske analize stranaka u tom specifičnom kontekstu, države članice trebale bi uzeti u obzir da korespondentnim odnosima nisu obuhvaćene jednokratne transakcije ili puka razmjena funkcija slanja poruka. Nadalje, shvaćajući da sve prekogranične korespondentne bankovne usluge ne predstavljaju istu razinu rizika od pranja novca i financiranja terorizma, intenzitet mjera utvrđenih u ovoj Direktivi može se odrediti primjenom načela pristupa koji se temelji na riziku te se njime ne prejudicira razina rizika od pranja novca i financiranja terorizma koju predstavlja respondentna financijska institucija.
- (44) Važno je osigurati da obveznici na ispravan način primjenjuju pravila za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma. U tom bi kontekstu države članice trebale ojačati ulogu javnih tijela koja djeluju kao nadležna tijela s dodijeljenim odgovornostima za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, uključujući FOJ-eve, tijela zadužena za istrage ili progon zbog pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te pronalaženje i pljenidbu ili zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene kaznenim djelima, tijela koja zaprimaju

(¹) Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

izvješća o prekograničnom prijenosu valuta i instrumenata prenosivog vlasništva, te tijela kojima su dodijeljene odgovornosti nadzora ili praćenja, s ciljem osiguravanja usklađenosti obveznika s propisima. Države članice trebale bi ojačati ulogu drugih relevantnih tijela, između ostalog tijela za suzbijanje korupcije i poreznih tijela.

- (45) Države članice trebale bi osigurati djelotvoran i nepristran nadzor nad svim obveznicima koji bi, po mogućnosti, provodila javna tijela preko posebnog i neovisnog nacionalnog regulatora ili nadzornika.
- (46) Kriminalci prebacuju nezakonito stečene prihode preko brojnih financijskih posrednika kako bi izbjegli otkrivanje. Stoga je važno kreditnim i financijskim institucijama dopustiti razmjenu informacija ne samo između članica njihovih grupacija, nego i s drugim kreditnim i financijskim institucijama, vodeći računa o pravilima o zaštiti podataka kako su utvrđena u nacionalnom pravu.
- (47) Nadležna tijela koja nadziru usklađenost obveznika s ovom Direktivom trebala bi moći surađivati i razmjenjivati povjerljive informacije bez obzira na njihovu prirodu ili status. U tu bi svrhu takva nadležna tijela trebala imati odgovarajuću pravnu osnovu za razmjenu povjerljivih informacija, a suradnju između nadležnih nadzornih tijela za SPNFT i bonitetnih nadzornika ne bi trebalo nenamjerno ometati pravnom nesigurnošću koja može proizlaziti iz nedostatka izričitih odredaba u tom području. Nadzor djelotvorne provedbe grupne politike o SPNFT-u trebao bi se provoditi u skladu s načelima i modalitetima usklađenog nadzora kako je utvrđeno u relevantnom europskom sektorskom zakonodavstvu.
- (48) Razmjena informacija i pružanje pomoći među nadležnim tijelima država članica ključni su u svrhe ove Direktive. Posljedično, države članice ne bi smjele zabranjivati niti postavljati nerazumne ili nepotrebno restriktivne uvjete za tu razmjenu i pružanje pomoći.
- (49) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽¹⁾, države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava odnos između dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.
- (50) S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno zaštitu financijskog sustava putem prevencije, otkrivanja i istrage pranja novca i financiranja terorizma ne mogu dostatno ostvariti države članice, jer bi individualne mjere koje su države članice donijele kako bi zaštitile svoje financijske sustave mogle biti neusklađene s funkcioniranjem unutarnjeg tržišta i pravilima vladavine prava te javne politike Unije, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (51) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i načela priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja“), posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života (članak 7. Povelje), pravo na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje) i sloboda poduzetništva (članak 16. Povelje).
- (52) Pri sastavljanju izvješća o evaluaciji provedbe ove Direktive Komisija bi trebala posvetiti dužnu pažnju poštovanju temeljnih prava i načela priznatih Poveljom.
- (53) S obzirom na potrebu za hitnom provedbom mjera donesenih s ciljem jačanja režima Unije uspostavljenog radi sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, kao i na obveze koje su preuzele države članice u svrhu brzog prenošenja Direktive (EU) 2015/849, izmjene Direktive (EU) 2015/849 trebale bi biti prenesene do 10. siječnja 2020. Države članice trebale bi uspostaviti registre stvarnog vlasništva za korporativne i druge pravne subjekte do 10. siječnja 2020. te za trustove i slične pravne aranžmane do 10. ožujka 2020. Središnji registri trebali bi biti međusobno povezani putem europske središnje platforme do 10. ožujka 2021. Države članice trebale bi uspostaviti centralizirane automatizirane mehanizme koji omogućuju identifikaciju imatelja bankovnih računa i računa za plaćanja te korisnikâ sefova do 10. rujna 2020.

⁽¹⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

- (54) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 28. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ koji je dao mišljenje 2. veljače 2017. ⁽²⁾.
- (55) Direktivu (EU) 2015/849 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive (EU) 2015/849

Direktiva (EU) 2015/849 mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. stavak 1. točka 3. mijenja se kako slijedi:

(a) podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) revizore, vanjske računovođe i porezne savjetnike te sve ostale osobe koje se obvežu da će izravno ili s pomoću drugih osoba s kojima su te ostale osobe povezane pružati materijalnu pomoć, potporu ili savjete o poreznim pitanjima kao glavnu poslovnu djelatnost ili profesionalnu aktivnost;”;

(b) podtočka (d) zamjenjuje se sljedećim:

„(d) posrednike u prometu nekretnina, između ostalog kada djeluju kao posrednici u iznajmljivanju nekretnina, ali samo u vezi s transakcijama u kojima mjesečna najamnina iznosi 10 000 EUR ili više;”;

(c) dodaju se sljedeće podtočke:

„(g) pružatelje usluga koji se bave uslugama razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta;

(h) pružatelje skrbničke usluge novčanika;

(i) osobe koje trguju umjetničkim djelima ili djeluju kao posrednici u trgovini umjetničkim djelima, između ostalog kada se time bave umjetničke galerije i aukcijske kuće, ako vrijednost transakcije ili niza povezanih transakcija iznosi 10 000 EUR ili više;

(j) osobe koje pohranjuju umjetnička djela ili njima trguju ili djeluju kao posrednici u trgovini umjetničkim djelima, kada se navedeno odvija u slobodnim lukama, ako vrijednost transakcije ili niza povezanih transakcija iznosi 10 000 EUR ili više.”;

2. članak 3. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 4. mijenja se kako slijedi:

i. podtočka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) kaznena djela terorizma, kaznena djela povezana s terorističkom skupinom i kaznena djela povezana s terorističkim aktivnostima kako je utvrđeno u glavama II. i III. Direktive (EU) 2017/541 (*);

(*) Direktiva (EU) 2017/541 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2017. o suzbijanju terorizma i zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2002/475/PUP i o izmjeni Odluke Vijeća 2005/671/PUP (SL L 88, 31.3.2017., str. 6.).”;

ii. podtočka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) aktivnosti zločinačkih organizacija, kako je definirano u članku 1. stavku 1. Okvirne odluke Vijeća 2008/841/PUP (*);

(*) Okvirna odluka Vijeća 2008/841/PUP od 24. listopada 2008. o borbi protiv organiziranog kriminala (SL L 300, 11.11.2008., str. 42.).”;

⁽¹⁾ Uredba (EZ) br. 45/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2000. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama i tijelima Zajednice i o slobodnom kretanju takvih podataka (SL L 8, 12.1.2001., str. 1.).

⁽²⁾ SL C 85, 18.3.2017., str. 3.

(b) u točki 6. podtočka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) u slučaju trustova, sve sljedeće osobe:

- i. osnivača odnosno osnivače;
- ii. upravitelja odnosno upravitelje;
- iii. zaštitnika odnosno zaštitnike (ako postoji/-e);
- iv. korisnike, ili u slučaju kada se pojedinci koji imaju korist od pravnog aranžmana ili subjekta tek trebaju utvrditi, skupinu osoba u čijem se temeljnom interesu pravni aranžman ili subjekt uspostavlja ili u čijem temeljnom interesu pravni aranžman ili subjekt djeluje;
- v. svaku drugu fizičku osobu koja u konačnici provodi kontrolu nad trustom izravnim ili neizravnim vlasništvom ili na drugi način;”;

(c) točka 16. zamjenjuje se sljedećom:

„16. ‚elektronički novac‘ znači elektronički novac kako je definiran u članku 2. točki 2. Direktive 2009/110/EZ, ali ne uključuje novčanu vrijednost na koju se upućuje u članku 1. stavcima 4. i 5. te direktive;”;

(d) dodaju se sljedeće točke:

- „18. ‚virtualne valute‘ znači digitalni prikaz vrijednosti koji nije izdala i za koji ne jamči središnja banka ni javno tijelo, koji nije nužno povezan sa zakonski uspostavljenom valutom te nema pravni status valute ili novca, ali ga fizičke ili pravne osobe prihvaćaju kao sredstvo razmjene i može se prenositi, pohranjivati te se njime može trgovati elektroničkim putem;
19. ‚pružatelj skrbničke usluge novčanika‘ znači subjekt koji pruža uslugu čuvanja privatnih kriptografskih ključeva u ime svojih stranaka radi držanja, pohrane i prijenosa virtualnih valuta.”;

3. članak 6. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 2. točke (b) i (c) zamjenjuju se sljedećim:

- „(b) rizike povezane sa svakim relevantnim sektorom, uključujući, ako su dostupne, procjene koje o količinama opranog novca daje Eurostat za svaki od tih sektora;
- (c) najraširenija sredstva kojima se kriminalci koriste za pranje nezakonitih imovinskih koristi, uključujući, ako su informacije dostupne, ona koja se posebice koriste u transakcijama između država članica i trećih zemalja, neovisno o utvrđenju treće zemlje kao visokorizične na temelju članka 9. stavka 2.”;

(b) stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Komisija osigurava da izvješće iz stavka 1. bude stavljeno na raspolaganje državama članicama i obveznicima kako bi im pomogla u utvrđivanju i razumijevanju rizika od pranja novca i financiranja terorizma te upravljanju njime i njegovu smanjivanju te kako bi omogućila drugim dionicima, između ostalih nacionalnim zakonodavcima, Europskom parlamentu, europskim nadzornim tijelima te predstavnicima FOJ-eva da bolje razumiju rizike. Izvješća se objavljuju najkasnije šest mjeseci nakon što su stavljena na raspolaganje državama članicama, osim dijelova izvješća koji sadržavaju povjerljive informacije.”;

4. članak 7. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 4. dodaju se sljedeće točke:

- „(f) izvješćuje o institucionalnoj strukturi i općim postupcima u svojem režimu SPNFT-a, uključujući, između ostalog o FOJ-u, poreznim tijelima i državnim odvjetništvima te dodijeljenim ljudskim i financijskim resursima, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne;
- (g) izvješćuje o nacionalnim naporima i resursima (radnoj snazi i proračunu) koji su dodijeljeni za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice rezultate svojih procjena rizika, uključujući njihova ažuriranja, stavljaju na raspolaganje Komisiji, europskim nadzornim tijelima i drugim državama članicama. Druge države članice mogu prema potrebi državi članici koja provodi procjenu rizika pružiti relevantne dodatne informacije. Sažetak procjene stavlja se na raspolaganje javnosti. Taj sažetak ne sadržava povjerljive informacije.”;

5. članak 9. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 64. radi utvrđivanja visokorizičnih trećih zemalja, uzimajući u obzir strateške nedostatke, posebno u sljedećim područjima:

(a) pravni i institucijski okvir SPNFT-a treće zemlje, posebno:

- i. inkriminiranje pranja novca i financiranja terorizma;
- ii. mjere povezane s dubinskom analizom stranke;
- iii. zahtjevi u vezi s vođenjem evidencije;
- iv. zahtjevi u vezi s prijavljivanjem sumnjivih transakcija;
- v. dostupnost točnih i pravodobnih informacija o stvarnom vlasništvu pravnih osoba i aranžmana nadležnim tijelima;

(b) ovlasti i postupci nadležnih tijela treće zemlje u svrhu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, uključujući odgovarajuće učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće sankcije, kao i praksa treće zemlje u suradnji i razmjeni informacija s nadležnim tijelima država članica;

(c) djelotvornost sustava SPNFT-a treće zemlje u rješavanju rizika od pranja novca ili financiranja terorizma.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Komisija prilikom izrade delegiranih akata iz stavka 2. uzima u obzir relevantne evaluacije, procjene ili izvješća koje su sastavile međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda nadležni u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma.”;

6. u članku 10. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice zabranjuju svojim kreditnim institucijama i financijskim institucijama vođenje anonimnih računa, anonimnih štednih knjižica ili anonimnih sefova. Države članice u svakom slučaju zahtijevaju da se vlasnici i korisnici postojećih anonimnih računa, anonimnih štednih knjižica ili anonimnih sefova podvrgnu mjerama dubinske analize stranke najkasnije do 10. siječnja 2019., a u svakom slučaju prije upotrebe takvih računa, štednih knjižica ili sefova na bilo koji način.”;

7. članak 12. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. u prvom podstavku točke (a) i (b) zamjenjuju se sljedećim:

„(a) platni instrument ne može se ponovno puniti ili ima mjesečni prag za platne transakcije od 150 EUR koji se može upotrijebiti isključivo u toj državi članici;

(b) najviši iznos pohranjen elektronički ne premašuje 150 EUR.”;

ii. drugi podstavak briše se;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da odstupanje predviđeno u stavku 1. ovog članka nije primjenjivo u slučaju iskupa u gotovini ili podizanja gotovine u novčanoj vrijednosti elektroničkog novca ako isplaćeni iznos premašuje 50 EUR, ili u slučaju platnih transakcija s udaljenosti kako su definirane u članku 4. točki 6. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća (*) u kojima plaćeni iznos premašuje 50 EUR po transakciji.

(*) Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.);

(c) dodaje se sljedeći stavak:

„3. Države članice osiguravaju da kreditne institucije i financijske institucije u svojstvu prihvatitelja prihvaćaju samo plaćanja izvršena anonimnim karticama s unaprijed uplaćenim sredstvima koje su izdane u trećim zemljama ako takve kartice ispunjavaju zahtjeve jednakovrijedne onima koji su utvrđeni u stavcima 1. i 2.

Države članice mogu odlučiti da na svojem državnom području ne prihvaćaju plaćanja izvršena upotrebom anonimnih kartica s unaprijed uplaćenim sredstvima.”;

8. članak 13. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) identifikaciju stranke i provjeru identiteta stranke na temelju dokumenata, podataka ili informacija dobivenih iz pouzdanog i neovisnog izvora, između ostalog, ako postoje, sredstvima elektroničke identifikacije, relevantnim uslugama povjerenja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ili bilo kojim drugim drugim sigurnim, daljinskim ili elektroničkim postupcima identifikacije koje su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nacionalna tijela;

(*) Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.);

(b) na kraju točke (b) dodaje se sljedeća rečenica:

„Ako je identificirani stvarni vlasnik viši rukovoditelj kako je navedeno u članku 3. stavku 6. točki (a) podtočki ii., obveznici poduzimaju potrebne razumne mjere radi provjere identiteta fizičke osobe koja je na položaju višeg rukovoditelja te vode evidenciju o poduzetim mjerama i o eventualnim poteškoćama s kojima su se susreli tijekom procesa provjere.”;

9. članak 14. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. dodaje se sljedeća rečenica:

„Prilikom ulaska u novi poslovni odnos s korporativnim ili drugim pravnim subjektom, ili trustom ili pravnim aranžmanom koji ima strukturu ili funkcije slične trustu („sličan pravni aranžman”), za koje postoji obveza registracije informacija o stvarnom vlasništvu na temelju članka 30. ili članka 31., obveznici prikupljaju dokaz o registraciji ili izvadak iz registra.”;

(b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice zahtijevaju da obveznici primjenjuju mjere dubinske analize stranke ne samo na sve nove stranke, nego u primjereno vrijeme i na postojeće stranke na temelju procjene rizika, ili kada se promijene relevantne okolnosti stranke, ili kada je obveznik na temelju bilo kakve pravne obveze dužan tijekom relevantne kalendarske godine kontaktirati sa strankom u svrhu provjere svih relevantnih informacija povezanih sa stvarnim vlasnikom odnosno sa stvarnim vlasnicima, ili ako je obveznik to bio dužan u skladu s Direktivom Vijeća 2011/16/EU (*).

(*) Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL L 64, 11.3.2011., str. 1.);

10. članak 18. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„U slučajevima iz članka od 18.a do 24., kao i u drugim slučajevima višeg rizika koje su utvrdile države članice ili obveznici, države članice zahtijevaju od obveznika da primjenjuju pojačane mjere dubinske analize stranke kako bi se tim rizicima na odgovarajući način upravljalo te kako bi ih se na odgovarajući način smanjilo.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice zahtijevaju od obveznika da ispitaju, u mjeri u kojoj je to razumno moguće, pozadinu i svrhu svih transakcija koje ispunjavaju barem jedan od sljedećih uvjeta:

- i. transakcije su složene;
- ii. transakcije su neobično velike;
- iii. transakcije se provode prema neobičnom uzorku;
- iv. transakcije nemaju očitu gospodarsku ili zakonitu svrhu.

Obveznici pojačavaju osobito razinu i prirodu praćenja poslovnog odnosa kako bi utvrdili čine li se te transakcije ili aktivnosti sumnjivima.”;

11. umeće se sljedeći članak:

„Članak 18.a

1. U vezi s poslovnim odnosima ili transakcijama koji uključuju visokorizične treće zemlje utvrđene na temelju članka 9. stavka 2., države članice zahtijevaju od obveznika da primjenjuju sljedeće mjere dubinske analize stranke:

- (a) prikupljanje dodatnih informacija o stranci i stvarnom vlasniku odnosno stvarnim vlasnicima;
- (b) prikupljanje dodatnih informacija o svrsi i namjeni poslovnog odnosa;
- (c) prikupljanje informacija o izvoru novčanih sredstava i izvoru bogatstva stranke i stvarnog vlasnika odnosno stvarnih vlasnika;
- (d) prikupljanje informacija o razlozima za planirane ili izvršene transakcije;
- (e) pribavljanje odobrenja višeg rukovodstva za uspostavu ili nastavak poslovnog odnosa;
- (f) provedba pojačanog praćenja poslovnog odnosa povećanjem broja i učestalosti primijenjenih kontrola te odabirom uzoraka transakcija koji iziskuju daljnje ispitivanje.

Države članice mogu zahtijevati od obveznika da, kada je to primjenjivo, osiguraju da se prvo plaćanje provede preko računa na ime stranke pri kreditnoj instituciji koja podliježe standardima dubinske analize stranaka koji nisu blaži od onih koji su utvrđeni u ovoj Direktivi.

2. Uz mjere predviđene u stavku 1. i u skladu s međunarodnim obvezama Unije, države članice zahtijevaju od obveznika da primjenjuju, prema potrebi, jednu ili više dodatnih mjera ublažavanja na osobe i pravne subjekte koji obavljaju transakcije koje uključuju visokorizične treće zemlje utvrđene na temelju članka 9. stavka 2. Te mjere sastoje se od jedne ili više sljedećih radnji:

- (a) primjena dodatnih elemenata pojačane dubinske analize;
- (b) uvođenje pojačanih relevantnih mehanizama izvješćivanja ili sustavnog izvješćivanja o financijskim transakcijama;
- (c) ograničavanje poslovnih odnosa ili transakcija s fizičkim osobama ili pravnim subjektima iz trećih zemalja utvrđenih kao visokorizične zemlje na temelju članka 9. stavka 2.;

3. Uz mjere predviđene u stavku 1., države članice primjenjuju, prema potrebi, jednu od ili nekoliko sljedećih mjera u pogledu visokorizičnih trećih zemalja utvrđenih na temelju članka 9. stavka 2., u skladu s međunarodnim obvezama Unije:

- (a) odbijanje osnivanja društava kćeri, podružnica ili predstavništava obveznikâ iz dotične zemlje, ili uzimanje u obzir, na drugi način, činjenice da relevantni obveznik potječe iz zemlje koja nema odgovarajuće režime SPNFT-a;
- (b) zabrana obveznicima da osnivaju podružnice ili predstavništva u dotičnoj zemlji, ili uzimanje u obzir, na drugi način, činjenice da bi se relevantna podružnica ili relevantno predstavništvo nalazili u zemlji koja nema odgovarajuće režime SPNFT-a;
- (c) zahtijevanje pojačanih zahtjeva u vezi s nadzornim pregledom ili pojačanih zahtjeva u vezi s vanjskom revizijom za podružnice i društva kćeri obveznika koji se nalaze u dotičnoj zemlji;
- (d) zahtijevanje pojačanih zahtjeva u vezi s vanjskom revizijom za financijske grupacije u odnosu na sve njihove podružnice i društva kćeri koji se nalaze u dotičnoj zemlji;
- (e) zahtijevanje od kreditnih i financijskih institucija da preispitaju i izmijene te, ako je to potrebno, prekinu korespondentne odnose s respondentnim institucijama u dotičnoj zemlji.

4. Pri donošenju ili primjeni mjera utvrđenih u staccima 2. i 3., države članice uzimaju u obzir, prema potrebi, relevantne evaluacije, procjene ili izvješća koje su sastavile međunarodne organizacije i stručnjaci zaduženi za određivanje standarda nadležni u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma u vezi s rizicima koje predstavljaju pojedinačne treće zemlje.

5. Države članice obavješćuju Komisiju prije donošenja ili primjene mjera utvrđenih u staccima 2. i 3.;

12. u članku 19. uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„U pogledu prekograničnih korespondentnih odnosa koji uključuju izvršavanje plaćanjâ s respondentnim institucijama iz trećih zemalja, države članice, uz mjere dubinske analize stranke utvrđene u članku 13., zahtijevaju od svojih kreditnih institucija i financijskih institucija da pri ulasku u poslovni odnos:”;

13. umeće se sljedeći članak:

„Članak 20.a

1. Svaka država članica izdaje i održava ažurnim popis na kojem se navode točne funkcije koje se prema nacionalnim zakonima i drugim propisima smatraju istaknutim javnim funkcijama za potrebe članka 3. točke 9. Države članice od svake međunarodne organizacije akreditirane na njihovim državnim područjima zahtijevaju da izda i održava ažurnim popis istaknutih javnih funkcija u toj međunarodnoj organizaciji za potrebe članka 3. točke 9. Ti popisi šalju se Komisiji i mogu se objaviti.

2. Komisija prikuplja i održava ažurnim popis točnih funkcija koje se smatraju istaknutim javnim funkcijama na razini institucija i tijela Unije. Taj popis uključuje i sve funkcije koje mogu biti povjerene predstavnicima trećih zemalja i međunarodnih tijela akreditiranim na razini Unije.

3. Komisija na temelju popisa predviđenih u staccima 1. i 2. ovog članka sastavlja jedinstven popis svih istaknutih javnih funkcija za potrebe članka 3. točke 9. Taj se jedinstveni popis objavljuje.

4. Funkcije navedene na popisu iz stavka 3. ovog članka tretiraju se u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 41. stavku 2.”;

14. u članku 27. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da obveznici kojima se stranka upućuje poduzmu odgovarajuće korake kako bi osigurali da treća osoba na zahtjev odmah dostavi relevantne preslike identifikacijskih podataka i podataka o provjeri, uključujući, ako su dostupni, podatke pribavljene sredstvima elektroničke identifikacije, relevantnim uslugama povjerenja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014 ili bilo kojim drugim sigurnim, daljinskim ili elektroničkim postupkom identifikacije koji su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nacionalna tijela.”;

15. članak 30. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. mijenja se kako slijedi:

i. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice osiguravaju da se od korporativnih i drugih pravnih subjekata osnovanih na njihovu državnom području zahtijeva da pribave i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o svojem stvarnom vlasništvu, kao i detalje o vlasničkim udjelima koje drže. Države članice osiguravaju da kršenja ovog članka podliježu učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim mjerama ili sankcijama.”;

ii. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice zahtijevaju da stvarni vlasnici korporativnih ili drugih pravnih subjekata, što uključuje vlasništvo putem dionica, prava glasa, vlasničkih udjela, udjela dionica koje glase na donositelja ili putem kontrole drugim sredstvima, tim subjektima pružaju sve informacije koje su korporativnom ili drugom pravnom subjektu potrebne radi ispunjavanja zahtjeva iz prvog podstavka.”;

(b) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice zahtijevaju da su informacije koje se čuvaju u središnjem registru iz stavka 3. odgovarajuće, točne i ažurirane te u tu svrhu uspostavljaju mehanizme. U sklopu takvih mehanizama zahtijeva se da obveznici i, ako je to potrebno i u mjeri u kojoj taj zahtjev nepotrebno ne ometa njihove funkcije, nadležna tijela prijavljuju bilo kakve neusklađenosti koje utvrde između informacija o stvarnom vlasništvu dostupnih u središnjim registrima i informacija o stvarnom vlasništvu koje su njima dostupne. U slučaju prijavljenih neusklađenosti države članice osiguravaju da se poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se neusklađenosti pravodobno otklonile i, ako je to potrebno, da se u međuvremenu u središnji registar unese posebna napomena o tome.”;

(c) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu u svim slučajevima dostupne:

(a) nadležnim tijelima i FOJ-evima bez ikakvih ograničenja;

(b) obveznicima, u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.;

(c) cjelokupnoj javnosti.

Osobama iz točke (c) dopušta se pristup barem informacijama o imenu, mjesecu i godini rođenja, zemlji boravišta i državljanstvu stvarnog vlasnika te prirodi i opsegu vlasničkog udjela koji drži.

Države članice mogu, pod uvjetima koje treba utvrditi u nacionalnom pravu, omogućiti pristup dodatnim informacijama koje omogućuju identifikaciju stvarnog vlasnika. Te dodatne informacije uključuju barem informacije o datumu rođenja ili podatke za kontakt, u skladu s pravilima o zaštiti podataka.”;

(d) umeće se sljedeći stavak:

„5.a Države članice mogu odlučiti da informacije koje se čuvaju u njihovim nacionalnim registrima iz stavka 3. stave na raspolaganje uz uvjet registracije putem interneta i plaćanja naknade, koja ne smije premašivati administrativne troškove stavljanja informacija na raspolaganje, uključujući troškove održavanja i daljnjeg razvoja registra.”;

(e) stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Države članice osiguravaju da nadležna tijela i FOJ-evi imaju pravodoban i neograničen pristup svim informacijama koje se čuvaju u središnjem registru iz stavka 3. bez upozoravanja dotičnog subjekta. Države članice obveznicima također omogućuju pravodoban pristup prilikom poduzimanja mjera dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.

Nadležna tijela koja imaju pristup središnjem registru iz stavka 3. javna su tijela s dodijeljenim odgovornostima za suzbijanje pranja novca ili financiranja terorizma, kao i porezna tijela, nadzornici obveznika i tijela zadužena za istrage ili progon zbog pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te pronalazačenje i pljenidbu ili zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene kaznenim djelima.”;

(f) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Države članice osiguravaju da su nadležna tijela i FOJ-evi u stanju pravodobno i besplatno pružati informacije iz stavaka 1. i 3. nadležnim tijelima i FOJ-evima drugih država članica.”;

(g) stavci 9. i 10. zamjenjuju se sljedećim:

„9. U iznimnim okolnostima koje treba utvrditi u nacionalnom pravu, u slučajevima kada bi pristup iz stavka 5. prvog podstavka točaka (b) i (c) izložio stvarnog vlasnika nerazmjernom riziku, riziku od prijevare, otmice, ucjene, iznude, zlostavljanja, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili iz drugih razloga poslovno nesposoban, države članice mogu predvidjeti izuzeće od takvog pristupa svim informacijama ili dijelu informacija o stvarnom vlasništvu na pojedinačnoj osnovi. Države članice osiguravaju da se navedena izuzeća dodjeljuju nakon detaljne evaluacije iznimne naravi okolnosti. Moraju biti zajamčena prava na administrativno preispitivanje odluke o izuzeću i na djelotvoran pravni lijek. Država članica koja je dodijelila izuzeća objavljuje godišnje statističke podatke o broju dodijeljenih izuzeća i njihova obrazloženja te dostavlja navedene podatke Komisiji.

Izuzeća dodijeljena na temelju prvog podstavka ovog stavka ne primjenjuju se na kreditne institucije i financijske institucije ni na obveznike iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočke (b) koji su javni službenici.

10. Države članice osiguravaju da središnji registri iz stavka 3. ovog članka budu međusobno povezani putem europske središnje platforme uspostavljene člankom 22. stavkom 1. Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Povezanost središnjih registara država članica s platformom uspostavlja se u skladu s tehničkim specifikacijama i postupcima utvrđenima provedbenim aktima koje Komisija donosi u skladu s člankom 24. Direktive (EU) 2017/1132 i člankom 31.a ove Direktive.

Države članice osiguravaju dostupnost informacija iz stavka 1. ovog članka putem sustava međupovezivanja registara, uspostavljenog člankom 22. stavkom 1. Direktive (EU) 2017/1132, u skladu s nacionalnim zakonima država članica kojima se provode stavci 5., 5.a i 6. ovog članka.

Informacije iz stavka 1. ostaju dostupne putem nacionalnih registara i sustava međupovezivanja registara najmanje pet godina, a najviše 10 godina nakon što se korporativni ili drugi pravni subjekt izbriše iz registra. Države članice surađuju međusobno i s Komisijom radi provedbe različitih vrsta pristupa u skladu s ovim člankom.

(*) Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL L 169, 30.6.2017., str. 46.);

16. članak 31. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da se ovaj članak primjenjuje na trustove i druge vrste pravnih aranžmana kao što su, između ostalih, fiducij, određene vrste društava oblika *Treuhand* ili društava oblika *fideicomiso*, ako takvi aranžmani imaju strukturu ili funkcije slične trustovima. Države članice utvrđuju obilježja s pomoću kojih se utvrđuje imaju li pravni aranžmani strukturu ili funkcije slične trustovima u odnosu na takve pravne aranžmane uređene njihovim pravom.

Svaka država članica zahtijeva da upravitelji svakog trusta osnovanog izričitom izjavom (*express trust*), kojim se upravlja u toj državi članici, dobiju i čuvaju odgovarajuće, točne i ažurirane informacije o stvarnom vlasništvu koje se tiču trusta. Te informacije uključuju identitet:

(a) osnivača (jedinog odnosno svih);

- (b) upravitelja (jedinog odnosno svih);
- (c) zaštitnika (jedinog odnosno svih, ako postoje);
- (d) korisnikâ ili skupine korisnika;
- (e) svih ostalih fizičkih osoba koje imaju stvarnu kontrolu nad trustom.

Države članice osiguravaju da kršenja ovog članka podliježu učinkovitim, proporcionalnim i odvraćajućim mjerama ili sankcijama.”;

- (b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da upravitelji trusta ili osobe s jednakovrijednim položajem u sličnim pravnim aranžmanima, kako je navedeno u stavku 1. ovog članka, pravodobno obznane svoj status i pruže informacije iz stavka 1. ovog članka obveznicima kada, kao upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu, zasnivaju poslovni odnos ili provode povremenu transakciju iznad pragova utvrđenih u članku 11. točkama (b), (c) i (d).”;

- (c) umeće se sljedeći stavak:

„3.a Države članice zahtijevaju da se informacije o stvarnom vlasništvu nad trustovima osnovanima izričito izjavom i sličnim pravnim aranžmanima, kako je navedeno u stavku 1., čuvaju u središnjem registru stvarnog vlasništva koji je uspostavila država članica u kojoj upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu ima poslovni nastan ili boravište.

Ako je mjesto poslovnog nastana ili boravišta upravitelja trusta ili osobe s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu izvan Unije, informacije iz stavka 1. čuvaju se u središnjem registru koji je uspostavila država članica u kojoj upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu ulazi u poslovni odnos ili stječe nekretninu u ime trusta ili sličnog pravnog aranžmana.

Ako upravitelji trusta ili osobe s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu imaju poslovni nastan ili boravište u različitim državama članicama, ili ako upravitelj trusta ili osoba s jednakovrijednim položajem u sličnom pravnom aranžmanu ulazi u višestruke poslovne odnose u ime trusta ili sličnog pravnog aranžmana u različitim državama članicama, potvrda kao dokaz o registraciji ili izvadak s informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u registru u jednoj od država članica može se smatrati dovoljnim dokazom o ispunjavanju obveze registriranja.”;

- (d) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu trusta ili sličnog pravnog aranžmana u svim slučajevima dostupne:

- (a) nadležnim tijelima i FOJ-evima bez ikakvog ograničenja;
- (b) obveznicima, u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.;
- (c) svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja može dokazati legitimni interes;
- (d) svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja podnese pisani zahtjev u vezi s trustom ili sličnim pravnim aranžmanom koji drži ili ima u vlasništvu kontrolni udio u bilo kojem korporativnom ili drugom pravnom subjektu, osim onih iz članka 30. stavka 1., putem izravnog ili neizravnog vlasništva, uključujući putem udjela dionica koje glase na donositelja ili putem kontrole drugim sredstvima.

Informacije dostupne fizičkim ili pravnim osobama iz prvog podstavka točaka (c) i (d) obuhvaćaju ime, mjesec i godinu rođenja te zemlju boravišta i državljanstvo stvarnog vlasnika, kao i prirodu i opseg vlasničkog udjela koji drži.

Države članice mogu, pod uvjetima koje treba utvrditi u nacionalnom pravu, omogućiti pristup dodatnim informacijama koje omogućuju identifikaciju stvarnog vlasnika. Te dodatne informacije uključuju barem datum rođenja ili podatke za kontakt, u skladu s pravilima o zaštiti podataka. Države članice mogu dozvoliti širi pristup informacijama koje se čuvaju u registru u skladu sa svojim nacionalnim pravom.

Nadležna tijela koja imaju pristup središnjem registru iz stavka 3.a javna su tijela s dodijeljenim odgovornostima za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma, kao i porezna tijela, nadzornici obveznika i tijela zadužena za istrage ili progon zbog pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te pronalazačnje, pljenidbu ili zamrzavanje i oduzimanje imovine stečene kaznenim djelima.”;

(e) umeće se sljedeći stavak:

„4.a Države članice mogu odlučiti da informacije koje se čuvaju u njihovim nacionalnim registrima iz stavka 3.a stavljaju na raspolaganje uz uvjet registracije putem interneta i plaćanja naknade, koja ne smije premašivati administrativne troškove stavljanja informacija na raspolaganje, uključujući troškove održavanja i daljnjeg razvoja registra.”;

(f) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim:

„5. Države članice zahtijevaju da su informacije koje se čuvaju u središnjem registru iz stavka 3.a odgovarajuće, točne i ažurirane te u tu svrhu uspostavljaju mehanizme. U sklopu takvih mehanizama zahtijeva se da obveznici i, ako je to potrebno i u mjeri u kojoj taj zahtjev nepotrebno ne ometa njihove funkcije, nadležna tijela prijavljuju bilo kakve neusklađenosti koje uoče između informacija o stvarnom vlasništvu dostupnih u središnjim registrima i informacija o stvarnom vlasništvu koje su njima dostupne. U slučaju prijavljenih neusklađenosti države članice osiguravaju da se poduzmu odgovarajuće mjere kako bi se neusklađenosti pravodobno otklonile i, ako je to potrebno, da se u međuvremenu u središnji registar zabilježi posebna napomena o tome.”;

(g) stavak 7. zamjenjuje se sljedećim:

„7. Države članice osiguravaju da su nadležna tijela i FOJ-evi u stanju pravodobno i besplatno pružati informacije iz stavaka 1. i 3. nadležnim tijelima i FOJ-evima drugih država članica.”;

(h) umeće se sljedeći stavak:

„7.a U iznimnim okolnostima koje treba utvrditi u nacionalnom pravu, u slučajevima kada bi pristup iz stavka 4. prvog podstavka točaka (b), (c) i (d) izložio stvarnog vlasnika nerazmjernom riziku, riziku od prijevare, otmice, ucjene, iznude, zlostavljanja, nasilja ili zastrašivanja ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili iz drugih razloga poslovno nesposoban, države članice mogu predvidjeti izuzeće od takvog pristupa svim informacijama ili dijelu informacija o stvarnom vlasništvu na pojedinačnoj osnovi. Države članice osiguravaju da se navedena izuzeća dodjeljuju nakon detaljne evaluacije iznimne naravi okolnosti. Moraju biti zajamčena prava na administrativno preispitivanje odluke o izuzeću i na djelotvoran pravni lijek. Država članica koja je dodijelila izuzeća objavljuje godišnje statističke podatke o broju dodijeljenih izuzeća i njihova obrazloženja te dostavlja navedene podatke Komisiji.

Izuzeća dodijeljena na temelju prvog podstavka ne primjenjuju se na kreditne institucije i financijske institucije ni na obveznike iz članka 2. stavka 1. točke 3. podtočke (b) koji su javni službenici.

Ako se država članica odluči utvrditi izuzeće u skladu s prvim podstavkom, ona ne ograničava nadležnim tijelima i FOJ-evima pristup informacijama.”;

(i) stavak 8. briše se;

(j) stavak 9. zamjenjuje se sljedećim:

„9. Države članice osiguravaju da središnji registri iz stavka 3.a ovog članka budu međusobno povezani putem europske središnje platforme uspostavljene člankom 22. stavkom 1. Direktive (EU) 2017/1132. Povezanost središnjih registara država članica s platformom uspostavlja se u skladu s tehničkim specifikacijama i postupcima utvrđenima provedbenim aktima koje Komisija donosi u skladu s člankom 24. Direktive (EU) 2017/1132 i člankom 31.a ove Direktive.

Države članice osiguravaju dostupnost informacija iz stavka 1. ovog članka putem sustava međupovezivanja registara, uspostavljenog člankom 22. stavkom 2. Direktive (EU) 2017/1132, u skladu s nacionalnim zakonima država članica kojima se provode stavci 4. i 5. ovog članka.

Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da su putem njihovih nacionalnih registara i putem sustava međupovezivanja registara dostupne samo informacije iz stavka 1. koje su ažurirane i koje se odnose na stvarno vlasništvo te da se pristup tim informacijama ostvaruje u skladu s pravilima o zaštiti podataka.

Informacije iz stavka 1. ostaju dostupne putem nacionalnih registara i putem sustava međupovezivanja registara najmanje pet godina, a najviše 10 godina nakon što su razlozi za registriranje informacija o stvarnom vlasništvu, kako je navedeno u stavku 3.a, prestali postojati. Države članice surađuju s Komisijom radi provedbe različitih vrsta pristupa u skladu sa stavicima 4. i 4.a.”;

(k) dodaje se sljedeći stavak:

„10. Države članice priopćuju Komisiji kategorije, opis obilježja, imena i, prema potrebi, pravnu osnovu za trustove i slične pravne aranžmane iz stavka 1. do 10. srpnja 2019. Komisija objavljuje pročišćeni popis takvih trustova i sličnih pravnih aranžmana u *Službenom listu Europske unije* do 10. rujna 2019.

Do 26. lipnja 2020. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu se ocjenjuje jesu li svi trustovi i slični pravni aranžmani, kako je navedeno u stavku 1., koji su uređeni pravom država članica ispravno identificirani i jesu li podvrgnuti obvezama utvrđenima u ovoj Direktivi. Komisija prema potrebi poduzima potrebne korake kao odgovor na zaključke iz tog izvješća.”;

17. umeće se sljedeći članak:

„Članak 31.a

Provedbeni akti

Ako je to potrebno, uz provedbene akte koje Komisija donosi u skladu s člankom 24. Direktive (EU) 2017/1132 te u skladu s područjem primjene članaka 30. i 31. ove Direktive, Komisija provedbenim aktima donosi tehničke specifikacije i postupke potrebne za ostvarivanje međupovezanosti središnjih registara država članica kako je navedeno u članku 30. stavku 10. i članku 31. stavku 9. s obzirom na:

- (a) tehničke specifikacije kojima se utvrđuje skup tehničkih podataka potrebnih kako bi platforma mogla ispunjavati svoje funkcije, te način pohrane, uporabe i zaštite takvih podataka;
- (b) zajedničke kriterije prema kojima su informacije o stvarnom vlasništvu dostupne putem sustava međupovezivanja registara, ovisno o razini pristupa koju su odobrile države članice;
- (c) tehničke pojedinosti o načinima stavljanja na raspolaganje informacija o stvarnim vlasnicima;
- (d) tehničke uvjete dostupnosti usluga koje pruža sustav međupovezivanja registara;
- (e) tehničke modalitete o načinima provedbe različitih vrsta pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju članka 30. stavka 5. i članka 31. stavka 4.;
- (f) modalitete plaćanja kada pristup informacijama o stvarnom vlasništvu podliježe plaćanju naknade u skladu s člankom 30. stavkom 5.a i člankom 31. stavkom 4.a, uzimajući u obzir dostupne mogućnosti plaćanja kao što su platne transakcije s udaljenosti.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 64.a stavka 2.

Komisija u svojim provedbenim aktima nastoji ponovno koristiti već uspješno isprobane tehnologije i postojeću praksu. Komisija osigurava da sustavi koje je potrebno razviti ne rezultiraju troškovima većima od onog što je neophodno za provedbu ove Direktive. U provedbenim aktima Komisije naglasak je na transparentnosti i razmjeni iskustava i informacija između Komisije i država članica.”;

18. u članku 32. dodaje se sljedeći stavak:

„9. Ne dovodeći u pitanje članak 34. stavak 2., u kontekstu svojih funkcija svaki FOJ može od bilo kojeg obveznika zatražiti i pribaviti informacije te ih koristiti u svrhu utvrđenu u stavku 1. ovog članka, čak i ako prethodna prijava nije podnesena na temelju članka 33. stavka 1. točke (a) ili članka 34. stavka 1.“;

19. umeće se sljedeći članak:

„Članak 32.a

1. Države članice uspostavljaju centralizirane automatizirane mehanizme, poput središnjih registara ili središnjih elektroničkih sustava za dohvat podataka, kojima se omogućuje pravodobna identifikacija svih fizičkih ili pravnih osoba koje posjeduju ili kontroliraju račune za plaćanja i bankovne račune utvrđene pomoću IBAN-a kako je definirano Uredbom (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (*) te sefove, koje vodi neka kreditna institucija na njihovu državnom području. Države članice obavješćuju Komisiju o obilježjima tih nacionalnih mehanizama.

2. Države članice osiguravaju da informacije koje se čuvaju u centraliziranim mehanizmima iz stavka 1. ovog članka budu izravno dostupne nacionalnim FOJ-evima odmah i u nefiltriranom obliku. Te informacije moraju biti dostupne i nadležnim nacionalnim tijelima kako bi ona mogla ispuniti svoje obveze u skladu s ovom Direktivom. Države članice osiguravaju da svaki FOJ može bilo kojem drugom FOJ-u pravodobno staviti na raspolaganje, u skladu s člankom 53., informacije koje se čuvaju u centraliziranim mehanizmima iz stavka 1. ovog članka.

3. Sljedećim informacijama mora se moći pristupiti i mora ih se moći pretraživati putem centraliziranih mehanizama iz stavka 1.:

- za stranku koja je imatelj računa i svaku osobu koja tvrdi da djeluje u ime stranke: ime, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. točka (a) ili jedinstvenim identifikacijskim brojem,
- za stvarnog vlasnika stranke koja je imatelj računa: ime, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. točka (b) ili jedinstvenim identifikacijskim brojem,
- za banku ili račun za plaćanja: IBAN i datumi otvaranja i zatvaranja računa.;
- za sef: ime unajmljivača, dopunjeno ili ostalim identifikacijskim podacima potrebnima na temelju nacionalnih odredaba kojima se prenosi članak 13. stavak 1. ili jedinstvenim identifikacijskim brojem te trajanje najma.

4. Države članice mogu zahtijevati da se ostalim informacijama koje se smatraju ključnima za FOJ-eve i nadležna tijela kako bi oni mogli ispunjavati svoje obveze u skladu s ovom Direktivom mora moći pristupiti i da ih se mora moći pretraživati putem centraliziranih mehanizama.

5. Do 26. lipnja 2020. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu se procjenjuju uvjeti i tehničke specifikacije te postupci za osiguravanje sigurne i učinkovite međupovezanosti centraliziranih automatiziranih mehanizama. Prema potrebi to izvješće popraćeno je zakonodavnim prijedlogom.

(*) Uredba (EU) br. 260/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2012. o utvrđivanju tehničkih i poslovnih zahtjeva za kreditne transfere i izravna terećenja u eurima i o izmjeni Uredbe (EZ) br. 924/2009 (SL L 94, 30.3.2012., str. 22.);

20. umeće se sljedeći članak:

„Članak 32.b

1. Države članice FOJ-evima i nadležnim tijelima osiguravaju pristup informacijama koje omogućuju pravodobnu identifikaciju svih fizičkih ili pravnih osoba koje su vlasnici nekretnina, između ostalog putem registara ili elektroničkih sustava za dohvat podataka ako su takvi registri ili sustavi dostupni.

2. Do 31. prosinca 2020. Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojemu se procjenjuju nužnost i proporcionalnost usklađivanja informacija sadržanih u registrima te se procjenjuje potreba za međusobnim povezivanjem tih registara. Prema potrebi to izvješće popraćeno je zakonodavnim prijedlogom.“;

21. u članku 33. stavku 1. točka (b) zamjenjuje se sljedećim:

„(b) dostave sve potrebne informacije izravno FOJ-u, na njegov zahtjev.”;

22. u članku 34. dodaje se sljedeći stavak:

„3. Samoregulatorna tijela koja su imenovale države članice objavljuju godišnje izvješće koje sadržava informacije o:

(a) mjerama poduzetima u skladu s člancima 58., 59. i 60.;

(b) broju zaprimljenih prijava o kršenjima kako je navedeno u članku 61., ako je to primjenjivo;

(c) broju prijava koje je zaprimilo samoregulatorno tijelo kako je navedeno u stavku 1. i broju prijava koje je samoregulatorno tijelo prosljedilo FOJ-u, ako je to primjenjivo;

(d) broju i opisu mjera provedenih u skladu s člancima 47. i 48., ako je to primjenjivo, kako bi se pratilo poštuju li obveznici svoje obveze u skladu s:

i. člancima od 10. do 24. (dubinska analiza stranke);

ii. člancima 33., 34. i 35. (prijava sumnjivih transakcija);

iii. člankom 40. (vođenje evidencije) i

iv. člancima 45. i 46. (unutarnje kontrole).”;

23. članak 38. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 38.

1. Države članice osiguravaju da se pojedince, uključujući zaposlenike i predstavnike obveznika, koji interno ili FOJ-u prijave sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma pravno zaštiti od izloženosti prijetnjama, odmazdi ili zastrašivanju te posebno od izloženosti nepovoljnim ili diskriminatornim postupcima na radnom mjestu.

2. Države članice osiguravaju da pojedinci koji su izloženi prijetnjama, odmazdi ili zastrašivanju odnosno nepovoljnim ili diskriminatornim postupcima na radnom mjestu zbog prijavljivanja sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma interno ili FOJ-u imaju pravo na siguran način podnijeti pritužbu odgovarajućim nadležnim tijelima. Ne dovodeći u pitanje povjerljivost informacija koje je FOJ prikupio, države članice također osiguravaju da takvi pojedinci imaju pravo na djelotvoran pravni lijek za zaštitu svojih prava u skladu s ovim stavkom.”;

24. u članku 39. stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Zabranom utvrđenom u stavku 1. ovog članka ne sprečava se otkrivanje informacija među kreditnim institucijama i financijskim institucijama iz država članica, pod uvjetom da pripadaju istoj grupaciji, ili između tih subjekata i njihovih podružnica i društava kćeri u većinskom vlasništvu s poslovnim nastanom u trećim zemljama, pod uvjetom da te podružnice i ta društva kćeri u većinskom vlasništvu u potpunosti poštuju grupne politike i postupke, između ostalog postupke za razmjenu informacija unutar grupe, u skladu s člankom 45., te pod uvjetom da grupne politike i postupci udovoljavaju zahtjevima utvrđenima u ovoj Direktivi.”;

25. u članku 40. stavak 1. mijenja se kako slijedi:

(a) točka (a) zamjenjuje se sljedećim:

„(a) u slučaju dubinske analize stranke, kopiju dokumentacije i informacija koje su potrebne kako bi se poštovali zahtjevi dubinske analize stranke utvrđeni u poglavlju II., uključujući, ako postoje, informacije pribavljene sredstvima elektroničke identifikacije, relevantnim uslugama povjerenja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014 ili bilo kojim drugim sigurnim, daljinskim ili elektroničkim, postupkom identifikacije koji su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nadležna tijela, tijekom razdoblja od pet godina nakon završetka poslovnog odnosa sa svojom strankom ili nakon datuma povremene transakcije.”;

(b) dodaje se sljedeći podstavak:

„Razdoblje čuvanja iz ovog stavka, uključujući razdoblje daljnjeg čuvanja, koje ne smije biti dulje od pet dodatnih godina, primjenjuje se i u odnosu na podatke kojima se može pristupiti putem centraliziranih mehanizama iz članka 32.a.”;

26. članak 43. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 43

Obrada osobnih podataka na temelju ove Direktive u svrhu sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma kako je navedeno u članku 1. smatra se pitanjem od javnog interesa u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).”;

27. članak 44. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 44.

1. U svrhu doprinošenja pripremi procjene rizika na temelju članka 7. države članice osiguravaju svoju sposobnost preispitivanja djelotvornosti svojih sustava za borbu protiv pranja novca ili financiranja terorizma vođenjem opsežne statistike o pitanjima koja su važna za djelotvornost takvih sustava.

2. Statistika iz stavka 1. uključuje:

(a) podatke o veličini i važnosti različitih sektora koji ulaze u područje primjene ove Direktive, uključujući broj fizičkih osoba i subjekata te ekonomsku važnost svakog sektora;

(b) podatke o fazama prijavljivanja i istrage te sudskim fazama u okviru nacionalnog režima SPNFT-a, uključujući broj prijava sumnjivih transakcija koje su podnesene FOJ-u, daljnje aktivnosti u vezi s tim prijavama te, na godišnjoj osnovi, broj slučajeva koji su bili predmetom istrage, broj osoba koje su bile predmetom progona, broj osoba koje su osuđene za kaznena djela pranja novca ili financiranja terorizma, vrste predikatnih kaznenih djela, ako su takve informacije dostupne, te vrijednost imovine u eurima koja je zamrznuta, zaplijenjena ili konfiscirana;

(c) ako su dostupni, podatke o broju i postotku prijava koje su dovele do daljnje istrage, zajedno s godišnjim izvješćem obveznicima u kojem se opisuje korisnost i daljnje aktivnosti u vezi s prijavama koje su ti obveznici podnijeli;

(d) podatke o broju prekograničnih zahtjeva za informacije koje je FOJ podnio, primio, odbio te na koje je djelomično ili u potpunosti odgovorio, a koji su grupirani po zemljama podnositeljicama zahtjeva;

(e) informacije o ljudskim resursima dodijeljenima nadležnim tijelima odgovornima za nadzor SPNFT-a, te ljudskim resursima dodijeljenima FOJ-u za ispunjavanje zadaća navedenih u članku 32.;

(f) broj izravnih i neizravnih nadzornih aktivnosti, broj kršenja utvrđenih zahvaljujući nadzornim aktivnostima te sankcije/administrativne mjere koje su primijenila nadzorna tijela.

3. Države članice osiguravaju da se svake godine objavi konsolidirani pregled njihovih statistika.

4. Države članice svake godine Komisiji dostavljaju statističke podatke iz stavka 2. Komisija objavljuje godišnje izvješće u kojemu se sažimaju i objašnjavaju statistički podatci iz stavka 2. i koje se stavlja na raspolaganje na njezinoj internetskoj stranici.”;

28. u članku 45. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice i europska nadzorna tijela informiraju jedni druge o slučajevima u kojima se pravom treće zemlje ne dopušta provedba politika i postupaka koji se zahtijevaju u skladu sa stavkom 1. U takvim slučajevima može se poduzeti koordinirano djelovanje kako bi se došlo do rješenja. Prilikom procjenjivanja koje treće zemlje ne dopuštaju provedbu politika i postupaka koji se zahtijevaju u skladu sa stavkom 1. države članice i europska nadzorna tijela uzimaju u obzir sva pravna ograničenja koja bi mogla ometati pravilnu provedbu tih politika i postupaka, uključujući tajnost, zaštitu podataka i druga ograničenja kojima se ograničava razmjena informacija koje bi u tu svrhu mogle biti relevantne.”;

29. u članku 47. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da pružatelji usluga razmjene virtualnih i fiducijarnih valuta te pružatelji skrbničke usluge novčanika moraju biti registrirani, da ovlaštene mjenjači i pružatelji usluga unovčenja čekova te pružatelji usluga trusta i trgovačkih društava moraju imati dozvole za rad ili biti registrirani te da pružatelji usluga igara na sreću moraju biti pravno uređeni.”;

30. članak 48. mijenja se kako slijedi:

(a) umeće se sljedeći stavak:

„1.a Kako bi se olakšala i promicala djelotvorna suradnja, a posebice razmjena informacija, države članice Komisiji dostavljaju popis nadležnih tijela za obveznike navedene u članku 2. stavku 1., uključujući njihove podatke za kontakt. Države članice osiguravaju da su informacije koje se dostavljaju Komisiji ažurirane.

Komisija objavljuje registar tih tijela i njihove podatke za kontakt na svojoj internetskoj stranici. Tijela uvrštena u registar u okviru svojih ovlasti služe kao kontaktna točka za ekvivalentna nadležna tijela drugih država članica. Financijska nadzorna tijela država članica također služe kao kontaktna točka za europska nadzorna tijela.

Kako bi se osiguralo odgovarajuće izvršavanje ove Direktive države članice zahtijevaju da svi obveznici podliježu odgovarajućem nadzoru, što uključuje ovlasti za provedbu izravnog i neizravnog nadzora te poduzimaju odgovarajuće i razmjerne administrativne mjere radi ispravljanja situacije u slučaju kršenja.”;

(b) stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju odgovarajuće ovlasti, uključujući ovlast za prinudno dobivanje svih informacija koje su relevantne za praćenje usklađenosti sa zahtjevima i provedbu kontrola, te da imaju odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje svojih funkcija. Države članice osiguravaju da je osoblje tih tijela visokog integriteta i da posjeduje odgovarajuće vještine, te da održava visoke profesionalne standarde, uključujući standarde povjerljivosti, zaštite podataka i standarde u pogledu sukoba interesa.”

(c) stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice u kojoj obveznik upravlja poslovnim jedinicama nadziru poštuju li navedene poslovne jedinice nacionalne odredbe te države članice kojima se prenosi ova Direktiva.

U slučaju kreditnih i financijskih institucija koje su dio grupacije, države članice osiguravaju da, u svrhe utvrđene u prvom podstavku, nadležna tijela države članice u kojoj matično društvo ima poslovni nastan surađuju s nadležnim tijelima država članica u kojima poslovne jedinice koje su dio grupacije imaju poslovni nastan.

U slučaju poslovnih jedinica iz članka 45. stavka 9. nadzor, kako je navedeno u prvom podstavku ovog stavka, može obuhvaćati poduzimanje prikladnih i proporcionalnih mjera za uklanjanje ozbiljnih propusta koji zahtijevaju hitno djelovanje. Te su mjere privremene i obustavlja ih se kada se utvrđeni propusti uklone, između ostalog uz pomoć nadležnih tijela matične države članice obveznika ili u suradnji s njima, u skladu s člankom 45. stavkom 2.”;

(d) u stavku 5. dodaje se sljedeći podstavak:

„U slučaju kreditnih i financijskih institucija koje su dio grupacije, države članice osiguravaju da nadležna tijela države članice u kojoj matično društvo ima poslovni nastan nadziru djelotvornu provedbu grupnih politike i postupaka iz članka 45. stavka 1. Države članice u tu svrhu osiguravaju da nadležna tijela države članice u kojoj kreditne i financijske institucije koje su dio grupacije imaju poslovni nastan surađuju s nadležnim tijelima države članice u kojoj matično društvo ima poslovni nastan.”;

31. članak 49. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 49.

Države članice osiguravaju da oblikovatelji politika, FOJ-evi, nadzornici i druga nadležna tijela uključena u SPNFT, kao i porezna tijela i tijela za izvršavanje zakonodavstva, kada djeluju unutar područja primjene ove Direktive, imaju djelotvorne mehanizme koji im omogućuju suradnju i koordinaciju na nacionalnoj razini koja se tiče razvoja i provedbe politika i aktivnosti za borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, između ostalog radi ispunjavanja njihove obveze na temelju članka 7.”;

32. u odjeljku 3. poglavlja VI. umeće se sljedeći pododjeljak:

„Pododjeljak II. a

Suradnja među nadležnim tijelima država članica

Članak 50.a

Države članice ne smiju zabraniti niti postavljati nerazumne ili neopravdano restriktivne uvjete za razmjenu informacija ili pomoć među nadležnim tijelima u svrhe ove Direktive. Države članice posebno osiguravaju da nadležna tijela ne odbiju zahtjev za pomoć zbog toga:

- (a) što se smatra da zahtjev uključuje i porezna pitanja;
- (b) što se u nacionalnom pravu zahtijeva od obveznika da čuvaju tajnost ili povjerljivost, osim u onim slučajevima u kojima su relevantne informacije koje se traže zaštićene pravnom obvezom čuvanja povjerljivosti ili u kojima se primjenjuje pravna obveza čuvanja profesionalne tajne kako je opisano u članku 34. stavku 2.;
- (c) što je u državi članici kojoj se podnosi zahtjev u tijeku istraživanje, istraga ili postupak, osim ako bi pomoć omela to istraživanje, tu istragu ili taj postupak;
- (d) što se priroda ili status ekvivalentnog nadležnog tijela koje podnosi zahtjev razlikuje od prirode ili statusa nadležnog tijela kojem se podnosi zahtjev.”;

33. članak 53. mijenja se kako slijedi:

(a) u stavku 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi razmjenjuju, na vlastitu inicijativu ili na zahtjev, sve informacije koje mogu biti relevantne za FOJ-ovu obradu ili analizu informacija povezanih s pranjem novca ili financiranjem terorizma i s uključenom fizičkom ili pravnom osobom, bez obzira na vrstu povezanih predikatnih kaznenih djela te čak i ako vrsta povezanih predikatnih kaznenih djela nije utvrđena u trenutku razmjene.”;

(b) u stavku 2. drugom podstavku druga rečenica zamjenjuje se sljedećom:

„Taj FOJ pribavlja informacije u skladu s člankom 33. stavkom 1. i odmah prosljeđuje odgovore.”;

34. u članku 54. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice osiguravaju da FOJ-evi imenuju barem jednu osobu za kontakt ili kontaktnu točku koja će biti odgovorna za zaprimanje zahtjeva za informacije od FOJ-eva iz drugih država članica.”;

35. u članku 55. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice osiguravaju da se prethodna suglasnost FOJ-a od kojeg su zatražene informacije, za distribuciju informacija nadležnim tijelima, dodijeli odmah i u najvećoj mogućoj mjeri, bez obzira na vrstu povezanih predikatnih kaznenih djela. FOJ od kojeg su zatražene informacije ne smije uskratiti svoju suglasnost za takvu distribuciju, osim ako bi to bilo izvan područja primjene njegovih odredaba o SPNFT-u ili bi moglo omesti istragu, ili na neki drugi

način ne bi bilo u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava te države članice. Svako uskraćivanje dodjele suglasnosti mora se odgovarajuće obrazložiti. Te se iznimke moraju pobliže odrediti na način da se spriječe zlouporaba i nepotrebna ograničenja distribucije informacija nadležnim tijelima.”;

36. članak 57. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 57.

Razlikama u nacionalnim pravima, između definicija predikatnih kaznenih djela, kako je navedeno u članku 3. točki 4., ne smije se ometati sposobnost FOJ-eva u pružanju pomoći drugom FOJ-u niti se njima smije ograničavati razmjenu, distribuciju i upotrebu informacija na temelju članka 53., 54. i 55.”;

37. u odjeljku 3. poglavlja VI. dodaje se sljedeći pododjeljak:

„Pododjeljak III.a

Suradnja između nadležnih tijela koja nadziru kreditne i financijske institucije i drugih tijela koja imaju obvezu čuvanja profesionalne tajne

Članak 57.a

1. Države članice zahtijevaju da se obveza čuvanja profesionalne tajne primjenjuje na sve osobe koje rade ili su radile za nadležna tijela koja nadziru poštuju li kreditne i financijske institucije odredbe ove Direktive, kao i na revizore ili stručnjake koji djeluju u ime tih nadležnih tijela.

Ne dovodeći u pitanje slučajeve koji su obuhvaćeni kaznenim pravom, povjerljive informacije koje osobe iz prvog podstavka dobiju tijekom obavljanja svojih dužnosti u skladu s ovom Direktivom smiju se otkriti samo u sažetom ili općenitom obliku, na način da nije moguće identificirati pojedinačne kreditne i financijske institucije.

2. Stavkom 1. ne sprečava se razmjena informacija među:

- (a) nadležnim tijelima koja nadziru kreditne i financijske institucije unutar jedne države članice u skladu s ovom Direktivom ili drugim zakonodavnim aktima koji se odnose na nadzor kreditnih i financijskih institucija;
- (b) nadležnim tijelima koja nadziru kreditne i financijske institucije u različitim državama članicama u skladu s ovom Direktivom ili drugim zakonodavnim aktima koji se odnose na nadzor kreditnih i financijskih institucija, uključujući Europsku središnju banku (ESB) kada djeluje u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013 (*). Navedena razmjena informacija podliježe uvjetima obveze čuvanja profesionalne tajne navedenima u stavku 1.

Do 10. siječnja 2019. nadležna tijela koja nadziru kreditne i financijske institucije u skladu s ovom Direktivom te ESB, kada djeluje na temelju članka 27. stavka 2. Uredbe (EU) br. 1024/2013 i članka 56. prvog podstavka točke (g) Direktive 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća (**), uz potporu europskih nadzornih tijela, sklapaju sporazum o praktičnim modalitetima razmjene informacija.

3. Nadležna tijela koja nadziru kreditne i financijske institucije koje primaju povjerljive informacije kako je navedeno u stavku 1. koriste se tim informacijama samo:

- (a) pri obavljanju svojih dužnosti u skladu s ovom Direktivom ili drugim zakonodavnim aktima u području SPNFT-a, bonitetnih propisa te nadzora kreditnih i financijskih institucija, uključujući određivanje sankcija;
- (b) u slučaju žalbe protiv odluke nadležnog tijela koje nadzire kreditne i financijske institucije, uključujući sudske postupke;
- (c) u sudskim postupcima pokrenutima na temelju posebnih odredaba koje su predviđene u pravu Unije koje je doneseno u području ove Direktive ili u području bonitetnih propisa te nadzora kreditnih i financijskih institucija.

4. Države članice osiguravaju da nadležna tijela koja nadziru kreditne i financijske institucije međusobno surađuju u najvećoj mogućoj mjeri u svrhe ove Direktive, bez obzira na njihovu prirodu ili status. Takva suradnja obuhvaća i sposobnost nadležnog tijela od kojeg je zatražena pomoć da u okviru svojih ovlasti provodi istraživanja u ime nadležnog tijela koje je pomoć zatražilo, a obuhvaća i naknadnu razmjenu informacija pribavljenih u okviru takvih istraživanja.

5. Države članice mogu dozvoliti svojim nacionalnim nadležnim tijelima koja nadziru kreditne i financijske institucije sklapanje sporazuma o suradnji kojima se predviđa suradnja i razmjena povjerljivih informacija s nadležnim tijelima trećih zemalja koja su ekvivalentna tim nacionalnim nadležnim tijelima. Takvi se sporazumi o suradnji sklapaju na temelju uzajamnosti i samo ako otkrivene informacije podliježu jamstvu o zahtjevima u pogledu obveze čuvanja profesionalne tajne koje je barem jednakovrijedno onom iz stavka 1. Povjerljive informacije razmijenjene u skladu s tim sporazumima o suradnji koriste se u svrhu obavljanja nadzornih zadaća tih tijela.

Ako razmijenjene informacije potječu iz druge države članice, smiju se otkriti samo uz izričitu suglasnost nadležnog tijela koje je te informacije podijelilo te, ovisno o slučaju, isključivo u svrhe za koje je to tijelo dalo svoju suglasnost.

Članak 57.b

1. Neovisno o članku 57.a stavcima 1. i 3. te ne dovodeći u pitanje članak 34. stavak 2., države članice mogu dozvoliti razmjenu informacija među nadležnim tijelima u istoj državi članici ili u različitim državama članicama, između nadležnih tijela i tijela kojima je povjeren nadzor subjekata financijskog sektora te fizičkih ili pravnih osoba koje obavljaju svoje profesionalne djelatnosti kako je navedeno u članku 2. stavku 1. točki 3. i tijela koja su na temelju zakona odgovorna za nadzor financijskih tržišta prilikom obavljanja njihovih nadzornih funkcija.

Primljene informacije u svakom slučaju podliježu zahtjevima u pogledu obveze čuvanja profesionalne tajne koji su barem jednakovrijedni onima iz članka 57.a stavka 1.

2. Neovisno o članku 57.a stavcima 1. i 3., države članice mogu, na temelju odredaba utvrđenih u nacionalnom pravu, dozvoliti otkrivanje određenih informacija drugim nacionalnim tijelima koja su na temelju zakona odgovorna za nadzor financijskih tržišta ili koja imaju dodijeljene odgovornosti u području suzbijanja ili istraživanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma.

Međutim, povjerljive informacije razmijenjene u skladu s ovim stavkom smiju se koristiti samo u svrhu obavljanja pravnih zadaća dotičnih tijela. Osobe koje imaju pristup takvim informacijama podliježu zahtjevima u pogledu obveze čuvanja profesionalne tajne koji su barem jednakovrijedni onima iz članka 57.a stavka 1.

3. Države članice mogu dozvoliti da se određene informacije povezane s nadzorom nad kreditnim institucijama radi osiguravanja usklađenosti s ovom Direktivom otkriju parlamentarnim istražnim odborima, revizorskim sudovima i drugim subjektima zaduženima za istraživanja, u njihovoj državi članici, pod sljedećim uvjetima:

- (a) ti subjekti imaju precizno utvrđen mandat, u skladu s nacionalnim pravom, za istragu ili kontroliranje rada tijela odgovornih za nadzor nad tim kreditnim institucijama ili za propise kojima se taj nadzor uređuje;
- (b) te su informacije nužne za ispunjavanje mandata iz točke (a);
- (c) osobe koje imaju pristup informacijama podliježu zahtjevima u pogledu obveze čuvanja profesionalne tajne u skladu s nacionalnim pravom, koji su barem jednakovrijedni onima iz članka 57.a stavka 1.;
- (d) informacije koje potječu iz druge države članice smiju se obznaniti samo uz izričitu suglasnost nadležnih tijela koja su te informacije otkrila te isključivo u svrhe za koje su ta tijela dala suglasnost.

(*) Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

(**) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

38. u članku 58. stavku 2. dodaje se sljedeći podstavak:

„Države članice osim toga osiguravaju da ako njihova nadležna tijela utvrde kršenja koja podliježu kaznenim sankcijama, ona o tome pravodobno obavijeste tijela za izvršavanja zakonodavstva.”;

39. članak 61. mijenja se kako slijedi:

(a) stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela te, ako je to primjenjivo, samoregulatorna tijela uspostave djelotvorne i pouzdane mehanizme za poticanje prijavljivanja nadležnim tijelima te, ako je to primjenjivo, samoregulatornim tijelima, potencijalnih ili stvarnih kršenja nacionalnih odredaba kojima se prenosi ova Direktiva.

One u tu svrhu uspostavljaju jedan ili više sigurnih komunikacijskih kanala za podnošenje prijava iz prvog podstavka. Takvim se kanalima osigurava da je identitet osoba koje pružaju informacije poznat samo nadležnim tijelima te, ako je to primjenjivo, samoregulatornim tijelima.”;

(b) u stavku 3. dodaju se sljedeći podstavci:

„Države članice osiguravaju da se pojedince, uključujući zaposlenike i predstavnike obveznika, koji interno ili FOJ-u prijave sumnju na pranje novca ili financiranje terorizma pravno zaštiti od izloženosti prijetnjama, odmazdi ili zastrašivanju te posebno od izloženosti nepovoljnim ili diskriminatornim postupcima na radnom mjestu.

Države članice osiguravaju da pojedinci koji su izloženi prijetnjama, zastrašivanju odnosno nepovoljnim ili diskriminatornim postupcima na radnom mjestu zbog prijavljivanja sumnje na pranje novca ili financiranje terorizma interno ili FOJ-u imaju pravo na siguran način podnijeti pritužbu odgovarajućim nadležnim tijelima. Ne dovodeći u pitanje povjerljivost informacija koje je FOJ prikupio, države članice također osiguravaju da takvi pojedinci imaju pravo na djelotvoran pravni lijek za zaštitu svojih prava u skladu s ovim stavkom.”;

40. umeće se sljedeći članak:

„Članak 64.a

1. Komisiji pomaže Odbor za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma („Odbor”) kako je naveden u članku 23. Uredbe (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011 (**).

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

(*) Uredba (EU) 2015/847 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o informacijama koje su priložene prijenosu novčanih sredstava i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1781/2006 (SL L 141, 5.6.2015., str. 1.).

(**) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).”;

41. članak 65. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 65.

1. Do 11. siječnja 2022. te svake tri godine nakon toga Komisija sastavlja izvješće o provedbi ove Direktive i podnosi ga Europskom parlamentu i Vijeću.

To izvješće posebno uključuje:

(a) opis usvojenih specifičnih mjera i uspostavljenih mehanizama na razini Unije i razini država članica kako bi se spriječili i nastojali riješiti nadolazeći problemi i nove pojave koje predstavljaju prijetnju financijskom sustavu Unije;

(b) daljnje mjere poduzete na razini Unije i na razini država članica na temelju problematičnih pitanja na koja im je skrenuta pozornost, uključujući pritužbe u vezi s nacionalnim propisima kojima se ometaju nadzorne i istražne ovlasti nadležnih tijela i samoregulatornih tijela;

- (c) opis u vezi s dostupnošću relevantnih informacija za nadležna tijela i FOJ-eve država članica radi sprečavanje korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca i financiranja terorizma;
- (d) opis u vezi s međunarodnom suradnjom i razmjenom informacija između nadležnih tijela i FOJ-eva;
- (e) opis djelovanja koje Komisija mora poduzeti kako bi provjerila postupaju li države članice u skladu s ovom Direktivom te kako bi procijenila nadolazeće probleme i nove pojave u državama članicama;
- (f) analizu izvedivosti specifičnih mjera i mehanizama na razini Unije i na razini država članica u pogledu mogućnosti za prikupljanje informacija o stvarnom vlasništvu korporativnih i drugih pravnih subjekata osnovanih izvan Unije i za pristupanje tim informacijama, te proporcionalnosti mjera iz članka 20. točke (b);
- (g) evaluaciju načina poštovanja temeljnih prava i načela priznatih Poveljom Europske unije o temeljnim pravima.

Prvom izvješću, koje se treba objaviti do 11. siječnja 2022., prilažu se, ako je to potrebno, odgovarajući zakonodavni prijedlozi, uključujući, prema potrebi, one u vezi s virtualnim valutama, ovlaštenjima za uspostavu i održavanje središnje baze podataka dostupne FOJ-evima u kojoj se registriraju identiteti korisnika i adrese novčanika, kao i s obrascima za samoprijavlivanje za korisnike virtualnih valuta, te u vezi s poboljšanjem suradnje među uredima za povrat imovine u državama članicama i primjenom, na temelju procjene rizika, mjera iz članka 20. točke (b).

2. Do 1. lipnja 2019. Komisija ocjenjuje okvir za suradnju FOJ-eva s trećim zemljama te prepreke i mogućnosti za poboljšanje suradnje među FOJ-evima u Uniji, uključujući mogućnost uspostave mehanizma za koordinaciju i potporu.

3. Komisija, prema potrebi, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću radi ocjene potrebe i razmjernosti smanjenja postotka za utvrđivanje stvarnog vlasništva pravnih subjekata s obzirom na preporuke međunarodnih organizacija i stručnjaka zaduženih za određivanje standarda nadležnih u području sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma koje su rezultat novih ocjena, te prema potrebi predstavlja zakonodavni prijedlog.”;

42. u članku 67. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebi radi usklađivanja s ovom Direktivom do 26. lipnja 2017.

Države članice primjenjuju članak 12. stavak 3. od 10. srpnja 2020.

Države članice uspostavljaju registre iz članka 30. do 10. siječnja 2020. i registre iz članka 31. do 10. ožujka 2020. te centralizirane automatizirane mehanizme iz članka 32.a do 10. rujna 2020.

Komisija osigurava međupovezanost registara iz članaka 30. i 31. u suradnji s državama članicama do 10. ožujka 2021.

Države članice Komisiji odmah dostavljaju tekst mjera navedenih u ovom stavku.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.”;

43. u Prilogu II. točki 3. uvodni dio zamjenjuje se sljedećim:

„(3) Čimbenici geografskog rizika – registracija, poslovni nastan, boravište u:”

44. Prilog III. mijenja se kako slijedi:

(a) u točki 1. dodaje se sljedeća točka:

„(g) stranka je državljanin treće zemlje koji traži pravo na boravak ili državljanstvo u državi članici u zamjenu za transfere kapitala, kupnju nekretnina ili državnih obveznica ili ulaganja u korporativne subjekte u toj državi članici.”;

(b) točka 2. mijenja se kako slijedi:

i. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) poslovni odnosi ili transakcije s nenazočnom strankom, bez određenih oblika zaštite kao što su sredstva elektroničke identifikacije, relevantne usluge povjerenja kako su definirane u Uredbi (EU) br. 910/2014 ili bilo koji drugi siguran, daljinski ili elektronički, postupak identifikacije koji su regulirala, priznala, odobrila ili prihvatila relevantna nacionalna tijela;”;

ii. dodaje se sljedeća točka:

„(f) transakcije povezane s naftom, oružjem, plemenitim kovinama, duhanskim proizvodima, kulturnim artefaktima i drugim predmetima od arheološkog, povijesnog, kulturnog i vjerskog značaja ili od izuzetne znanstvene vrijednosti, te s bjelokošću i zaštićenim vrstama.”.

Članak 2.

Izmjena Direktive 2009/138/EZ

U članku 68. stavku 1. točki (b) Direktive 2009/138/EZ dodaje se sljedeća podtočka:

„iv. tijela nadležnih za nadzor nad obveznicima navedenima u članku 2. stavku 1. točkama 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća (*) radi usklađenosti s tom direktivom;

(*) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).”.

Članak 3.

Izmjena Direktive 2013/36/EU

U članku 56. prvom stavku Direktive 2013/36/EU dodaje se sljedeća točka:

„(g) tijela nadležnih za nadzor nad obveznicima navedenima u članku 2. stavku 1. točkama 1. i 2. Direktive (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća (*) radi usklađenosti s tom direktivom.

(*) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).”.

Članak 4.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 10. siječnja 2020. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 5.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 6.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 30. svibnja 2018.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
L. PAVLOVA

DIREKTIVA (EU) 2018/844 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**od 30. svibnja 2018.****o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti****(Tekst značajan za EGP)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 194. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ⁽¹⁾,uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ⁽²⁾,u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ⁽³⁾,

budući da:

- (1) Unija je predana razvoju održivog, konkurentnog, sigurnog i dekarboniziranog energetske sustava. U energetske uniji i okviru energetske i klimatske politike do 2030. utvrđene su ambiciozne obveze Unije za dodatno smanjenje emisija stakleničkih plinova za najmanje 40 % do 2030. u usporedbi s 1990., za povećanje udjela obnovljive energije u potrošnji, za uštedu energije u skladu s razinom ambicioznosti Unije te za poboljšanje energetske sigurnosti, konkurentnosti i održivosti Europe.
- (2) Kako bi se ostvarili ti ciljevi, u preispitivanju zakonodavnih akata Unije iz područja energetske učinkovitosti za 2016. objedinjeni su nova procjena cilja energetske učinkovitosti Unije za 2030. kao što je to zatraženo u zaključcima Europskog vijeća iz 2014., preispitivanje temeljnih odredaba Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾ i Direktive 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁵⁾ te jačanje financijskog okvira, što uključuje europske strukturne i investicijske fondove (ESIF) te Europski fond za strateška ulaganja (EFSU), kojima će se u konačnici poboljšati financijski uvjeti na tržištu za ulaganja u području energetske učinkovitosti.
- (3) Direktivom 2010/31/EU od Komisije se tražilo da provede preispitivanje do 1. siječnja 2017. u svjetlu iskustava stečenih i napretka ostvarenog tijekom primjene te Direktive te da prema potrebi podnese prijedloge.
- (4) Kako bi se pripremila za to preispitivanje, Komisija je poduzela niz koraka za prikupljanje dokaza o provedbi Direktive 2010/31/EU u državama članicama, usredotočujući se na ono što je dalo rezultate i ono što bi se moglo poboljšati.
- (5) Ishod preispitivanja i Komisijine procjene učinka upućuje na to da je nužan niz izmjena kako bi se ojačale trenutačne odredbe Direktive 2010/31/EU te kako bi se neki aspekti pojednostavnili.
- (6) Unija je predana razvoju održivog, konkurentnog, sigurnog i dekarboniziranog energetske sustava do 2050. Kako bi se taj cilj ispunio, državama članicama i investitorima potrebne su mjere kojima se nastoji postići dugoročni cilj u vezi s emisijama stakleničkih plinova i kojima se dekarbonizira fond zgrada, koji je odgovoran za oko 36 % svih emisija CO₂ u Uniji, do 2050. Države članice trebale bi nastojati postići troškovno učinkovitu ravnotežu između

⁽¹⁾ SL C 246, 28.7.2017., str. 48.⁽²⁾ SL C 342, 12.10.2017., str. 119.⁽³⁾ Stajalište Europskog parlamenta od 17. travnja 2018. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 14. svibnja 2018.⁽⁴⁾ Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.).⁽⁵⁾ Direktiva 2010/31/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 19. svibnja 2010. o energetske svojstvima zgrada (SL L 153, 18.6.2010., str. 13.).

dekarbonizacije opskrbe energijom i smanjenja konačne potrošnje energije. U tu svrhu državama članicama i investitorima potrebna je jasna vizija koja će voditi njihove politike i odluke o ulaganjima, koja obuhvaća okvirne nacionalne relevantne ključne točke i mjere za postizanje energetske učinkovitosti kako bi se ostvarili kratkoročni (2030.), srednjoročni (2040.) i dugoročni (2050.) ciljevi. Imajući na umu te ciljeve i uzimajući u obzir ukupnu razinu ambicioznosti Unije u pogledu energetske učinkovitosti, od ključne je važnosti da države članice navedu očekivani rezultat svojih dugoročnih strategija obnove i prate kretanja utvrđivanjem domaćih pokazatelja napretka, podložnih nacionalnim okolnostima i kretanjima.

- (7) Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama iz 2015., koji je uslijedio nakon 21. konferencije stranaka Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o klimatskim promjenama (COP 21), osnažuju se naponi Unije usmjereni na dekarbonizaciju njezina fonda zgrada. Uzimajući u obzir da se gotovo 50 % konačne potrošnje energije u Uniji upotrebljava za grijanje i hlađenje, od čega 80 % u zgradama, postizanje energetske i klimatske ciljeve Unije povezano je s nastojanjima Unije da obnovi svoj fond zgrada stavljanjem prioriteta na energetske učinkovitost, primjenom načela „energetska učinkovitost na prvom mjestu” i razmatranjem učinkovite upotrebe obnovljivih izvora energije.
- (8) Odredbe o dugoročnim strategijama obnove utvrđene u Direktivi 2012/27/EU trebale bi premjestiti u Direktivu 2010/31/EU, u koju se koherentnije uklapaju. Države članice trebale bi moći upotrebljavati svoje dugoročne strategije obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.
- (9) Kako bi se postigao energetski visokoučinkovit i dekarboniziran fond zgrada i osiguralo da se dugoročnim strategijama obnove ostvari potreban napredak prema pretvorbi postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije, osobito povećanjem dubinskih obnova, države članice trebale bi predvidjeti jasne smjernice i iznijeti mjerljiva, ciljana mjere te promicati jednak pristup financiranju, među ostalim za segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, za potrošače pogođene energetskim siromaštvom, za socijalno stanovanje te za kućanstva izložena dilemama suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca, uzimajući pritom u obzir proučivost. Kako bi se dodatno poduprla potrebna poboljšanja u nacionalnom fondu prostora koji se iznajmljuju, države članice trebale bi za zgrade koje se iznajmljuju razmotriti mogućnost uvođenja ili daljnje primjene zahtjeva za određenu razinu energetske svojstava, u skladu s energetskim certifikatima.
- (10) Prema Komisijinoj procjeni učinka prosječna stopa obnove trebala bi iznositi 3 % godišnje kako bi se na troškovno učinkovit način ostvarila razina ambicioznosti Unije u pogledu energetske učinkovitosti. Budući da se svakim povećanjem ušteda energije od 1 % smanjuje uvoz plina za 2,6 %, od velike je važnosti utvrditi jasnu razinu ambicioznosti u pogledu obnove postojećeg fonda zgrada. Slijedom toga, naponi s ciljem povećanja energetske svojstava zgrada aktivno bi doprinijeli energetskoj neovisnosti Unije, a k tome imaju velik potencijal za stvaranje radnih mjesta u Uniji, osobito u malim i srednjim poduzećima. U tom kontekstu, države članice trebale bi uzeti u obzir potrebu za uspostavljanjem jasne veze između svojih dugoročnih strategija obnove i odgovarajućih inicijativa za promicanje razvoja vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti.
- (11) Trebalo bi uzeti u obzir potrebu ublažavanja energetskog siromaštva u skladu s kriterijima koje utvrđuju države članice. Pri opisivanju nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetskog siromaštva, u svojim strategijama obnove države članice imaju pravo utvrditi mjere koje smatraju relevantnima.
- (12) U svojim dugoročnim strategijama obnove i planiranju mjera, države članice mogle bi se koristiti konceptima poput pokretačkih točaka, odnosno prikladnih trenutaka u životnom ciklusu zgrade, primjerice iz perspektive troškovne učinkovitosti ili ometanja, za potrebe provedbe energetske obnove.
- (13) U smjernicama Svjetske zdravstvene organizacije iz 2009. navodi se da u pogledu kvalitete zraka u unutarnjem prostoru, zgrade boljih energetske svojstava pružaju veću udobnost i dobrobit stanarima te doprinose zdravlju. Toplinski mostovi, neodgovarajuća izolacija te neplanirani putovi kretanja zraka mogu dovesti do površinskih temperatura ispod točke rosišta zraka te do vlage. Stoga je ključno osigurati potpunu i homogenu izolaciju zgrade, uključujući balkone, otvore, krovove, zidove, vrata i podove, a posebnu pozornost trebalo bi obratiti na to da se spriječi pad temperature na bilo kojoj unutarnjoj površini zgrade ispod točke rosišta.

- (14) Države članice trebale bi podupirati unapređenja energetske svojstava postojećih zgrada kojima se doprinosi postizanju zdravog unutarnjeg okruženja, među ostalim uklanjanjem azbesta i drugih štetnih tvari, sprečavanjem nezakonitog uklanjanja štetnih tvari i olakšavanjem poštovanja postojećih zakonodavnih akata kao što su direktive 2009/148/EZ ⁽¹⁾ i (EU) 2016/2284 ⁽²⁾ Europskog parlamenta i Vijeća.
- (15) Važno je osigurati da mjere za poboljšanje energetske svojstava zgrada ne budu usmjerene samo na ovojnici zgrade, već da obuhvaćaju sve relevantne elemente i tehničke sustave u zgradi poput pasivnih elemenata koji su dijelovi pasivnih tehnika čiji je cilj smanjenje energetske potreba za grijanje ili hlađenje i korištenja energije za rasvjetu i ventilaciju, čime se poboljšava toplinska i vizualna udobnost.
- (16) Financijski mehanizmi, poticaji i mobilizacija financijskih institucija za energetske obnove u zgradama trebali bi zauzimati središnje mjesto u nacionalnim dugoročnim strategijama obnove te bi ih države članice trebale aktivno promicati. Takve bi mjere trebale uključivati poticanje energetske učinkovitih hipoteka za certificirane energetske obnove zgrada, promicanje ulaganja javnih tijela u energetske učinkovite fondove zgrada, na primjer putem javno-privatnih partnerstava ili dobrovoljnih ugovora o energetske učinkovitosti, smanjivanje percipiranog rizika ulaganja, pružanje pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata i instrumenata za pomoć poput jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*) u okviru kojih se pružaju integrirane usluge energetske obnove, kao i provedbu drugih mjera i inicijativa poput onih navedenih u inicijativi Komisije „Pametno financiranje za pametne zgrade“.
- (17) Rješenjima temeljenima na prirodi, kao što su dobro osmišljeno ulično zelenilo, zeleni krovovi i zidovi koji zgradama pružaju izolaciju i hlad, doprinosi se smanjenju potražnje za energijom jer se na taj način ograničava potreba za grijanjem i hlađenjem te se poboljšavaju energetska svojstva zgrade.
- (18) Trebalo bi poticati istraživanje i ispitivanje novih rješenja za poboljšanje energetske svojstava povijesnih zgrada i lokacija, pritom jamčeći zaštitu i očuvanje kulturne baštine.
- (19) U pogledu novih zgrada i zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, države članice trebale bi poticati visokoučinkovite alternativne sustave ako je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo, istodobno uzimajući u obzir pitanja u vezi sa zdravim unutarnjim klimatskim uvjetima, zaštitom od požara i rizicima povezanim s pojačanom seizmičkom aktivnošću, u skladu s domaćim sigurnosnim propisima.
- (20) Kako bi se ispunili ciljevi politike energetske učinkovitosti za zgrade, trebalo bi poboljšati transparentnost energetske certifikata osiguravanjem dosljednog utvrđivanja i primjene svih potrebnih parametara za izračun, kako u pogledu certificiranja, tako i u pogledu minimalnih zahtjeva energetske svojstava. Države članice trebale bi donijeti prikladne mjere kako bi se osiguralo, primjerice, da se učinak ugrađenih, zamijenjenih ili moderniziranih tehničkih sustava zgrade, kao što su sustavi za grijanje prostora, klimatizaciju ili grijanje vode, dokumentira u svrhu certificiranja zgrada i provjere usklađenosti.
- (21) Postavljanje uređaja za samoreguliranje u postojećim zgradama koji zasebno reguliraju temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdano, u određenoj grijanoj zoni samostalne uporabne cjeline zgrade trebalo bi razmotriti kada je to gospodarski izvedivo, primjerice ako trošak iznosi manje od 10 % ukupnih troškova zamijenjenih generatora topline.
- (22) Inovacije i nove tehnologije također omogućuju zgradama da potpomognu sveukupnu dekarbonizaciju gospodarstva, uključujući prometni sektor. Primjerice, zgradama se može poduprijeti razvoj potrebne infrastrukture za pametno punjenje električnih vozila i također osigurati temelje kako bi se u državama članicama, ako to odaberu, automobilske akumulatori mogli upotrebljavati kao izvor energije.
- (23) U kombinaciji s povećanim udjelom proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora električna vozila proizvođači manje emisije ugljika što dovodi do bolje kvalitete zraka. Električna vozila važan su element u prelasku na čistu energiju na temelju mjera energetske učinkovitosti, alternativnih goriva, energije iz obnovljivih izvora i inovativnih rješenja za upravljanje energetske fleksibilnošću. Građevinski propisi mogu se učinkovito iskoristiti

⁽¹⁾ Direktiva 2009/148/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o zaštiti radnika od rizika povezanih s izlaganjem azbestu na radu (kodificirana verzija) (SL L 330, 16.12.2009., str. 28.).

⁽²⁾ Direktiva (EU) 2016/2284 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2016. o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih onečišćujućih tvari, o izmjeni Direktive 2003/35/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2001/81/EZ (SL L 344, 17.12.2016., str. 1.).

za uvođenje ciljanih zahtjeva za potporu uspostavi infrastrukture za punjenje na parkiralištima u stambenim i nestambenim zgradama. Države članice trebale bi predvidjeti mjere za pojednostavnjenje uspostave infrastrukture za punjenje s ciljem traženja rješenja za prepreke kao što su suprotstavljeni interesi najmodavca i najmoprimca i administrativne komplikacije s kojima se pojedinačni vlasnici susreću pri pokušaju postavljanja mjesta za punjenje na svojim parkirnim mjestima.

- (24) Kanalskom infrastrukturom osiguravaju se pravi uvjeti za brzu uspostavu mjesta za punjenje ako i gdje su potrebni. Države članice trebale bi osigurati razvoj elektromobilnosti na uravnotežen i troškovno učinkovit način. Osobito, ako se odvija veća rekonstrukcija koja obuhvaća električnu infrastrukturu, trebalo bi uslijediti uvođenje odgovarajuće kanalske infrastrukture. U provedbi zahtjeva za elektromobilnost u nacionalnom zakonodavstvu države članice trebale bi na odgovarajući način razmotriti moguće različite uvjete, kao što su vlasništvo nad zgradama i parkiralištima u njihovoj neposrednoj blizini, javna parkirališta kojima upravljaju privatni subjekti i zgrade mješovite namjene.
- (25) Lako dostupnom infrastrukturom pojedinačnim vlasnicima smanjit će se troškovi postavljanja mjesta za punjenje, a korisnicima električnih vozila osigurati pristup mjestima za punjenje. Utvrđivanje zahtjeva za elektromobilnost na razini Unije u vezi s prethodnim opremanjem parkirnih mjesta i postavljanjem mjesta za punjenje učinkovit je način za promicanje električnih vozila u bliskoj budućnosti kojim se istodobno, srednjoročno i dugoročno omogućuje ostvarenje daljnjeg napretka uz smanjene troškove.
- (26) Države članice, pri utvrđivanju zahtjeva za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za nestambene zgrade s više od 20 parkirnih mjesta, koji se trebaju primjenjivati od 2025., trebale bi uzeti u obzir sve relevantne nacionalne, regionalne i lokalne uvjete, kao i moguće različite potrebe i okolnosti na temelju područja, tipologije zgrada, javnog prijevoza i drugih relevantnih kriterija radi osiguravanja proporcionalne i primjerene uspostave mjesta za punjenje.
- (27) Međutim, neka posebno osjetljiva zemljopisna područja mogu se suočavati s posebnim poteškoćama u ispunjavanju zahtjeva o elektromobilnosti. To bi mogao biti slučaj kod najudaljenijih regija u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), zbog njihove udaljenosti, izoliranosti, male površine, nepovoljne topografije i klime, kao i kod mikro izoliranih sustava, čija bi se električna mreža možda trebala razviti kako bi se mogla nositi s daljnjom elektrifikacijom lokalnog prometa. U takvim slučajevima državama članicama trebalo bi dopustiti da ne primjenjuju zahtjeve o elektromobilnosti. Neovisno o tom odstupanju, elektrifikacija prometa može biti moćan alat za rješavanje problema kvalitete zraka ili sigurnosti opskrbe s kojima se te regije i sustavi često suočavaju.
- (28) Pri primjeni zahtjeva u pogledu infrastrukture za elektromobilnost predviđenih u izmjenama Direktive 2010/31/EU utvrđenima u ovoj Direktivi države članice trebale bi razmotriti potrebu za sveobuhvatnim i koherentnim urbanističkim planiranjem, kao i promicanje alternativnih, sigurnih i održivih načina prijevoza i njihove popratne infrastrukture, primjerice s pomoću posebne infrastrukture za parkiranje električnih bicikala i vozila za osobe smanjenje pokretljivosti.
- (29) Agende jedinstvenog digitalnog tržišta i energetske unije trebale bi biti usklađene i služiti zajedničkim ciljevima. Digitalizacijom energetskog sustava energetske se okruženje brzo mijenja, polazeći od integracije obnovljivih izvora energije pa do pametnih mreža i zgrada s podrškom za pametne tehnologije. U svrhu digitalizacije građevinskog sektora, za pametne domove i dobro povezane zajednice važni su Unijini ciljevi u pogledu povezanosti i razina ambicioznosti u vezi s uvođenjem komunikacijskih mreža velikog kapaciteta. Trebalo bi pružiti ciljane poticaje za promicanje sustava s podrškom za pametne tehnologije i digitalnih rješenja u izgrađenim zgradama. Time se pružaju nove mogućnosti za uštede energije pružanjem točnijih informacija potrošačima o njihovim obrascima potrošnje i omogućivanjem operatorima sustava da učinkovitije upravljaju mrežom.
- (30) Pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije trebalo bi upotrebljavati za mjerenje kapaciteta zgrada za upotrebu informacijskih i komunikacijskih tehnologija i elektroničkih sustava s ciljem prilagodbe upravljanja zgradama potrebama stanara i mreže te poboljšanja energetske učinkovitosti i sveukupnih energetskih svojstava zgrada. Primjenom pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije trebala bi se povećati svijest među vlasnicima zgrada i stanarima o vrijednosti tehnologija za automatizaciju zgrada i elektroničkog nadzora tehničkih sustava zgrade, a stanari bi se trebali uvjeriti u stvarne uštede koje se ostvaruju tim novim i poboljšanim funkcionalnostima. Upotreba sustava za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije trebala bi za države članice biti neobvezna.

- (31) Kako bi se Direktiva 2010/31/EU prilagodila tehničkom napretku, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a radi dopune te direktive utvrđivanjem definicije pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije i metodologije za njegov izračun. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ⁽¹⁾. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.
- (32) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu Direktive 2010/31/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti u vezi s modalitetima za provedbu neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽²⁾.
- (33) Kako bi se osiguralo da se financijske mjere koje se odnose na energetske učinkovitost primjenjuju u obnovi zgrada na najbolji način, trebalo bi ih povezati s kvalitetom radova obnove s obzirom na ciljne ili ostvarene uštede energije. Te mjere trebale bi stoga biti povezane sa svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljavaju u obnovi, s razinom certifikacije ili kvalifikacije instalatera, s energetskim pregledom ili s poboljšanjem ostvarenim takvom obnovom, što bi trebalo procijeniti usporedbom energetskih certifikata izdanih prije i nakon obnove, upotrebom standardnih vrijednosti ili nekom drugom transparentnom i razmjernom metodom.
- (34) Postojeći neovisni sustavi kontrole energetskih certifikata mogu se upotrebljavati za provjeru usklađenosti te bi ih trebalo ojačati kako bi se osigurala dobra kvaliteta tih certifikata. Ako se neovisni sustav kontrole energetskih certifikata dopunjuje neobveznom bazom podataka, čime se nadilaze zahtjevi iz Direktive 2010/31/EU, kako je izmijenjena ovom Direktivom, ona se može upotrebljavati za provjeru usklađenosti i izradu statističkih podataka o regionalnim ili nacionalnim fondovima zgrada. Potrebni su podaci visoke kvalitete o fondu zgrada, a oni bi se mogli djelomično generirati iz baza podataka o energetskim certifikatima koje gotovo sve države članice trenutačno razvijaju te njima upravljaju.
- (35) Prema Komisijinoj procjeni učinka, odredbe u vezi s pregledima sustava grijanja i klimatizacije nisu učinkovite jer se njima u dostatnoj mjeri ne osiguravaju početna i trajna učinkovitost tih tehničkih sustava. Danas se nedovoljno razmatraju čak i jeftina tehnička rješenja za energetske učinkovitost koja imaju vrlo kratko razdoblje povrata ulaganja, primjerice hidrauličko uravnoteživanje sustava grijanja i ugradnja ili zamjena termostatskih kontrolnih ventila. Odredbe o pregledima trebalo bi izmijeniti radi osiguranja boljeg rezultata pregleda. Tim bi se izmjenama naglasak trebalo staviti na preglede sustava centralnog grijanja i sustava klimatizacije, među ostalim kada su ti sustavi u kombinaciji s ventilacijskim sustavima. Tim bi izmjenama trebalo isključiti male sustave grijanja poput električnih grijalica i peći na drva ako su ispod pragova za pregled u skladu s Direktivom 2010/31/EU kako je izmijenjena ovom Direktivom.
- (36) Pri provođenju pregleda i kako bi se postigla planirana poboljšanja energetskih svojstava zgrada u praksi, cilj bi trebao biti poboljšanje stvarne energetske učinkovitosti sustava grijanja, sustava klimatizacije i sustava ventilacije u stvarnim uvjetima upotrebe. Stvarna učinkovitost takvih sustava ovisi o energiji koja se upotrebljava u dinamično promjenljivim tipičnim ili prosječnim uvjetima rada. U takvim uvjetima većinom je potreban samo dio nazivnog izlaznog kapaciteta pa bi stoga pregledi sustava grijanja, sustava klimatizacije i sustava ventilacije trebali uključivati procjenu relevantnih kapaciteta opreme za poboljšanje učinkovitosti sustava u različitim uvjetima, kao što su uvjeti djelomičnog opterećenja.
- (37) Automatizacija zgrada i elektronički nadzor tehničkih sustava zgrade pokazali su se kao učinkovita zamjena za preglede i to osobito kod velikih sustava te u njima leži veliki potencijal kada je riječ o troškovno učinkovitoj i znatnoj uštedi energije i za potrošače i za poduzeća. Ugradnju takve opreme trebalo bi smatrati troškovno najučinkovitijom alternativom pregledima u velikim nestambenim zgradama i višestambenim zgradama s više

⁽¹⁾ SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

⁽²⁾ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

stanova koje su dovoljno velike da trošak ugradnje opreme bude isplativ za manje od tri godine jer se time omogućuje poduzimanje mjera na temelju dobivenih informacija, čime se s vremenom ostvaruju uštede energije. Kada je riječ o manjim postrojenjima, dokumentacijom o učinkovitosti sustava koju pripremaju instalateri trebalo bi poduprijeti provjeru usklađenosti s minimalnim zahtjevima utvrđenima za sve tehničke sustave zgrade.

- (38) Treba zadržati trenutačnu mogućnost za države članice da umjesto pregleda sustava grijanja, sustava klimatizacije, kombiniranog sustava grijanja i ventilacije te kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije odluče poduzeti mjere koje se temelje na pružanju savjeta, pod uvjetom da je podnošenjem izvješća Komisiji njihov ukupni učinak dokumentiran kao istovjetan učinku pregleda prije primjene tih mjera.
- (39) Provedba sustava redovitih pregleda sustava grijanja i klimatizacije na temelju Direktive 2010/31/EU uključivala je značajna administrativna i financijska ulaganja država članica i privatnog sektora, među ostalim za osposobljavanje i akreditaciju stručnjaka, osiguranje i kontrolu kvalitete te troškove pregleda. Države članice koje su donijele potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda i provele djelotvorne sustave pregleda mogu smatrati da je prikladno nastaviti upotrebljavati te sustave, među ostalim za manje sustave grijanja i klimatizacije. U takvim slučajevima ne bi trebala postojati obveza da države članice obavijeste Komisiju o tim strožim zahtjevima.
- (40) Ne dovodeći u pitanje mogućnost izbora država članica da primijene skup normi u vezi s energetske svojstvima zgrada razvijenih na temelju mandata M/480 koji je Komisija dodijelila Europskom odboru za normizaciju (CEN), priznavanje i promicanje tih standarda u svim državama članicama pozitivno bi utjecalo na provedbu Direktive 2010/31/EU kako je izmijenjena ovom Direktivom.
- (41) U Preporuci Komisije (EU) 2016/1318 ⁽¹⁾ o zgradama gotovo nulte energije opisano je kako bi se provedbom Direktive 2010/31/EU mogli istodobno osigurati pretvorba fonda zgrada i pomak k održivijoj opskrbi energijom, čime se također podržava strategija grijanja i hlađenja. Kako bi se osigurala primjerena provedba, trebalo bi ažurirati opći okvir za izračun energetske svojstava zgrada i poticati poboljšanje svojstava ovojnice zgrada uz potporu rada CEN-a u okviru mandata M/480 koji mu je dodijelila Komisija. Države članice mogu odlučiti to još dopuniti pružanjem dodatnih brojčanih pokazatelja, na primjer za ukupno korištenje energije ili emisije stakleničkih plinova cijele zgrade.
- (42) Ovom Direktivom ne bi se trebalo sprečavati države članice u utvrđivanju ambicioznijih zahtjeva energetske svojstava za zgrade ili za dijelove zgrada, pod uvjetom da su ti zahtjevi u skladu s pravom Unije. U skladu je s ciljevima direktiva 2010/31/EU i 2012/27/EU da se u određenim okolnostima tim zahtjevima može ograničiti ugradnja ili upotreba proizvoda koji podliježu drugim primjenjivim aktima zakonodavstva Unije o usklađivanju, pod uvjetom da se tim zahtjevima ne uzrokuje neopravdana tržišna prepreka.
- (43) S obzirom na to da cilj ove Direktive, to jest smanjenje energije potrebne da se zadovolje energetske potrebe povezane s uobičajenom upotrebom zgrada, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog potrebe da se zajamči dosljednost zajedničkih ciljeva, razumijevanja i političke aktivnosti on na bolji način može ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
- (44) U okviru ove Direktive u potpunosti se poštuju nacionalne posebnosti i razlike država članica te njihove nadležnosti u skladu s člankom 194. stavkom 2. UFEU-a. Nadalje, cilj je ove Direktive omogućiti razmjenu najboljih praksi kako bi se olakšao prijelaz na energetske visokoučinkovite zgrade u Uniji.
- (45) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ⁽²⁾ države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama prenošenja priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

⁽¹⁾ Preporuka Komisije (EU) 2016/1318 od 29. srpnja 2016. o smjernicama za promicanje zgrada približno nulte energije i najboljoj praksi kojom će se osigurati da do 2020. sve nove zgrade budu zgrade približno nulte energije (SL L 208, 2.8.2016., str. 46.).

⁽²⁾ SL C 369, 17.12.2011., str. 14.

(46) Direktive 2010/31/EU i 2012/27/EU trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Izmjene Direktive 2010/31/EU

Direktiva 2010/31/EU mijenja se kako slijedi:

1. članak 2. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. ‚tehnički sustav zgrade‘ znači tehnička oprema zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade za grijanje prostora, hlađenje prostora, ventilaciju, grijanje vode za kućanstva, ugrađenu rasvjetu, automatizaciju i kontrolu zgrade, proizvodnju električne energije u krugu zgrade ili kombinaciju navedenog, uključujući sustave koji upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora;”;

(b) umeće se sljedeća točka:

„3.a ‚sustav automatizacije i kontrole zgrade‘ znači sustav, koji obuhvaća sve proizvode, softver i inženjerske usluge, kojim se može poduprijeti energetske učinkovito, ekonomično i sigurno funkcioniranje tehničkih sustava zgrade putem automatskih kontrola i olakšavanjem ručnog upravljanja tim tehničkim sustavima zgrade;”;

(c) umeću se sljedeće točke:

„15.a ‚sustav grijanja‘ znači kombinacija komponenti koje su potrebne za određeni način obrade zraka u prostoriji pomoću koje se povisuje temperatura;

15.b ‚generator topline‘ znači dio sustava grijanja koji proizvodi korisnu toplinu primjenom jednog od niže navedenih postupaka ili više njih:

(a) izgaranjem goriva, primjerice u kotlu;

(b) Jouleovim učinkom koji se odvija u elektrootpornim grijačima;

(c) izvlačenjem topline iz okolnog zraka, odsisnog zraka ili vode ili tla kao izvora topline s pomoću dizalice topline;

15.c ‚ugovor o energetske učinku‘ znači ugovor o energetske učinku kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*);

(*) Direktiva 2012/27/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o energetske učinkovitosti, izmjeni direktiva 2009/125/EZ i 2010/30/EU i stavljanju izvan snage direktiva 2004/8/EZ i 2006/32/EZ (SL L 315, 14.11.2012., str. 1.);

(d) dodaje se sljedeća točka:

„20. ‚mikro izolirani sustav‘ znači mikro izolirani sustav kako je definiran u članku 2. točki 27. Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (*).

(*) Direktiva 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. srpnja 2009. o zajedničkim pravilima za unutarnje tržište električne energije i stavljanju izvan snage Direktive 2003/54/EZ (SL L 211, 14.8.2009., str. 55.);

2. umeće se sljedeći članak:

„Članak 2.a

Dugoročna strategija obnove

1. Svaka država članica utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podupiranje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetske visokoučinkovit i dekarbonizan fond zgrada do 2050., olakšavajući troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja te obuhvaća:

- (a) pregled nacionalnog fonda zgrada koji se, prema potrebi, temelji na statističkom uzorkovanju i očekivanom udjelu obnovljenih zgrada u 2020.;
- (b) utvrđivanje troškovno učinkovitih pristupa obnovi ovisno o vrsti zgrade i klimatskoj zoni, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, relevantne pokretačke točke u životnom ciklusu zgrade;
- (c) politike i mjere za poticanje troškovno učinkovitih dubinskih obnova zgrada, uključujući postupne dubinske obnove, i za podupiranje ciljanih troškovno učinkovitih mjera i obnove, primjerice uvođenjem neobveznog sustava putovnica za obnovu zgrada;
- (d) pregled politika i mjera koje su usmjerene na segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, dileme suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca i nedostatke tržišta te opis relevantnih nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetske siromaštva;
- (e) politike i mjere usmjerene na sve zgrade javnog sektora;
- (f) pregled nacionalnih inicijativa za promicanje pametnih tehnologija i dobro povezanih zgrada i zajednica kao i vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske učinkovitosti; i
- (g) na dokazima utemeljenu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi, kao što su one povezane sa zdravljem, sigurnošću i kvalitetom zraka.

2. Svaka država članica u okviru svoje dugoročne strategije obnove utvrđuje plan s mjerama i mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na domaćoj razini s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih plinova u Uniji za 80-95 % do 2050. u usporedbi s 1990., kako bi se osigurao energetske visokoučinkovit i dekarboniziran nacionalni fond zgrada i kako bi se olakšalo troškovno učinkovitu pretvorbu postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Plan sadržava okvirne relevantne ključne točke za 2030., 2040. i 2050. te se u njemu navodi kako će se njima doprinijeti postizanju ciljeva Unije u pogledu energetske učinkovitosti u skladu s Direktivom 2012/27/EU.

3. S ciljem potpore mobilizaciji ulaganja u obnovu koja je potrebna za postizanje ciljeva iz stavka 1. države članice olakšavaju pristup odgovarajućim mehanizmima za:

- (a) agregiranje projekata, među ostalim putem platformi ili skupina za ulaganja i konzorcija malih i srednjih poduzeća, kako bi se investitorima omogućio pristup i osigurala rješenja u paketu za potencijalne klijente;
- (b) smanjenje percipiranog rizika zahvata u području energetske učinkovitosti za investitore i privatni sektor;
- (c) upotrebu javnih sredstava za povećanje potencijala dodatnog ulaganja privatnog sektora ili rješavanje specifičnih nedostataka tržišta;
- (d) usmjeravanje ulaganja u energetske učinkovite fondove zgrada javnog sektora, u skladu sa smjernicama Eurostata; i
- (e) pristupačne i transparentne savjetodavne alate, poput jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*) za potrošače i savjetodavnih službi u području energije, o relevantnim energetske obnovama i financijskim instrumentima.

4. Komisija prikuplja i prosljeđuje, barem javnim tijelima, najbolje prakse u pogledu uspješnih javnih i privatnih programa financiranja energetske obnove te informacije o programima agregiranja malih projekata energetske obnove. Komisija utvrđuje i prosljeđuje najbolje prakse u pogledu financijskih poticaja za obnovu iz perspektive potrošača, uzimajući u obzir razlike među državama članicama u pogledu troškovne učinkovitosti.

5. S ciljem potpore izradi svoje dugoročne strategije obnove svaka država članica provodi javno savjetovanje o svojoj dugoročnoj strategiji obnove prije nego što će je podnijeti Komisiji. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže sažetak rezultata javnog savjetovanja.

Svaka država članica utvrđuje modalitete uključivog savjetovanja tijekom provedbe svoje dugoročne strategije obnove.

6. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže pojedinosti o provedbi svoje najnovije dugoročne strategije obnove, među ostalim o planiranim politikama i mjerama.

7. Svaka država članica može upotrebljavati svoju dugoročnu strategiju obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utječu na energetske obnove i životni vijek zgrada.”;

3. članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Nove zgrade

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nove zgrade ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske svojstava utvrđene u skladu s člankom 4.

2. Države članice osiguravaju da se prije početka gradnje novih zgrada uzme u obzir tehnička, okolišna i gospodarska izvedivost visokoučinkovitih alternativnih sustava, ako su oni dostupni.”;

4. u članku 7. peti stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Države članice potiču, u slučaju zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, visokoučinkovite alternativne sustave, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i gospodarski izvedivo te uzimaju u obzir pitanja zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta, zaštite od požara i rizika povezanih s pojačanom seizmičkom aktivnosti.”;

5. članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Tehnički sustavi zgrade, elektromobilnost i pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije

1. Države članice s ciljem optimiziranja korištenja energije od strane tehničkih sustava zgrade postavljaju zahtjeve za sustave u pogledu ukupnih energetske svojstava, ispravne ugradnje i odgovarajućeg dimenzioniranja, podešavanja i nadzora tehničkih sustava zgrade koji se ugrađuju u postojećim zgradama. Države članice mogu te zahtjeve za sustave primjenjivati i na nove zgrade.

Zahtjevi za sustave postavljaju se za nove tehničke sustave zgrade te za zamjenu i modernizaciju postojećih tehničkih sustava i primjenjuju se u mjeri u kojoj je to tehnički, gospodarski i funkcionalno izvedivo.

Države članice zahtijevaju da su nove zgrade, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, opremljene uređajima za samoreguliranje koji zasebno reguliraju temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdano, u određenoj grijanoj zoni samostalne uporabne cjeline zgrade. U postojećim zgradama postavljanje takvih uređaja za samoreguliranje zahtijeva se kada se zamjenjuju generatori topline, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo.

2. U pogledu novih nestambenih zgrada i nestambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje barem jednog mjesta za punjenje u smislu Direktive 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*) i kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kabele, za barem jedno od svakih pet parkirnih mjesta, kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjestâ za punjenje električnih vozila ako se:

- (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili
- (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta.

Komisija do 1. siječnja 2023. izvješćuje Europski parlament i Vijeće o mogućem doprinosu politike Unije o zgradama promicanju elektromobilnosti i, prema potrebi, u tom smislu predlaže mjere.

3. Države članice utvrđuju zahtjeve za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade s više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. siječnja 2025.

4. Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi ili primjenjivati zahtjeve iz stavaka 2. i 3. na zgrade čiji su vlasnici ili korisnici mala i srednja poduzeća, kako su definirana u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ (**).

5. U pogledu novih stambenih zgrada i stambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kablove, za svako parkirno mjesto kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjestâ za punjenje električnih vozila ako se:

- (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili
- (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta.

6. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati stavke 2., 3., i 5. na određene kategorije zgrada ako:

- (a) su, u pogledu stavaka 2. i 5., zahtjevi za izdavanje građevinske dozvole ili istovjetni zahtjevi podneseni do 10. ožujka 2021.;
- (b) bi potrebna kanalska infrastruktura ovisila o mikro izoliranim sustavima ili se zgrade nalaze u najudaljenijim regijama u smislu članka 349. UFEU-a, ako bi to prouzročilo znatne probleme za rad lokalnih energetske sustava te bi ugrozilo stabilnost lokalne mreže;
- (c) troškovi postavljanja infrastrukture za punjenje i kanalske infrastrukture premašuju 7 % od ukupnog troška veće rekonstrukcije zgrade;
- (d) je zgrada javnog sektora već obuhvaćena usporedivim zahtjevima u skladu s prenošenjem Direktive 2014/94/EU.

7. Države članice predviđaju mjere za pojednostavljenje uspostave mjesta za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama i usredotočuju se na moguće regulatorne prepreke, uključujući postupke za izdavanje dozvola i suglasnosti, ne dovodeći u pitanje pravo država članica u području vlasništva i najma nekretnina.

8. Države članice razmatraju potrebu za koherentnim politikama u pogledu zgrada, održive i zelene mobilnosti i urbanističkog planiranja.

9. Države članice osiguravaju da se pri ugradnji, zamjeni ili modernizaciji tehničkih sustava zgrade procijene ukupna energetska učinkovitost izmijenjenog dijela i, prema potrebi, cjelokupnog izmijenjenog sustava. Rezultati se dokumentiraju i predaju vlasniku zgrade kako bi ostali dostupni i kako bi se mogli upotrebljavati za provjeru usklađenosti s minimalnim zahtjevima utvrđenima u skladu sa stavkom 1. ovog članka i izdavanje energetskih certifikata. Ne dovodeći u pitanje članak 12., države članice odlučuju hoće li zahtijevati izdavanje novog energetskog certifikata.

10. Komisija do 31. prosinca 2019. donosi delegirani akt u skladu s člankom 23. kojim se ova Direktiva dopunjuje uspostavljanjem neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Ocjenjivanje se temelji na procjeni sposobnosti da se funkcioniranje zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže, te da se poboljša njezina energetska učinkovitost i sveukupna energetska svojstva.

U skladu s Prilogom I.a, u okviru neobveznog zajedničkog sustava Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije:

- (a) utvrđuje se definicija pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije; i
- (b) utvrđuje se metodologija za njegov izračun.

11. Komisija do 31. prosinca 2019. i nakon savjetovanja s relevantnim dionicima donosi provedbeni akt s pojedinostima o tehničkim modalitetima za učinkovitu provedbu sustava iz stavka 10. ovog članka, što obuhvaća vremenski okvir za neobvezujuću probnu fazu na nacionalnoj razini i pojašnjenje komplementarnog odnosa tog sustava s energetske certifikatima iz članka 11.

Taj provedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 26. stavka 3.

(*) Direktiva 2014/94/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 22. listopada 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.).

(**) Preporuka Komisije od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća, malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).";

6. u članku 10. stavak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„6. Države članice povezuju svoje financijske mjere za poboljšanje energetske učinkovitosti u obnovi zgrada s ciljanim ili ostvarenim uštedama energije, određenima prema jednom od sljedećih kriterija ili više njih:

- (a) energetskim svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljava u obnovi; u tom slučaju opremu ili materijal koji se upotrebljava u obnovi postavlja instalater s odgovarajućom razinom certifikacije ili kvalifikacije;
- (b) standardnim vrijednostima za izračun ušteda energije u zgradama;
- (c) ostvarenim poboljšanjem zbog takve obnove usporedbom energetskih certifikata izdanih prije i nakon obnove;
- (d) rezultatima energetskog pregleda;
- (e) rezultatima neke druge relevantne, transparentne i razmjerne metode kojom se pokazuje poboljšanje energetskih svojstava.

6.a S pomoću baza podataka o energetskim certifikatima omogućuje se prikupljanje podataka o izmjerenoj ili izračunanoj potrošnji energije u obuhvaćenim zgradama, uključujući barem zgrade javnog sektora za koje je izdan energetski certifikat, kako je navedeno u članku 13., u skladu s člankom 12.

6.b Barem agregirani anonimni podaci, koji su u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka na razini Unije i nacionalnoj razini, stavljaju se na zahtjev na raspolaganje u statističke i istraživačke svrhe te vlasniku zgrade.”;

7. članci 14. i 15. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 14.

Pregled sustava grijanja

1. Države članice utvrđuju potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda dostupnih dijelova sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora efektivne nazivne snage veće od 70 kW, poput generatora topline, sustava kontrole i cirkulacijske pumpe (pumpi) koji se upotrebljavaju za grijanje zgrada. Ti pregledi uključuju procjenu učinkovitosti i dimenzioniranja generatora topline u usporedbi s potrebama grijanja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora za optimizaciju njegove učinkovitosti u tipičnim ili prosječnim uvjetima rada.

Ako nije bilo promjena u sustavu grijanja ili u kombiniranom sustavu grijanja i ventilacije prostora ili u pogledu potreba grijanja zgrade nakon pregleda provedenog u skladu s ovom stavkom, države članice mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzioniranja generatora topline.

2. Tehnički sustavi zgrade koji su izričito obuhvaćeni dogovorenim kriterijem energetskih svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovorena razina poboljšanja energetske učinkovitosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja učinkovitosti na strani sustava, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1., pod uvjetom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1.

3. Države članice mogu umjesto stavka 1. i pod uvjetom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene generatorâ topline, drugih izmjena sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora i alternativnih rješenja za procjenu učinkovitosti i odgovarajuće veličine tih sustava.

Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstavka ovog stavka svaka država članica, podnošenjem izvješća Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stavka 1.

Takvo izvješće podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja.

4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sustava grijanja ili kombiniranog sustava grijanja i ventilacije prostora veća od 290 kW opremljene sustavima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.

Sustavi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:

- (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućivanje prilagodbe korištenja energije;
- (b) vrednovanje energetske učinkovitosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu učinkovitosti tehničkih sustava zgrade te obavješćivanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske učinkovitosti; i
- (c) omogućivanje komunikacije s povezanim tehničkim sustavima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost s tehničkim sustavima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača.

5. Države članice mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:

- (a) funkcijom trajnog elektroničkog nadzora kojim se mjeri učinkovitost sustava te se vlasnike ili upravitelje zgrada obavješćuje o znatnom smanjenju učinkovitosti i potrebnom servisiranju sustava; i
- (b) učinkovitim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generiranja, distribucije, pohrane i korištenja energije.

6. Zgrade koje su u skladu sa stavkom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1.

Članak 15.

Pregled sustava klimatizacije

1. Države članice utvrđuju potrebne mjere za uspostavu redovitih pregleda dostupnih dijelova sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije efektivne nazivne snage veće od 70 kW. Ti pregledi uključuju procjenu učinkovitosti i dimenzioniranja sustava klimatizacije u usporedbi s potrebama hlađenja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sustava klimatizacije ili kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije za optimizaciju njegove učinkovitosti u tipičnim ili prosječnim uvjetima rada.

Ako nije bilo promjena u sustavu klimatizacije ili u kombiniranom sustavu klimatizacije i ventilacije ili u pogledu potreba hlađenja zgrade nakon pregleda provedenog u skladu s ovim stavkom, države članice mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzioniranja sustava klimatizacije.

Države članice koje zadržavaju strože zahtjeve u skladu s člankom 1. stavkom 3. izuzete su od obveze da o njima obavijeste Komisiju.

2. Tehnički sustavi zgrade koji su izričito obuhvaćeni dogovorenim kriterijem energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovorena razina poboljšanja energetske učinkovitosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja učinkovitosti na strani sustava, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1., pod uvjetom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1.

3. Države članice mogu umjesto stavka 1. i pod uvjetom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stavka 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije, drugih izmjena sustava klimatizacije ili kombiniranog sustava klimatizacije i ventilacije i alternativnih rješenja za procjenu učinkovitosti i odgovarajuće veličine tih sustava.

Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstavka ovog stavka svaka država članica, podnošenjem izvješća Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stavka 1.

Takvo izvješće podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja.

4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sustava klimatizacije ili kombiniranih sustava klimatizacije i ventilacije veća od 290 kW opremljene sustavima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.

Sustavi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za:

- (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagodbe korištenja energije;
- (b) vrednovanje energetske učinkovitosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu učinkovitosti tehničkih sustava zgrade te obavješćivanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske učinkovitosti; i
- (c) omogućavanje komunikacije s povezanim tehničkim sustavima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost s tehničkim sustavima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača.

5. Države članice mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:

- (a) funkcijom trajnog elektroničkog nadzora kojim se mjeri učinkovitost sustava te se vlasnike ili upravitelje zgrada obavješćuje o znatnom smanjenju učinkovitosti i potrebnom servisiranju sustava; i
- (b) učinkovitim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generiranja, distribucije, pohrane i korištenja energije.

6. Zgrade koje su u skladu sa stavkom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavku 1.”;

8. članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

Preispitivanje

Komisija uz pomoć odbora osnovanog člankom 26. preispituje ovu Direktivu najkasnije do 1. siječnja 2026. u svjetlu stečenih iskustava i napretka učinjenog tijekom njezine primjene te prema potrebi daje prijedloge.

U okviru tog preispitivanja Komisija ispituje načine na koje bi države članice mogle primijeniti integrirane pristupe na razini okruga ili susjedstva u politici Unije o zgradama i energetske učinkovitosti, pritom osiguravajući da svaka zgrada ispunjava minimalne zahtjeve energetskih svojstava, na primjer s pomoću općih programa obnove koji se primjenjuju na određeni broj zgrada u prostornom kontekstu umjesto u kontekstu pojedinačne zgrade.

Komisija osobito procjenjuje potrebu za daljnjim poboljšanjem energetskih certifikata u skladu s člankom 11.”;

9. umeće se sljedeći članak:

„Članak 19.a

Studija izvedivosti

Komisija prije 2020. zaključuje studiju izvedivosti, pojašnjavajući mogućnosti i vremenski okvir uvođenja pregleda samostalnih ventilacijskih sustava i neobveznih putovnica za obnovu zgrada koje su dopuna energetskim certifikatima, kako bi se osigurao dugoročni plan postupne obnove određene zgrade koji se temelji na kriterijima kvalitete i izrađuje nakon energetskog pregleda te u kojem su opisane relevantne mjere i radovi obnove kojima bi se mogla poboljšati energetska svojstva.”;

10. u članku 20. stavku 2. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim:

„2. Države članice vlasnicima ili najmoprimcima zgrada osobito pružaju informacije o energetske certifikatima, među ostalim o njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno učinkovitim mjerama i, prema potrebi, financijskim instrumentima za poboljšanje energetske svojstava zgrade te o zamjeni kotlova na fosilna goriva održivijim alternativama. Države članice pružaju informacije putem pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata poput savjeta o obnovi i jedinstvenih kontaktnih točaka (*one-stop-shops*).“;

11. članak 23. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 23.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 5., 8. i članka 22. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 9. srpnja 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 5., 8. i 22. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 5., 8. ili 22. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.“;

12. članci 24. i 25. brišu se;

13. članak 26. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 26.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

3. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.“;

14. prilozi se mijenjaju u skladu s Prilogom ovoj Direktivi.

Članak 2.

Izmjena Direktive 2012/27/EU

Članak 4. Direktive 2012/27/EU zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Obnova zgrada

Prva verzija dugoročnih strategija država članica za poticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih, objavljuje se do 30. travnja 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcijskih planova za energetske učinkovitost.“

Članak 3.**Prenošenje**

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 10. ožujka 2020. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba.

Kada države članice donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 2010/31/EU ili Direktiva 2012/27/EU smatraju upućivanjima na te direktive kako su izmijenjene ovom Direktivom. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 4.**Stupanje na snagu**

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 5.**Adresati**

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 30. svibnja 2018.

Za Europski parlament
Predsjednik
A. TAJANI

Za Vijeće
Predsjednik
L. PAVLOVA

PRILOG

Prilozi Direktivi 2010/31/EU mijenjaju se kako slijedi:

1. Prilog I. mijenja se kako slijedi:

(a) točka 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Energetska svojstva zgrade utvrđuju se na temelju izračunanog ili stvarnog korištenja energije te se njima odražava uobičajeno korištenje energije u zgradi za grijanje prostora, hlađenje prostora, grijanje vode za kućanstva, ventilaciju, ugrađenu rasvjetu te druge tehničke sustave zgrade;

Energetska svojstva zgrade izražavaju se broječanim pokazateljem korištenja primarne energije u kWh/(m² god.) u svrhu izdavanja energetske certifikata i usklađenosti s minimalnim zahtjevima energetske svojstva. Metodologija koja se primjenjuje za utvrđivanje energetske svojstva zgrade mora biti transparentna i otvorena za inovacije.

Države članice opisuju svoje nacionalne metodologije izračuna na temelju nacionalnih priloga općih normi, to jest ISO 52000-1, 52003-1, 52010-1, 52016-1 i 52018-1, razvijenih na temelju mandata M/480 dodijeljenog Europskom odboru za normizaciju (CEN). Ova odredba ne predstavlja pravnu kodifikaciju tih normi.”;

(b) točka 2. zamjenjuje se sljedećim:

„2. Energetske potrebe za grijanje prostora, hlađenje prostora, grijanje vode za kućanstva, ventilaciju, ugrađenu rasvjetu i druge tehničke sustave zgrade izračunavaju se kako bi se optimizirali zahtjevi u pogledu zdravlja, kvalitete zraka u unutarnjem prostoru i udobnosti koje države članice određuju na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Izračun primarne energije temelji se na faktorima primarne energije ili faktorima ponderiranja za svakog nositelja energije, koji se mogu temeljiti na nacionalnim, regionalnim ili lokalnim godišnjim i moguće također sezonskim ili mjesečnim ponderiranim prosjecima ili na iscrpnijim informacijama koje su raspoložive za pojedinačni centralizirani sustav.

Države članice određuju faktore primarne energije ili faktore ponderiranja. U primjeni tih faktora na izračun energetske svojstva države članice osiguravaju da se nastoje postići optimalna energetska svojstva ovojnice zgrade.

Pri izračunu faktora primarne energije za potrebe izračuna energetske svojstva zgrada države članice mogu uzeti u obzir energiju iz obnovljivih izvora koju pruža nositelj energije i energiju uz obnovljivih izvora koja se proizvodi i upotrebljava u krugu zgrade, pod uvjetom da se primjenjuje na nediskriminirajući način.”;

(c) umeće se sljedeća točka:

„2.a U svrhu iskazivanja energetske svojstva zgrade države članice mogu odrediti dodatne broječne pokazatelje za korištenje ukupne primarne energije, primarne energije iz obnovljivih i obnovljivih izvora i emisiju stakleničkih plinova proizvedenih u kgCO₂eq/(m² god.)”;

(d) u točki 4. uvodni tekst zamjenjuje se sljedećim:

„4. Uzima se u obzir pozitivan utjecaj sljedećih čimbenika”;

2. umeće se sljedeći prilog:

„PRILOG I.A

ZAJEDNIČKI OPĆI OKVIR ZA OCJENJIVANJE PRIPREMLJENOSTI ZGRADA ZA PAMETNE TEHNOLOGIJE

1. Komisija utvrđuje definiciju pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije i metodologiju za njegov izračun radi procjene sposobnosti da se funkcioniranje zgrade ili samostalne uporabne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže te da se poboljša njezina energetska učinkovitost i sveukupna energetska svojstva.

Pokazateljem pripremljenosti za pametne tehnologije obuhvaćaju se značajke za poboljšanu uštedu energije, upotrebu referentnih vrijednosti i fleksibilnost, poboljšane funkcionalnosti i sposobnosti koje proizlaze iz više međusobno povezanih i pametnih uređaja.

U okviru metodologije uzimaju se u obzir značajke poput pametnih brojila, sustava automatizacije i kontrole zgrada, samoregulacijskih uređaja za regulaciju unutarnje temperature, ugrađenih kućanskih aparata, mjesta za punjenje električnih vozila, pohrane energije i detaljnih funkcionalnosti te interoperabilnost tih značajki, kao i koristi za unutarnje klimatske uvjete, energetske učinkovitost, razine radnih karakteristika i omogućenu fleksibilnost.

2. Metodologija se temelji na trima ključnim funkcionalnostima koje se odnose na zgradu i njezine tehničke sustave zgrade, a to su:
 - (a) sposobnost održavanja energetske svojstava i funkcioniranja zgrade prilagodbom potrošnje energije, primjerice korištenjem energije iz obnovljivih izvora;
 - (b) mogućnost prilagodbe načina rada potrebama stanara pri čemu se posebna pozornost posvećuje dostupnosti pristupačnosti za korisnike, održavanju zdravih unutarnjih klimatskih uvjeta i mogućnosti izvješćivanja o korištenju energije; i
 - (c) fleksibilnost sveukupne potražnje za električnom energijom u zgradi, uključujući sposobnost omogućivanja sudjelovanja u aktivnom i pasivnom te implicitnom i eksplicitnom odgovoru na potražnju, u odnosu na mrežu, primjerice s pomoću kapaciteta za fleksibilnost i prijenos opterećenja.
3. U okviru metodologije može se dodatno uzeti obzir sljedeće:
 - (a) interoperabilnost među sustavima (pametna brojila, sustavi automatizacije i kontrole zgrada, ugrađeni kućanski aparati, samoregulacijski uređaji za regulaciju unutarnje temperature unutar zgrade, senzori za kvalitetu zraka u unutarnjem prostoru i ventilacija); i
 - (b) pozitivan utjecaj postojećih komunikacijskih mreža, osobito postojanje fizičke infrastrukture unutar zgrade prilagođene mreži velike brzine, poput neobvezne oznake „broadband ready”, te postojanje pristupne točke za višestambene zgrade, u skladu s člankom 8. Direktive 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća (*).
4. Metodologijom se ne smije negativno utjecati na postojeće nacionalne sustave energetske certificiranja te se njome nadovezuje na povezane inicijative na nacionalnoj razini, pri čemu se istodobno uzimaju u obzir načelo odgovornosti stanara, zaštita podataka, privatnost i sigurnost, u skladu s relevantnim pravom Unije u području zaštite podataka i privatnosti, kao i najboljim raspoloživim tehnikama za kibersigurnost.
5. U metodologiji se navodi najprikladniji format parametra pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije koji je jednostavan, transparentan i lako razumljiv za potrošače, vlasnike, investitore te sudionike na tržištu odgovora na potražnju.

(*) Direktiva 2014/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o mjerama za smanjenje troškova postavljanja elektroničkih komunikacijskih mreža velikih brzina (SL L 155, 23.5.2014., str. 1.);

3. Prilog II. mijenja se kako slijedi:

- (a) u točki 1. prvi stavak zamjenjuje se sljedećim:

„Nadležne vlasti ili tijela kojima su nadležne vlasti prenijele odgovornost za provedbu neovisnog sustava kontrole provode nasumični odabir među svim energetske certifikatima izdanima tijekom godine i provjeravaju odabrane certifikate. Veličina odabranog uzorka mora biti dostatna za osiguravanje statistički značajnih rezultata u pogledu usklađenosti.”;

- (b) dodaje se sljedeća točka:

„3. Kada se informacije dodaju u bazu podataka, nacionalnim tijelima mora biti omogućeno utvrđivanje autora unosa radi praćenja i provjere.”.

ISSN 1977-0847 (elektroničko izdanje)
ISSN 1725-0596 (tiskano izdanje)

Ured za publikacije Europske unije
2985 Luxembourg
LUKSEMBURG

HR